

Βιώσιμη Ανάπτυξη

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ «ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ»

8-9/6/2024

ΚΕΙΜΕΝΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΛΕΞΑΚΗΣ

- Ακρίβεια, περιβάλλον, ανισότητες, οι μεγάλες προκλήσεις
- Επιχειρήσεις και αειφορία
- Βιώσιμος μετασχηματισμός της βιομηχανίας
- Βιοποικιλότητα και κυκλική οικονομία
- Οι κρίσιμες πρώτες ύλες και ο ρόλος της Ελλάδας
- Υδρογόνο και προστασία του περιβάλλοντος
- Η Κοινωνική Γεωργία

Η νέα κομβική ατζέντα για τις επιχειρήσεις

Ακρίβεια, περιβάλλον, ανισότητες οι μεγάλες προκλήσεις

Πολυεπίπεδη είναι πλέον η συζήτηση που αναπτύσσεται για τα θέματα βιώσιμης ανάπτυξης καθώς έχει περάσει σε πεδία όπου, πέρα από το περιβάλλον, κεντρικά ζητούμενα είναι η ανθεκτικότητα των κοινωνιών έναντι των φαινομένων ακρίβειας, η ισόρροπη ανάπτυξη, η ανάσχεση των ανισοτήτων που εν πολλοίς τροφοδοτείται και από την πρόχειρη διαδικασία της πράσινης μετάβασης στην Ε.Ε. Όλα αυτά λοιπόν, πέρα από βασικά ζητούμενα του επιχειρείν, αποτελούν και κεντρικά θέματα δημόσιας πολιτικής, που ένεκα και της νέας περιόδου στις ηγεσίες των ευρωπαϊκών θεσμών γίνονται ή πρέπει να γίνονται προτάγματα.

Ενδεικτική η αναφορά που έκανε ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας, Γιάννης Στουρνάρας, στο συνέδριο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς «Κλιματική αλλαγή: οι προκλήσεις και οι δράσεις των κεντρικών τραπεζών» μιλώντας πρώτα για τους τρόπους με τους οποίους η κλιματική αλλαγή επηρεάζει ολιστικά την οικονομία. Οπως ανέφερε, «η οικονομική ανάπτυξη πλήττεται από την κλιματική αλλαγή τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Βραχυπρόθεσμα μπορεί να προκληθούν ζημιές, π.χ. στις υποδομές, στον κτιριακό εξοπλισμό και στο υλικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων. Επιπλέον η οικονομική δραστηριότητα σε περιοχές πληγείσες από φυσικές καταστροφές μπορεί να περιοριστεί ή και να διακοπεί, προκαλώντας στρεβλώσεις και στις εφοδιαστικές αλυσίδες. Σύμφωνα με μελέτες, τα ακραία καιρικά φαινόμενα εκτιμάται ότι οδηγούν σε μείωση του ρυθμού ανέγερσης του ΑΕΠ κατά περισσότερο από 0,5 ποσοστιαία μονάδα τη χρονιά που συμβαίνουν. Ακόμα και αν ανακάμψει σταδιακά η παραγωγή,

η αυξημένη αβεβαιότητα θα συνεχίσει να επηρεάζει τις καταναλωτικές και επενδυτικές επιλογές, την παραγωγικότητα της εργασίας και την απασχόληση, με πιθανές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα.

»Δεύτερον, σε σχέση με τον πληθωρισμό πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι η υπερβολική άνοδος της θερμοκρασίας τους καλοκαιρινούς μήνες ασκεί ανοδικές πιέσεις στις τιμές των τροφίμων, ιδιαίτερα στις θερμότερες χώρες. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον αυξημένης μεταβλητότητας και με κινδύνους για τη διαμόρφωση των τιμών, η συγκράτηση των πληθωριστικών προσδοκιών κοντά στον στόχο μας καθίσταται πιο δύσκολη.

»Τρίτον, η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει δυσανάλογα διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές και τομείς της οικονομίας και άρα οι επιπτώσεις στον πληθωρισμό δεν θα είναι ίδιες σε όλες τις περιφέρειες και τις χώρες της ευρωζώνης, δημιουργώντας μια επιπλέον πρόκληση για την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής.

»Τέταρτον, επιπτώσεις στο προϊόν και τον πληθωρισμό αναμένονται και από την πράσινη μετάβαση, τα μέτρα και τις πολιτικές προς καθαρές μηδενικές εκπομπές, τις επιδοτήσεις και τη σχετική φορολόγηση. Για παράδειγμα, μια αυξημένη τιμή άνθρακα μπορεί, ceteris paribus, να ωθήσει τον πληθωρισμό σε υψηλότερα επίπεδα, καθιστώντας απαραίτητη μια πιο περιοριστική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για τον πληθωρισμό. Αντίστοιχα, είναι αβέβαιη η επίδραση στον πληθωρισμό από τις επενδύσεις σε νέες, πιο πράσινες, τεχνολογίες, αλλά και από την απομείωση της αξίας περιουσιακών στοιχείων (π.χ. κτιρίων

χαμηλής ενεργειακής απόδοσης, παρωχημένων υποδομών). Ως αποτέλεσμα διαφορετικές και αντίρροπες δυνάμεις επενεργούν στο μακροπρόθεσμο επιτόκιο ισορροπίας» επισήμανε ο κ. Στουρνάρας, δίνοντας το στίγμα των δυσκολιών που έχει να αντιμετωπίσει ο πλανήτης και η χώρα.

Οι ανισότητες

Στο φόντο αυτό νέα ανάλυση, που δημοσιεύουν η διαΝΕΟσις και το Παρατηρητήριο Περιφερειακών Πολιτικών και υπογράφουν ο Αλέξανδρος Καρακίτσιος, ερευνητής στην Τράπεζα της Ελλάδος, και οι Φαίη Μακαντάση και Ηλίας Βαλεντής από τη διαΝΕΟσις, εστιάζει στους δείκτες εισοδηματικής φτώχειας και στην εξέλιξή τους ανά περιφέρεια.

Η ανάλυση εστιάζει και πάλι στις επιπτώσεις της πανδημίας και δείχνει σε τι «υπόστρωμα» αναπτύσσεται ο προβληματισμός του διοικητή της ΤτΕ σε σχέση με την επιδραστικότητα της κλιματικής αλλαγής στην οικονομική πορεία. Οπως αναφέρει η ανάλυση, «μεταξύ 2019 και 2020, το εθνικό χάσμα της φτώχειας αυξήθηκε, από 2,6 σε 2,8. Σε περιφερειακό επίπεδο, εν έτει 2019 το χάσμα αυτό ήταν μικρότερο του εθνικού χάσματος σε 8 από τις 13 περιφέρειες (στις τρεις από αυτές αρκετά οριακά). Μεταξύ των μεταβολών που παρατηρήθηκαν ανάμεσα στο 2019 και στο 2020, η πιο εντυπωσιακή ήταν στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων: από 0,8% σε 2,5 – και πάλι, βέβαια, χαμηλότερα από το εθνικό τετραγωνισμένο χάσμα. Την ίδια περίοδο, το χάσμα αυξήθηκε, επίσης, στη Στερεά Ελλάδα και, σε μικρότερο βαθμό, στην Ηπειρο, στη Θεσσαλία, στη Δυτική Ελλάδα και στην Πελοπόννησο. Αντίθετα, το Νότιο Αιγαίο, η Κρήτη, η Ανατολική Μακεδονία-Θράκη και η Δυτική Μακεδονία είχαν μειωμένο χάσμα φτώχειας. Οι περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης ήταν, βεβαίως, σε πιο πλεονεκτική θέση – αφού είχαν ταυτόχρονα χαμηλότερο του εθνικού ποσοστό φτώχειας και χαμηλότερο χάσμα φτώχειας. Αντίστοιχα και στην Αττική, η οποία σημείωσε, μεν, μια οριακή αύξηση του χάσματος φτώχειας μεταξύ 2019 και 2020, αλλά διαχρονικά έχει χαμηλότερα ποσοστά φτώχειας από τα αντίστοιχα εθνικά (τα οποία στο διάστημα αυτό, μάλιστα, διευρύνθηκαν κατά περισσότερο από μία μονάδα). Οι σημαντικές αυτές αποκλίσεις ανάμεσα στην Αττική και τις υπόλοιπες περιφέρειες αναδεικνύουν το σημαντικό χάσμα μεταξύ πρωτεύουσας και περιφέρειας τόσο στις επιπτώσεις της πανδημίας, όσο και ευρύτερα. Ταυτόχρονα, και οι υπόλοιπες σημαντικές διαφορές μεταξύ των δεικτών των περιφερειών υπογραμμίζουν τη σημασία ενός καλύτερου σχεδιασμού πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας σε περιφερειακό επίπεδο».

«Τα ακραία καιρικά φαινόμενα εκτιμάται ότι οδηγούν σε μείωση του ρυθμού ανέγερσης του ΑΕΠ κατά περισσότερο από 0,5 ποσοστιαία μονάδα τη χρονιά που συμβαίνουν» επισημαίνει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας, Γιάννης Στουρνάρας, δίνοντας το στίγμα των δυσκολιών που έχει να αντιμετωπίσει ο πλανήτης και η χώρα

Εκδοση
της «Εφημερίδας
των Συντακτών»
Ιούνιος 2024

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Σωτήρης Μανιάτης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
Γιάννης Κιμπουρόπουλος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟΥ
Τάσος Παππάς
ART DIRECTOR
Λουίζα Καραγεωργίου

ΕΝΑ ΜΗΔΕΝΙΚΟ ΜΕ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΑΞΙΑ

Είμαστε η πρώτη ελληνική Τράπεζα που συμμετέχει στην παγκόσμια πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών **Net-Zero Banking Alliance**.

Ένα μηδενικό που γίνεται το πρώτο βήμα για μία θετική αλλαγή στη ζωή όλων μας. Στην Alpha Bank δεσμευόμαστε μέχρι το 2050 για μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, στο πλαίσιο της λειτουργίας μας. Γινόμαστε η πρώτη ελληνική Τράπεζα που προσυπογράφει την πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών, Net-Zero Banking Alliance, για την Κλιματική Ουδετερότητα στον τραπεζικό κλάδο.

Ξεκινάμε, βελτιώνοντας την ενεργειακή απόδοση των κτηρίων μας, κατευθύνοντας κεφάλαια σε βιώσιμες επενδύσεις, στηρίζοντας τη μετάβαση των πελατών μας σε πρότυπα χαμηλών ρύπων με εξειδικευμένες χρηματοδοτικές λύσεις και συνάπτοντας συνεργασίες που προωθούν βιώσιμες πρακτικές, σε όλο το εύρος οικονομικής δραστηριότητας. Και συνεχίζουμε δυναμικά, με στόχο το μηδέν.

ALPHA BANK

alpha.gr

Η κλιματική κρίση επιταχύνεται και οι επιπτώσεις της πλήττουν τις ζωές των ανθρώπων, τις υποδομές και κατ'επέκταση την οικονομία. Γεγονότα όπως οι πλημμύρες στη Θεσσαλία, οι πυρκαγιές στην Εύβοια, τη Δαδιά και αλλού είναι εικόνες από ένα όχι και τόσο μακρινό μέλλον πλέον. Υποδομές, μηχανήματα, ζωικό κεφάλαιο ή ακόμα χειρότερα ανθρώπινες ζωές βρίσκονται σε ρίσκο. Το κόστος μη ανάληψης δράσης ή της μη ανάληψης επαρκούς δράσης αποτιμάται σε δεκάδες δισεκατομμύρια, σύμφωνα με μελέτες.

Είναι κρίσιμο οι επιχειρήσεις (μικρές, μικρομεσαίες αλλά και μεγάλες, ιδιωτικές ή δημόσιες) να συμβάλουν στη μετάβαση, αξιοποιώντας τα μεγάλα οφέλη, βελτιώνοντας την ανθεκτικότητά τους αλλά και δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια νέα οικονομία ανθεκτική, λειτουργική, βιώσιμη, με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, στο πλαίσιο ενός νέου εργασιακού προτύπου το οποίο δεν θα βασίζεται στη συμπίεση των μισθών και το ξεζούμισμα των εργαζομένων, αλλά στο παραγόμενο προϊόν ή υπηρεσία και δεν θα υπονομεύει το μέλλον των τωρινών και των επόμενων γενεών.

Για παράδειγμα, η τηλεργασία έχει τη δυνατότητα να μειώσει τον όγκο των αυτοκινήτων στους δρόμους μας, μειώνοντας την κίνηση, την κατανάλωση καυσίμου, τη ρύπανση κοκ. Πολλές και πολλοί εργαζόμενοι έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν απομακρυσμένα πλέον. Το είδαμε να συμβαίνει στον καιρό της πανδημίας. Εξάλλου, δεν είναι λίγοι πλέον οι εργαζόμενοι που αντιλαμβάνονται το υβριδικό μοντέλο εργασίας (γραφείο και εκτός) ως συγκριτικό πλεονέκτημα όταν επιλέγουν μια θέση εργασίας, σε συνδυασμό με τις εργασιακές συνθήκες και την τήρηση του ωραρίου, ειδικά σε θέσεις εξειδικευμένες. Ο ρόλος του κράτους στο πεδίο της ρύθμισης των συνθηκών τηλεργασίας είναι σημαντικός, προκειμένου ο εργαζόμενος να μπορεί να αποσυνδέεται μετά το πέρας του ωραρίου του.

Το ενεργειακό κόστος αποτελεί μια μεγάλη απειλή και ταυτόχρονα μοχλό μεταφοράς συνολικών αυξήσεων στην ελληνική οικονομία. Το είδαμε να συμβαίνει πολύ έντονα στην έξαρση της ενεργειακής κρίσης τα προηγούμενα χρόνια. Η αξιοποίηση των ΑΠΕ δεν μπορεί να είναι υπόθεση λίγων. Τα οφέλη πρέπει να διαχέονται στους πολίτες και στις επιχειρήσεις. Οι πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (π.χ. τουριστικές μονάδες) πρέπει να μπορούν να καλύψουν τις ενεργειακές τους ανάγκες μέσα από στοχευμένα προγράμματα και να έχουν πρόσβαση στο δίκτυο, όπως και οι πολίτες. Για αυτόν τον λόγο είχαν τη δυνατότητα, μέσω του νόμου περί ενεργειακών κοινοτήτων το 2018, να συμμετέχουν και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κριτήρια.

Η νέα κομβική ατζέντα για τις επιχειρήσεις

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΑΘΑΚΗ***

Οι επιχειρήσεις πρέπει να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για μια νέα οικονομία ανθεκτική, λειτουργική, βιώσιμη, με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, στο πλαίσιο ενός νέου εργασιακού προτύπου το οποίο δεν θα βασίζεται στη συμπίεση των μισθών και το ξεζούμισμα των εργαζομένων, αλλά στο παραγόμενο προϊόν ή υπηρεσία

Σοβαρό ανάχωμα αποτελεί η έλλειψη διαθέσιμου δικτύου αλλά και η υποβάθμιση του ρόλου των ενεργειακών κοινοτήτων από την παρούσα κυβέρνηση. Οι επενδύσεις σε δίκτυα και υποδομές αποτελούν έναν τομέα στον οποίο η χώρα οφείλει να δώσει ιδιαίτερη σημασία, καθώς –πέρα από κομβικό ρόλο για την επιτάχυνση της μετάβασης και τη μείωση των τιμών ενέργειας– είναι ένας τομέας στον οποίο θα μπορούσε η χώρα να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία, π.χ. στον κλάδο των καλωδίων ή των μετασχηματιστών αλλά και της τεχνολογίας και εξωστρέφειας.

Η ενεργειακή εξοικονόμηση είναι επίσης ένας τομέας στον οποίο δεν έχει δοθεί ιδιαίτερη βάση. Οι επιχειρήσεις παρουσιάζουν ένα σημαντικό δυναμικό μείωσης της ενεργειακής τους κατανάλωσης, άρα και των λογαριασμών ενέργειας, αποσυμπίεζοντας ταυτόχρονα το ενεργειακό σύστημα της χώρας. Μέσω των παρεμβάσεων εξοικονόμησης η χώρα μπορεί να έχει σημαντικό οικονομικό αποτύπωμα, καθώς πρόκειται για μια οικονομική δραστηριότητα με αυξημένη προστιθέμενη αξία. Σημαντική διάσταση της εξοικονόμησης ενέργειας είναι πως απαιτείται να παραχθεί λιγότερη ενέργεια για την κάλυψη της ζήτησης, επομένως αυτή η επιλογή έχει τη δυνατότητα να μειώσει την αναγκαία εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ενέργειας.

Σημαντική διάσταση της μετάβασης είναι η δημιουργία ενός νέου «οικοσυστήματος» κυκλικής οικονο-

μίας σε υλικά όπως το γυαλί, το χαρτί, μέταλλα κ.ά. Εδώ τα βήματα που πρέπει να γίνουν είναι σχεδόν ριζικά, καθώς η χώρα έχει μείνει πολύ πίσω, αλλά υπάρχει δυναμικό ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας που ταυτόχρονα θα συμβάλει στην ενεργειακή μετάβαση και στη βιωσιμότητα της ελληνικής βιομηχανίας. Οι βιομηχανικές μονάδες θα πρέπει να επενδύσουν στο πράσινο και τον εξηλεκτρισμό των δραστηριοτήτων τους. Για εξειδικευμένες διεργασίες (π.χ. χάλυβας), το «πράσινο» υδρογόνο (παραγόμενο μέσω ΑΠΕ) μπορεί να αποτελέσει λύση.

Τα μεγάλα αστικά κέντρα υποφέρουν σε όλη τη χώρα λόγω της πολύ αυξημένης κίνησης, αποτελεσματικά της αυξημένης χρήσης Ι.Χ. λόγω και της αδυναμίας πρόσβασης σε αξιόπιστες, φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μεταφοράς και των υποβαθμισμένων υπηρεσιών. Σημαντικές παρεμβάσεις στον τομέα των μεταφορών μπορούν να έχουν σημαντικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, όπως για παράδειγμα η βελτίωση των υποδομών των δημόσιων συγκοινωνιών (π.χ. σύγχρονα ηλεκτρικά λεωφορεία, υποδομές ποδηλάτων), με βελτίωση της διασύνδεσης μεταξύ περιοχών και κέντρου και πύκνωση των δρομολογίων. Αποτελεί μια επιλογή η οποία μπορεί να μειώσει τη χρήση Ι.Χ., με αντίστοιχα οφέλη στη μείωση της κίνησης, της κατανάλωσης καυσίμου, τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας.

Ταυτόχρονα, μια δραστηριότητα

που μπορεί επίσης να έχει οφέλη για όσες και όσους την επιλέξουν είναι το λεγόμενο car sharing (κοινόχρηστη χρήση οχημάτων). Αποτελεί μια τάση σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις η οποία χρησιμοποιεί στόλο οχημάτων φιλικό προς το περιβάλλον (υβριδικά/ηλεκτρικά οχήματα) τα οποία τα νοικιάζεις μέσω εφαρμογής και τα χρησιμοποιείς όταν τα χρειάζεσαι, εξυπηρετώντας τις μεταφορικές σου ανάγκες. Αποτελεί μια επιλογή η οποία παρουσιάζει και επιχειρηματικό ενδιαφέρον, ενώ έχει και θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Φυσικά κάτι τέτοιο προϋποθέτει και συνολική αλλαγή της κουλτούρας μας ως προς τη μετακίνηση.

Σημαντική διάσταση αποτελεί η διαφάνεια των επιχειρήσεων ως προς το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Οι μεγάλες επιχειρήσεις οφείλουν να ενημερώνουν με διαφάνεια τους πολίτες σχετικά με το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και να θέτουν στόχους για τη βελτίωσή του (π.χ. μέσω των κριτηρίων ESG), ενώ και οι μικρότερες θα πρέπει να ακολουθήσουν αυτό το μονοπάτι, με την αρωγή όμως του κράτους και σχετικών εργαλείων, προκειμένου να μην επωμιστούν το κόστος συνολικά.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος του Ταμείου Ανάκαμψης αποκτά εξαιρετική σημασία για αυτό το αναγκαίο βήμα προς έναν βιώσιμο εκσυγχρονισμό. Δεν πρέπει (και) αυτή η ευκαιρία να πάει χαμένη, αλλά η υφιστάμενη κατάσταση δεν αφήνει πολλά περιθώρια αισιοδοξίας, με τη συντριπτική πλειονότητα των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποκλεισμένη από πόρους που θα ενίσχυαν την εξωστρέφεια και την ανθεκτικότητά τους. Αντίστοιχης σημασίας είναι και ο τρόπος κατανομής των κονδυλίων του ΕΣΠΑ αλλά και του ΠΔΕ, κατανέμοντας τους πόρους σε παραγωγικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες ενός βιώσιμου μέλλοντος.

Στις 5 Ιουνίου ήταν η Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος. Κάθε χρόνο αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία. Τα παραπάνω αποτελούν μια μη εξαντλητική λίστα του τι θα μπορούσαν να κάνουν οι ελληνικές επιχειρήσεις για να συμβάλουν από τη δική τους πλευρά αλλά και για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του αύριο με μεγαλύτερη σιγουριά. Αυτό που λείπει είναι η πολιτική βούληση για τομές. Η Νέα Αριστερά θέλει να συζητήσει με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις τις λύσεις, τις προτάσεις και τις απαραίτητες τομές που εκτιμά πως απαιτούνται, προς όφελος της πλειονότητας της ελληνικής κοινωνίας, ενισχύοντας και θωρακίζοντας την ελληνική οικονομία σε μια βιώσιμη κατεύθυνση.

*Υποψήφιος ευρωβουλευτής με τη Νέα Αριστερά, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και πρ. υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, πρ. υπουργείου Ανάπτυξης

Αιολικό πάρκο στην περιοχή Moldova Noua, Νοτιοδυτική Ρουμανία

ΟΜΙΛΟΣ ΔΕΗ

Ηγέτης στην Πράσινη Ενέργεια και την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα

Με όραμα να μετασχηματιστεί σε μια οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμη, σύγχρονη, ψηφιακή εταιρεία, η ΔΕΗ κατακτά ηγετική θέση στον κλάδο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Με αυτό τον τρόπο, η ΔΕΗ επενδύει συστηματικά στην πράσινη ενέργεια, αναδεικνύοντας τη σημασία της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Στον πυρήνα της στρατηγικής της ΔΕΗ για την περίοδο 2024-2026 βρίσκεται η στροφή προς τις ΑΠΕ, με επενδύσεις ύψους €9 δισ., κυρίως σε πράσινες μορφές ενέργειας και την αναβάθμιση των δικτύων διανομής. Η διοίκηση της ΔΕΗ, παρουσιάζοντας το business plan στο Capital Markets Day 2024 στο Λονδίνο, έθεσε στόχο να καταστεί ηγετίδα δύναμη στην καθαρή ενέργεια στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η πράσινη μετάβαση της ΔΕΗ στηρίζεται στην αποανθρακοποίηση και την απόσυρση λιγνιτικών μονάδων. Ηδη έχουν αποσυρθεί μονάδες καθαρής ισχύος 1,9 GW, οι οποίες αντικαθίστανται από νέα έργα ΑΠΕ. Το 2030, η εγκατεστημένη ισχύς της ΔΕΗ αναμένεται να φτάσει τα 17 GW, εκ των οποίων το 75% θα προέρχεται από καθαρές μορφές ενέργειας.

Η στρατηγική της ΔΕΗ βασίζεται στο μοντέλο «Δημιουργία Διαμοιραζόμενης Αξίας» (CSV), το οποίο προάγει τη δημιουργία αξίας για την εταιρεία, την κοινω-

νία και το περιβάλλον. Με στόχο το μηδενικό καθαρό ανθρακικό αποτύπωμα (Net Zero) και τις θετικές για τη φύση λειτουργίες (Nature Positive), ο Όμιλος ΔΕΗ συνεργάζεται με φορείς και οργανισμούς για δράσεις που έχουν θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, ενώ συνεισφέρει σημαντικά στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) για το περιβάλλον.

Σημαντικά έργα ΑΠΕ βρίσκονται ήδη σε τροχιά υλοποίησης. Στη Δυτική Μακεδονία, η ΔΕΗ και η RWE προχωρούν στην κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου συνολικής ισχύος 450 MWp. Το έργο, που αποτελεί επένδυση ύψους €255,4 εκατ., αναμένεται να λειτουργήσει μέχρι το τέλος του 2025. Η συνεργασία της RWE με τη ΔΕΗ περιλαμβάνει την κατασκευή δύο ακόμη φωτοβολταϊκών πάρκων στη Δυτική Μακε-

δονία. Πρόκειται για ένα πάρκο συνολικής ισχύος 210 MWp, που αποτελεί επένδυση ύψους €180 εκατ. καθώς και ένα πάρκο συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 280 MWp, επένδυση ύψους €196 εκατ. Η κατασκευή και των τριών ενεργειακών πάρκων χρηματοδοτείται κατά 50% από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

Η ΔΕΗ συνεργάζεται επίσης με τον Όμιλο Intrakat για την από κοινού ανάπτυξη χαρτοφυλακίου ΑΠΕ συνολικής ισχύος έως 2,7 GW. Στο πλαίσιο της εν λόγω συμφωνίας, ο Όμιλος Intrakat έχει μεταβιβάσει στη ΔΕΗ Ανανεώσιμες 6 έργα ΑΠΕ, συνολικής ισχύος περίπου 164 MW. Η συμφωνία αυτή σηματοδοτεί ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενίσχυσης της ενεργειακής ανεξαρτησίας της Ελλάδας.

Επιπλέον, η ΔΕΗ Ανανεώσιμες, αναπτύσσει το φωτοβολταϊκό έργο «Φοίβη» στην Πτολεμαΐδα, συνολικής ισχύος 550 MWp, μια επένδυση με προϋπολογισμό €368 εκατ., η οποία εντάσσεται στον πυλώνα Πράσινη Μετάβαση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2025 και θα καλύπτει τις ανάγκες περίπου 200.000 νοικοκυριών, αποτρέποντας την εκπομπή 550.000 τόνων CO2 ετησίως.

Ως συνέπεια των επενδύσεων σε ΑΠΕ, όπως οι παραπάνω, η παραγωγή ενέργειας το 2026 θα γίνει πιο πράσινη, με το 54% της ενέργειας να προέρχεται από ΑΠΕ.

Η ΔΕΗ έχει θέσει ως στόχο να διπλασιάσει την εγκατεστημένη ισχύ ΑΠΕ σε 8,9 GW έως το 2026, με τις ΑΠΕ να αντιπροσωπεύ-

ουν το 68% της συνολικής ισχύος της εταιρείας. Παράλληλα, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του Ομίλου ΔΕΗ θα αυξηθεί στα 13,1 GW, παρ' όλη την απόσυρση λιγνιτικών, φυσικού αερίου και πετρελαϊκών μονάδων ισχύος 2,8 GW. Με αυτές τις επενδύσεις, η ΔΕΗ στοχεύει να μειώσει τις εκπομπές CO2 κατά 75% έως το 2026 σε σχέση με το 2019, καθιστώντας την παραγωγή ενέργειας πιο πράσινη.

Η ΔΕΗ, με αυτές τις πρωτοβουλίες, οδηγεί την πράσινη επανάσταση στις ΑΠΕ, αναδεικνύοντας τη δέσμευσή της για ένα βιώσιμο μέλλον και την προστασία του περιβάλλοντος. Με στρατηγικές επενδύσεις και συνεργασίες, προωθεί την ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας, ενισχύοντας την οικονομία και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Φωτοβολταϊκό πάρκο στην περιοχή Berceni στα περίχωρα του Βουκουρεστίου

ΠΩΣ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ CSRD ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΖΕΙ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Ο ουσιαστικός μετασχηματισμός των ελληνικών επιχειρήσεων

Παγκοσμίως η οικονομική επιβράδυνση και ο υψηλός πληθωρισμός, σε συνδυασμό με την επιτακτική ανάγκη της ενεργειακής ασφάλειας, έχουν ωθήσει κυβερνήσεις και επιχειρήσεις να επανεξετάσουν τους στόχους που έχουν θέσει για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα, εξαιτίας του υψηλού βραχυπρόθεσμου κόστους που αυτό συνεπάγεται.

Η τάση αυτή καταγράφεται αναλυτικά στην ετήσια έκθεση της ΕΥ, Climate Risk Disclosure Barometer¹, η οποία αξιολογεί την πρόοδο που σημειώνουν οι επιχειρήσεις, τόσο ως προς την κάλυψη, όσο και ως προς την ποιότητα των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με το κλίμα. Η έκθεση εξετάζει περισσότερες από 1.500 επιχειρήσεις σε 51 χώρες και τις αξιολογεί με βάση τον αριθμό των γνωστοποιήσεων που δημοσιεύουν -την κάλυψη δηλαδή- και την έκταση ή τη λεπτομέρεια κάθε γνωστοποίησης -την ποιότητα- σε σχέση με τα πρότυπα του Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD).

Σύμφωνα με την τελευταία έκδοση της έκθεσης, ενώ η κάλυψη των γνωστοποιήσεων για το κλίμα

εξακολουθεί να κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, έχοντας αυξηθεί από 84% το 2022 σε 90% το 2023, η ποιότητά τους, εντούτοις, διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα -στο 50%- με οριακή βελτίωση της τάξης του 6% σε ετήσια βάση. Ενδεικτικά, τις καλύτερες επιδόσεις ως προς την ποιότητα των αναφορών καταγράφουν το Ηνωμένο Βασίλειο (66%), η Γερμανία (62%), η Γαλλία (59%), η Ισπανία (59%) και οι ΗΠΑ (52%).

Η έκθεση αναδεικνύει, επίσης, ότι σε πολλές περιπτώσεις η στρατηγική των επιχειρήσεων για το κλίμα δεν ενσωματώνεται επαρκώς στη συνολική εταιρική στρατηγική. Είναι αξιοσημείωτο ότι σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα, παρότι έχουν αναλάβει συγκεκριμένες δεσμεύσεις για το κλίμα, δεν δημοσιοποιούν σχέδιο μετάβασης για να υποστηρίξουν την υλοποίησή τους. Ενώ μόνο το 26% των επιχειρήσεων συμπεριλαμβάνουν τις ποσοτικές επιπτώσεις των κλιματικών κινδύνων στις εταιρικές αναφορές τους.

Την ίδια ώρα, οι ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή, την απώλεια της βιοποικιλότητας, τα ζητήματα υγείας και ασφάλειας, καθώς και τις κοινωνικές ανισότητες εντείνονται. Συνεπώς, παραμένει

Της **ΚΙΡΙΑΣ ΚΟΝΤΗ***

Παραμένει επιτακτικό το αίτημα της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή μιας ανάπτυξης που θα εξασφαλίζει ισορροπία μεταξύ οικονομικής προόδου, κοινωνικής ευημερίας και διαφύλαξης του περιβάλλοντος και θα καλύπτει τις τρέχουσες ανάγκες

επιτακτικό το αίτημα της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή μιας ανάπτυξης που θα εξασφαλίζει ισορροπία μεταξύ οικονομικής προόδου, κοινωνικής ευημερίας και διαφύλαξης του περιβάλλοντος και θα καλύπτει τις τρέχουσες ανάγκες χωρίς να θέτει εν αμφιβόλω τη δυνατότητα των μελλοντικών γενιών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες.

Παρά τις όποιες υπαναχωρήσεις στην πρόοδο των δράσεων για το κλίμα, η Ευρώπη παραμένει πρωτοπόρος σε ό,τι αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη. Στο πλαίσιο των φιλόδοξων στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Ε.Ε. εισήγαγε το 2023 την Οδηγία Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), με στόχο να εκσυγχρονίσει και να ενισχύσει τους κανόνες που ρυθμίζουν την απαιτούμενη πληροφόρηση που πρέπει να παρέχουν οι επιχειρήσεις για θέματα σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η CSRD εισάγει ένα ενιαίο -και αυστηρότερο- πλαίσιο για τις εταιρικές αναφορές, ούτως ώστε αυτές να είναι συγκρίσιμες και αξιόπιστες. Παράλληλα, διευρύνει σημαντικά το εύρος εφαρμογής τους, καθώς έως και 50.000 μεγάλες επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά και εισηγμένες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,

θα πρέπει πλέον να υποβάλλουν εκθέσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη, έναντι περίπου 11.000 επιχειρήσεων μέχρι σήμερα.

Σε εφαρμογή της Οδηγίας CSRD, τον Ιούλιο του 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τα πρότυπα αναφορών βιώσιμης ανάπτυξης ESRS, που εισάγουν την έννοια της «διπλής ουσιαστικότητας» (double materiality). Με βάση αυτήν, οι επιχειρήσεις καλούνται να αξιολογήσουν:

- Την επίδραση της εταιρείας στο περιβάλλον και τους ανθρώπους, μέσω, για παράδειγμα, των εκπομπών άνθρακα, της παραγωγής αποβλήτων, των εργασιακών της πρακτικών ή της ασφάλειας των προϊόντων της – η λεγόμενη ουσιαστικότητα των επιδράσεων (impact materiality).

- Τις χρηματοοικονομικές επιπτώσεις του εξωτερικού περιβάλλοντος στην εταιρεία, οι οποίες σχετίζονται με κινδύνους και ευκαιρίες ESG, όπως οι κανονιστικές αλλαγές, οι μεταβολές στις προτιμήσεις των καταναλωτών, οι τεχνολογικές εξελίξεις ή οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το κλίμα – η λεγόμενη χρηματοοικονομική ουσιαστικότητα (financial materiality).

Οι επιχειρήσεις συνεπώς καλούνται να καταγράφουν και να επικοινωνούν, όχι μόνο τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που δημιουργεί το εξωτερικό περιβάλλον για τις ίδιες, αλλά και τις αρνητικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους κατά μήκος της αλυσίδας αξίας.

Η Οδηγία CSRD δεν αποτελεί ορόσημο μόνο επειδή ενισχύει τη διαφάνεια γύρω από τα ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης, αλλά, κυρίως, διότι αποτελεί ευκαιρία και εργαλείο για τον ουσιαστικό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων στο πλαίσιο μιας βιώσιμης οικονομίας. Στη λογική αυτή, οι επιχειρήσεις πρέπει να προσεγγίσουν τη CSRD ως ευκαιρία βιώσιμου μετασχηματισμού τους και προσέγγισης των καταναλωτών και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών και όχι απλώς ως ακόμα μία υποχρέωση συμμόρφωσης.

1. 2023 EY Climate Risk Disclosure Barometer

* Εταίρος και επικεφαλής Υπηρεσιών Κλιματικής Αλλαγής και Βιώσιμης Ανάπτυξης της ΕΥ Ελλάδος

ΤΑΛΙΝ Έχεις πάει;

A STAR ALLIANCE MEMBER

AEGEAN

«Στην κρίσιμη μετάβαση προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, η βιομηχανία καλείται να διαδραματίσει θεμελιώδη ρόλο. Το πρώτο βήμα για τη δημιουργία αληθινής προόδου και μακροπρόθεσμης αξίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι η επανατοποθέτηση των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης, από παράγοντες ρίσκου σε ευκαιρίες», αναφέρει στο τμήμα για τη «Βιώσιμη βιομηχανία» η Μελέτη της ΕΥ Ελλάδος και του ΣΕΒ με τίτλο «Χτίζοντας το μέλλον της ελληνικής βιομηχανίας – 12+1 προϋποθέσεις για ακόμα πιο ισχυρή και ανταγωνιστική βιομηχανία», που τονίζει ότι «η βιώσιμη ανάπτυξη στη σύγχρονη βιομηχανία είναι πλέον κάτι περισσότερο από μία τάση».

Σύμφωνα με τη Μελέτη, «νέες αναδυόμενες προκλήσεις απαιτούν από τη βιομηχανία να αναμορφώσει τις αλυσίδες αξίας από άκρη σε άκρη. Είναι ξεκάθαρο, πλέον, πως η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να αποτελέσει βασικό επιχειρηματικό πλεονέκτημα, ξεκλειδώνοντας νέες ευκαιρίες για τις βιομηχανίες, μειώνοντας τα λειτουργικά τους έξοδα αλλά και τα απορρίμματα από τις διεργασίες τους».

Διευκολύνει, επίσης, την ανάπτυξη βιώσιμων προϊόντων που κινητοποιούν τους πελάτες τους να κάνουν το ίδιο, καθώς οι μεταποιητικές επιχειρήσεις είναι βασικοί πυλώνες της εφοδιαστικής αλυσίδας των προμηθευτών και των πελατών τους».

Όπως αναφέρεται, «οι παράγοντες αυτοί, συνδυαστικά, λειτουργούν ως ισχυροί μοχλοί πίεσης που ωθούν τις εταιρείες προς ένα πιο βιώσιμο μοντέλο. Στο περιβάλλον αυτό, η αναδιατύπωση του οράματος και της φιλοδοξίας της εταιρείας, ώστε να αντικατοπτρίζει την επιτακτική ανάγκη της πράσινης μετάβασης, μπορεί να της προσφέρει ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, σηματοδοτώντας ότι είναι πρωτοπόρος στο πεδίο της βιώσιμης ανάπτυξης. Νέες βιομηχανικές πρωτοβουλίες, εθελοντικές δεσμεύσεις και βιώσιμα προϊόντα μπορούν να γίνουν εργαλεία αυτού του σκοπού. Εφόσον οι επιχειρήσεις υιοθετήσουν ένα πρόγραμμα μετασχηματισμού μεγάλης κλίμακας για την ενσωμάτωση της βιώσιμης ανάπτυξης σε κάθε επιχειρησιακό επίπεδο, μπορούν να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας».

Στον δρόμο για έναν επιτυχή βιώσιμο μετασχηματισμό, όμως, όπως τονίζεται, «υπάρχουν αρκετά εμπόδια που πρέπει να αντιμετωπιστούν στον κλάδο της βιομηχανίας». Σύμφωνα με τη μελέτη, «η υλοποίηση βιώσιμων πρακτικών συχνά απαιτεί σημαντικές αρχικές

ΟΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ

Οι νέες προκλήσεις της

επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες, εξοπλισμό και υποδομές, με αποτέλεσμα να υπάρχει δισταγμός για την απόδοση των επενδύσεων». Επίσης «η χρηματοδότηση μιας τέτοιας μετάβασης συχνά απαιτεί την αναδιανομή πόρων προς όφελος πρωτοβουλιών βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό αναγνωρίζεται από την Ε.Ε., η οποία μέσα από πρωτοβουλίες, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, μπορεί να προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες χρηματοδότησης για τη στήριξη τέτοιων προσπαθειών».

«Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι βιώσιμες εναλλακτικές για τα παραδοσιακά υλικά μπορεί να είναι ελάχιστες ή ακριβές, καθιστώντας δύσκολη για τους κατασκευαστές την υιοθέτηση πιο περιβαλλοντικά φιλικών πρακτικών. Η ανάπτυξη μιας αξιόπιστης αλυσίδας εφοδιασμού για βιώσιμα υλικά είναι κρίσιμη για την αντιμετώπιση αυ-

Είναι ξεκάθαρο, πλέον, πως η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να αποτελέσει βασικό επιχειρηματικό πλεονέκτημα, ξεκλειδώνοντας νέες ευκαιρίες για τις βιομηχανίες, μειώνοντας τα λειτουργικά τους έξοδα αλλά και τα απορρίμματα από τις διεργασίες τους

τού του εμποδίου, όπως είναι και η ενίσχυση της έρευνας για την ανάπτυξη νέων και οικονομικότερων βιώσιμων εναλλακτικών».

«Παρά τις εξελίξεις στις βιώσιμες τεχνολογίες, ορισμένες βιομηχανίες ακόμα δεν διαθέτουν εμπορικά εφαρμόσιμες εναλλακτικές για τις συμβατικές διαδικασίες μεταποίησης. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα και ανάπτυξη για την αντιμετώπιση των τεχνολογικών εμποδίων και τη βελτίωση της επεκτασιμότητας των βιώσιμων λύσεων σε οικονομικά αποδοτικό επίπεδο».

«Οι παγκοσμιοποιημένες αλυσίδες εφοδιασμού συχνά περιλαμβάνουν πολλά ενδιαφερόμενα μέρη σε πολλές περιοχές, κάτι που δυσκολεύει τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ευθύνης για τις βιώσιμες πρακτικές σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού. Η αντιμετώπιση αυτής της πολυ-

πλοκότητας απαιτεί συνεργασία και συντονισμό μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών σε βαθμό που δεν έχει προηγηθεί. Η άνοδος των εφαρμογών IoT και των πλατφορμών αξιολόγησης και εποπτείας προμηθευτών μπορεί να βοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση».

«Η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών απαιτεί εξειδικευμένες δεξιότητες και γνώσεις που δεν είναι ακόμα ευρέως διαδεδομένες στο ανθρώπινο δυναμικό των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Η υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης είναι απαραίτητη για να εξοπλιστούν οι εργαζόμενοι με τις κατάλληλες δεξιότητες».

«Η αντίσταση στην αλλαγή μέσα σε έναν οργανισμό μπορεί να εμποδίσει τις προσπάθειες για την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών. Αυτή η αντίσταση μπορεί να οφείλεται σε πολιτιστική αδράνεια, φό-

ελληνικής βιομηχανίας

Οι βιομηχανίες αρχίζουν να εστιάζουν στις εγκαταστάσεις τους για την αντιμετώπιση της υψηλής ενεργειακής κατανάλωσης. Μέσα από τους ενεργειακούς ελέγχους και τη δημιουργία ομάδων διαχείρισης ενέργειας μπορούν να αναγνωρίσουν ευκαιρίες για σημαντική μείωση της κατανάλωσης στον φωτισμό, τον κλιματισμό και γενικότερα στην αναβάθμιση των εγκαταστάσεων με έξυπνα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα υψηλής ενεργειακής απόδοσης

βο διαταραχής των υπάρχουσών διαδικασιών ή έλλειψη ενημέρωσης για τα οφέλη της βιώσιμης ανάπτυξης. Το τελευταίο μάλιστα ενισχύεται και από την τάση να δίνεται προτεραιότητα στα βραχυπρόθεσμα κέρδη έναντι των μακροπρόθεσμων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Η ισορροπία μεταξύ οικονομικών στόχων και περιβαλλοντικών και κοινωνικών ανησυχιών μπορεί να είναι δύσκολη, ειδικά σε ανταγωνιστικές αγορές με στενά περιθώρια κέρδους».

Ωστόσο, παρά τα εμπόδια, οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις εξετάζουν πρωτοβουλίες μετασχηματισμού σε όλη την αλυσίδα αξίας με στόχο να διασφαλίσουν «βιώσιμα εργοστάσια μέσα από τη βελτιστοποίηση του σχεδιασμού και των διεργασιών». Ετσι, πολλοί φορείς και παραγωγοί στον κλάδο μεταποίησης προχωρούν σε μια σειρά από δράσεις, όπως:

1 Εφαρμογή ανανεώσιμης ενέργειας, έξυπνων και ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών: Με βάση τη μελέτη, «οι βιομηχανίες αρχίζουν να εστιάζουν στις εγκαταστάσεις τους για την αντιμετώπιση της υψηλής ενεργειακής κατανάλωσης. Μέσα από τους ενεργειακούς ελέγχους και τη δημιουργία ομάδων διαχείρισης ενέργειας μπορούν να αναγνωρίσουν ευκαιρίες για σημαντική μείωση της κατανάλωσης στον φωτισμό, τον κλιματισμό και γενικότερα στην αναβάθμιση των εγκαταστάσεων με έξυπνα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα υψηλής ενεργειακής απόδοσης.

Στρέφονται, επίσης, στη χρήση ανανεώσιμης ενέργειας για την κάλυψη μέρους ή ακόμα και ολόκληρης της εναπομένουσας κατανάλωσης, είτε αγοράζοντας πράσινη ενέργεια από το δίκτυο (ειδικά σε μεγάλα βιομηχανικά

πάρκα) είτε επενδύοντας σε παραγωγή ενέργειας με φωτοβολταϊκά πάνελ, ανεμογεννήτριες ή γεωθερμικές αντλίες θερμότητας.

Τέλος, με την αυξανόμενη διαθεσιμότητα εφαρμογών IoT, τις προσομοιώσεις πραγματικού χρόνου των εγκαταστάσεων (digital twins), αλλά και την υποστήριξη της τεχνητής νοημοσύνης, δημιουργούνται πληθώρα δεδομένων και δυνατότητες αυτοματισμών που μπορούν να οδηγήσουν σε ακόμα καλύτερες ενεργειακές επιδόσεις.

2 Βελτιστοποίηση διεργασιών για την καλύτερη αξιοποίηση των εργοστασίων: Ο βέλτιστος σχεδιασμός ενός εργοστασίου είναι ακόμα μία πτυχή που μπορεί να υποστηρίξει τη βιώσιμη μεταποίηση. Ο στόχος κατά τη σχεδίαση είναι η μείωση των ενεργειακών απαιτήσεων, των άσκοπων μετακινήσεων και μεταφορών και

η δυνατότητα εφαρμογής ενός αρθρωτού (modular) συστήματος που μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί σε διαφορετικές παραγωγικές απαιτήσεις.

3 Ενίσχυση της υδάτινης βιωσιμότητας: Ένας αυξανόμενος αριθμός επιχειρήσεων δεν εξαρτώνται, πλέον, αποκλειστικά από τη δημόσια παροχή πόσιμου νερού για να καλύψουν όλη τους τη ζήτηση για νερό. Αντί αυτού, εγκαθιστούν επιτόπια συστήματα φιλτραρίσματος που επιτρέπουν την επαναχρησιμοποίηση του νερού, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο την καθαρή τους ζήτηση σε νερό, αλλά και την κατανάλωση ενέργειας για άντληση στις περιπτώσεις όπου υπάρχει γεώτρηση. Μπορούν, επίσης, να εγκατασταθούν συστήματα συλλογής βρόχινου νερού για τη χρήση του σε τουαλέτες ή ακόμα και για ύδρευση.

ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΜμΕ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Δίκαιη μετάβαση με πυξίδα τα ευρωπαϊκά Πρότυπα

Με την ολοκλήρωση της διαβούλευσης για την υιοθέτηση του δεύτερου μέρους του νέου Ευρωπαϊκού Προτύπου αναφοράς των πληροφοριών που σχετίζονται με ουσιώδη θέματα και αφορούν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ολοκληρώνεται ένας σημαντικός κύκλος εργασιών με τη συμμετοχή πολλών επιχειρήσεων και πολλών ενδιαφερομένων μερών από τις περισσότερες χώρες της Ε.Ε.

Η επίσημη συμμετοχή και της Ελλάδας στην πιλοτική εφαρμογή και τη διαβούλευση των εμπλεκόμενων μερών ήταν μία μεγάλη επιτυχία που αναγνωρίστηκε και σε ευρωπαϊκό επίπεδο μετά την υλοποίηση και της πρώτης ανοιχτής διαβούλευσης στα ελληνικά που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα και την ολοκλήρωση της ελληνικής μετάφρασης του Εθελοντικού Ευρωπαϊκού προτύπου για τις ΜμΕ.

Το συγκεκριμένο σχέδιο ήταν αποτέλεσμα μακρόχρονης διαβούλευσης που ξεκίνησε σε ευρωπαϊκό επίπεδο με πρωτοβουλία των μελών της Ομάδας 8 (Cluster 8) για τις ΜμΕ, η οποία συστήθηκε το 2021 από την EFRAG και στην οποία συντονιστής ανέλαβε ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΜμΕ και πολύ μικρών επιχειρήσεων (SME United). Η ελληνική μετάφραση αποτελεί ένα σχέδιο-οδηγό για τη μελλοντική απόδοση του Εθελοντικού προτύπου στα ελληνικά δεδομένου, ότι η χρήση και η σωστή απόδοση των όρων στην τοπική γλώσσα θεωρείται επίσης σημαντικός παράγοντας για την αξιοποίηση του εθελοντικού προτύπου από τις ΜμΕ σε κάθε χώρα της Ε.Ε.

Ελάχιστες ελληνικές επιχειρήσεις συμμετείχαν στη διαδικασία διαβούλευσης, που ολοκληρώθηκε την 21η Μαΐου 2024 και αφορούσε δύο σχέδια που προετοίμασε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η EFRAG, τεχνικός σύμβουλος κατάρτισης των προτύπων. Το ένα σχέδιο περιλαμβάνει όλες τις προβλέψεις που η Οδηγία CSRD περιγράφει ως υποχρεωτικές για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, δηλαδή επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 50 εργαζόμενους και είναι εισηγμένες στην κεφαλαιαγορά. Επίσης στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται και οι μικρές ή συνεταιριστικές τράπεζες και επενδυτικές εταιρείες που εντάσσονται και αυτές στην υποχρεωτική συμπερίληψη πληροφοριών σχετικών με ουσιώδεις κινδύνους βιωσιμότητας στις ετήσιες εκθέσεις τους προς τις εποπτικές αρχές και τους πελάτες τους.

Το δεύτερο σχέδιο είναι μία ολοκληρωμένη πρόταση για το σύνολο της αγοράς που αποτελείται κυρίως από τις πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν είναι εισηγμένες, αλλά τόσο οι τράπεζες στις οποίες απευθύνονται αυτές οι

επιχειρήσεις για δανεισμό όσο και οι μεγάλες εταιρείες στις οποίες οι επιχειρήσεις αυτές προσφέρουν υπηρεσίες και προϊόντα αναζητούν κυρίως με ερωτηματολόγια ή μέσω τρίτων πληροφορίες και μετρήσεις σχετικά με δείκτες βιωσιμότητας.

Η Ε.Ε. αναγνωρίζει με το σχέδιο που προτείνει η EFRAG για τις ΜμΕ ότι το επιχειρηματικό μοντέλο αλλά και η επίδραση, είτε αρνητική είτε θετική, από την οικονομική δραστηριότητα που αναπτύσσει μία επιχείρηση είναι διαφορετική ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, τον κλάδο της δραστηριότητας, αλλά και την αγορά ή τις αγορές που εξυπηρετεί. Ο κανόνας της αναλογικότητας στην ανάληψη της ευθύνης για τη μείωση και την εξάλειψη των κινδύνων που προκαλεί κάθε επιχείρηση από τη δραστηριότητά της και τα προϊόντα της είναι υποχρεωτικός όπως ορίζεται από την οδηγία, όπως επίσης και ο κανόνας της διπλής αξιολόγησης όλων των θεμάτων τα οποία θα πρέπει μία επιχείρηση να συμπεριλάβει στο επιχειρησιακό σχέδιο για τη μετάβαση με συγκεκριμένους στόχους, ποσοτικούς και ποιοτικούς και σε συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα.

Το σχέδιο αυτό για την εθελοντική δημοσιοποίηση πληροφοριών από τις ΜμΕ προτείνεται από την Ε.Ε. ως ένα βασικό εργαλείο για τον περιορισμό δύο βασικών κινδύνων που εντοπίστηκαν σε όλη την περίοδο της προετοιμασίας των σχεδίων και της διαβούλευσής τους. Ο ένας είναι ο αποκλεισμός των ΜμΕ από τη δυνατότητα χρηματοδότησης των επενδύσεων για τη δική τους μετάβαση και αλλαγή του επιχειρηματι-

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ***

κού μοντέλου που ακολουθούν. Ο άλλος είναι η αύξηση του κόστους ανταπόκρισης των ΜμΕ, οι οποίες αν και εξαιρούνται από την υποχρέωση συμμόρφωσης που προβλέπει η Οδηγία CSRD δέχονται συνεχώς περισσότερα αιτήματα συμπλήρωσης σχετικών και διαφορετικών ερωτηματολογίων από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και, κυρίως, τράπεζες και μεγάλους πελάτες.

Η πρόταση για ένα εθελοντικό Ευρωπαϊκό Πρότυπο που θα είναι εύκολο και απλό στη χρήση του ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες των ΜμΕ να ανταποκριθούν στο λεγόμενο και trickle-down effect είναι η πλέον αποδεκτή από όλες τις επιχειρήσεις και επικροτείται από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ωστόσο, τονίζεται από όλες τις πλευρές ότι θέλει ακόμη πολλή δουλειά για να είναι ένα κατανοητό και φιλικό για τους χρήστες εργαλείο, δεδομένης της ανάγκης για περαιτέρω απλοποίηση της γλώσσας και των απαιτήσεων που περιγράφονται σε αυτό και ειδικά τα σχετικά με την αξιολόγηση των ουσιωδών θεμάτων και των κινδύνων βιωσιμότητας με τα οποία οι επιχειρήσεις δεν είναι εξοικειωμένες και θα απαιτείται η απασχόληση ειδικών συμβούλων, όπως πιθανά και ελεγκτών.

Στη δεύτερη φάση της επεξεργασίας αυτών των σχεδίων από την EFRAG, θα γίνει μία συνολική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από τη συγκεκριμένη διαδικασία διαβούλευσης, τα οποία θα παρουσιαστούν σε συνδυασμό με την καταγραφή των αποτελεσμάτων της μελέτης για την ανάλυση των οικονομικών αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των Ευ-

ρωπαϊκών Προτύπων για τις ΜμΕ. Η αντίστοιχη μελέτη, που δημοσιεύτηκε πρόσφατα, σχετικά με το κόστος προσαρμογής των ΜμΕ στις προδιαγραφές που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση για την κλιματική κρίση, δείχνει ότι [το κόστος] είναι αρκετά μεγαλύτερο για τις ΜμΕ σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις και δυσανάλογο για την επίδρασή τους στους έξι περιβαλλοντικούς στόχους και στις ελάχιστες διασφαλίσεις που αφορούν τη δεοντολογία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τέλος, είναι αναγκαίο να σημειωθεί ότι μία από τις ελληνικές επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε αυτή την πολύ σημαντική διαβούλευση, αν και μικρή σε μέγεθος, εργάστηκε σε πιλοτικό επίπεδο και με τα δύο πρότυπα προκειμένου να δώσει σχόλια τόσο ως χρήστης του Εθελοντικού Προτύπου για τις ΜμΕ όσο και ως αποδέκτης και χρήστης των πληροφοριών από εισηγμένες ΜμΕ.

Η ενσωμάτωση στα νέα Ευρωπαϊκά Λογιστικά Πρότυπα των πολύ μικρών επιχειρήσεων, που ήταν πάγια απαίτηση και της Ελλάδας και άλλων χωρών που έχουν αυξημένο βαθμό συμμετοχής αυτής της κατηγορίας επιχειρήσεων στην εθνική και τοπική αγορά από την 1η Ιανουαρίου 2024, δίνει μια νέα ευκαιρία για την αναθεώρηση της εθνικής στρατηγικής για τη δίκαιη μετάβαση και την προσαρμογή της εθνικής οικονομίας. Η ενδυνάμωση και ταυτόχρονη εξυγίανση των ΜμΕ με κίνητρα σύμφωνα με τα πρότυπα της βιωσιμότητας μπορεί να δώσει μια νέα διάσταση στον σχεδιασμό και του αναγκαίου Εθνικού Σχεδίου Μετάβασης, το οποίο η Ελλάδα ακόμη δεν διαθέτει και είναι αναγκαίο να εμπεριέχει και τις περιφερειακές και τις κλαδικές διαστάσεις σε στόχους για τη μετάβαση.

Είναι ευκαιρία για την Ελλάδα να αξιοποιήσει τα επόμενα δύο χρόνια για την πλήρη ενσωμάτωση των ΜμΕ στη διαδικασία μετάβασης με εργαλεία που προωθούν και υποστηρίζουν μία δίκαιη μετάβαση με αναλογική συμμετοχή στα βάρη της μετάβασης, δηλαδή στις επενδύσεις που απαιτούνται αφενός για να εξαλειφθεί ο αρνητικός αντίκτυπος, αφετέρου να δημιουργηθούν κίνητρα δημιουργίας θετικού αντίκτυπου, δηλαδή διαμοιραζόμενης αξίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

*** Νομικός - σύμβουλος Εταιρικής Ευθύνης και Βιωσιμότητας, μέλος Γραμματείας EFRAG, υποψήφια ευρωβουλευτρια με το ΚΟΣΜΟΣ**

Είναι ευκαιρία για την Ελλάδα να αξιοποιήσει τα επόμενα δύο χρόνια για την πλήρη ενσωμάτωση των ΜμΕ στη διαδικασία μετάβασης εργαλεία που την προωθούν και την υποστηρίζουν

ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΟΣΑ ΠΑΝΕ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

Βιωσιμότητα

Μείωση των εκπομπών ρύπων
άνω του 26% σε έναν χρόνο
Εφαρμογή των κριτηρίων ESG
και των Στόχων Βιώσιμης
Ανάπτυξης του ΟΗΕ

Ενεργειακή Ασφάλεια

Με το ανταγωνιστικό
χαρτοφυλάκιο προμήθειας
φυσικού αερίου
εγγυόμαστε την ενεργειακή
ασφάλεια της χώρας

ΑΠΕ

Ισχύς άνω των 700 MW
σε όλη τη χώρα,
με στόχο το 1 GW
Ανάπτυξη πράσινων καυσίμων
(υδρογόνο, βιομεθάνιο)

Αγωγός IGB

Δυναμικότητα
3 δισεκατομμύρια m³
φυσικού αερίου ετησίως

Τερματικός LNG Αλεξανδρούπολης

Χωρητικότητα
153.500 m³ LNG
Δυναμικότητα
5,5 δισεκατομμύρια m³
τον χρόνο

Ηλεκτροπαραγωγή με φυσικό αέριο

Μονάδα Αλεξανδρούπολης
ισχύος 840 MW προς
αντικατάσταση 3 ρυπογόνων
λιγνιτικών μονάδων
Μονάδα Αλβανίας
ισχύος 174 MW

Διεθνής Δραστηριοποίηση και Εξωστρέφεια

Παρουσία σε όλες τις
βασικές περιφερειακές αγορές
φυσικού αερίου και
ηλεκτρικής ενέργειας
και συνεχής αύξηση
των εξαγωγών

FISIKON

Πανελλαδικό δίκτυο
28 πρατηρίων
με CNG/FISIKON
και προώθηση
της αεριοκίνησης

Είμαστε πίσω από τη δυναμική μεταμόρφωση της ΔΕΠΑ Εμπορίας σε μία σύγχρονη ολοκληρωμένη εταιρεία ενέργειας, με υψηλή καθετοποίηση. Χάρη στον μακρόπνοο σχεδιασμό, τις στοχευμένες επενδύσεις και τις στρατηγικές συνεργασίες, αντιμετωπίσαμε με επιτυχία τις προκλήσεις της ενεργειακής κρίσης και θωρακίσαμε την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Στηρίζουμε την ελληνική οικονομία εξασφαλίζοντας ενεργειακή επάρκεια και προσιτές τιμές για τις επιχειρήσεις και τις βιομηχανίες της χώρας. Είμαστε πίσω από το πράσινο σχέδιο που μας πάει στο μέλλον, με επενδύσεις σε ηλεκτροπαραγωγή από φυσικό αέριο, ΑΠΕ και πράσινα καύσιμα.

ΟΜΙΛΟΣ

ΚΡΑΤΑΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΕΝΕΡΓΗ

Η προστασία της βιοποικιλότητας εξελίσσεται σε πρωτεύον ζήτημα βιωσιμότητας, με βάση όσα αναφέρει στο μήνυμά του ο ΣΕΒ με αφορμή την 22η Μαΐου, που αναγνωρίζεται ως η Παγκόσμια Ημέρα Βιοποικιλότητας από τα Ηνωμένα Έθνη, που σε μια προσπάθεια να ευαισθητοποιήσει και να αναδείξει τη σημασία της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος έχει ταυτίσει τη μέρα αυτή με ένα από τα βασικά ζητούμενα της εποχής.

«Η βιοποικιλότητα και η ανάσχεση των απωλειών στη φύση έχουν τεθεί στην κορυφή της διεθνούς ατζέντας, καθώς αποτελούν βασικό πυλώνα για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα», αναφέρει ο ΣΕΒ που τονίζει: «Η υιοθέτηση του Παγκόσμιου Πλαισίου για τη Βιοποικιλότητα (GBF) στη 15η Διάσκεψη των Μερών (COP15) στο Μόντρεαλ αποτέλεσε μια ιστορική στιγμή, αντίστοιχη της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα. Αυτό το νέο πλαίσιο έθεσε τη Φύση στο ίδιο πολιτικό επίπεδο με το Κλίμα, ενώνοντας παγκοσμίως τους ενδιαφερόμενους φορείς προς την κοινή αποστολή της διατήρησης της βιοποικιλότητας.

»Η ιστορική Συμφωνία των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιοποικιλότητα καθορίζει το παγκόσμιο σχέδιο για την ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, κινητοποιώντας πόρους ύψους 200 δις. δολαρίων ετησίως μέχρι το 2030. Με τους 4 στόχους, όπως:

- Προστασία και αναβάθμιση των οικοσυστημάτων.
- Βελτίωση της συμβολής της φύσης στους ανθρώπους.
- Δίκαιη κατανομή των οφελών από τη χρήση γενετικών πόρων.
- Ενίσχυση των θεσμικών πλαισίων και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για τη βιοποικιλότητα και 23 στοχοθετημένες δράσεις, πολλές από τις οποίες αφορούν τις επιχειρήσεις.

»Στοχεύοντας στην αναχαίτιση των προβλημάτων, το Συμβούλιο του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ενθαρρύνει όλες τις επιχειρήσεις να προχωρήσουν από τη Συμφωνία στην πράξη. Είναι καθήκον όλων μας, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας, να συμβάλουμε ενεργά στην επίτευξη των στόχων του Παγκόσμιου Πλαισίου για τη Βιοποικιλότητα, προκειμένου να προστατεύσουμε τον πλανήτη και να διασφαλίσουμε ένα βιώσιμο μέλλον για τις επόμενες γενιές.

Σύμφωνα, δε, με τον πρόεδρο του Συμβουλίου του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, Ανδρέα Σιάμισι, «η προστασία της βιοποικιλότητας εξελίσσεται σε πρωτεύον ζήτημα βιωσιμότητας, άρρηκτα συνδεδεμένο με την υγεία και την ευημερία όλων μας. Η έγκαιρη απόκρισή μας δύναται να έχει άμεσα αντιληπτό θετικό αντίκτυπο στη φύση,

Βιοποικιλότητα και κυκλική οικονομία

την κοινωνία και την οικονομία, δεδομένης της σημαντικής συνεισφοράς των υπηρεσιών οικοσυστημάτων και της πρόσβασης σε φυσικούς πόρους».

Όπως αναφέρεται, το Συμβούλιο του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, σε συνεργασία και με περιβαλλοντικές οργανώσεις, υλοποιεί σειρά δράσεων, στην Αθήνα και την περιφέρεια, για την ενημέρωση των επιχειρήσεων σε θέματα κλιματικής αλλαγής και βιοποικιλότητας.

Με δεδομένη τη δέσμευση αυτή για διασφάλιση της βιοποικιλότητας, ο ΣΕΒ εστιάζει και στις ευκαιρίες που αναδύονται από την υιοθέτηση αρχών κυκλικότητας στη λειτουργία του μεταποιητικού κλάδου. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, στο τμήμα για τη «Βιώσιμη βιομηχανία» η μελέτη της ΕΥ Ελλάδος και του ΣΕΒ με τίτλο «Χτίζοντας το μέλλον της ελληνικής βιομηχανίας - 12+1 προϋποθέσεις για ακόμα πιο ισχυρή και ανταγωνιστική βιομηχανία», «κάποια από τα υλικά που είναι απαραίτητα για μεταποιητικές, χημικές και βιομηχανικές διεργασίες έχουν υποκατάστατα που είναι λιγότερο τοξικά ή απαιτητικά σε πόρους και τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε να αυξηθεί η βιωσιμότητα ενός προϊόντος, με τη μείωση των άμεσων περιβαλλο-

Η κυκλική οικονομία μπορεί να αποφέρει καθαρή εξοικονόμηση υλικών ύψους 340-380 δις. δολαρίων ετησίως (ή το 12%-14% του κόστους υλικών εισροών) σε επίπεδο Ε.Ε. για προϊόντα με μέσο χρόνο ζωής (medium life-span), και αυτό αφορά ένα σενάριο μεταβατικής περιόδου

ντικών επιπτώσεων του ή την αύξηση της διάρκειας ζωής του».

Μάλιστα η μελέτη αναφέρει ότι «η ζήτηση για ανανεώσιμες χημικές ουσίες και βιώσιμα προϊόντα, όπως ο πράσινο χάλυβας, αυξάνεται και οι επιχειρήσεις αναζητούν ολοένα και περισσότερο προμηθευτές που μπορούν να τους παρέχουν βιώσιμες εναλλακτικές.

»Όσον αφορά τη συσκευασία, η οικολογική προσέγγιση αφορά όλες τις βασικές μεταποιητικές διεργασίες. Οι εκπομπές Scope 1 & 2 και τα απορρίμματα που δημιουργούνται από υλικά συσκευασίας εντός μιας βιομηχανικής μονάδας θεωρούνται σημαντικά. Συνεπώς, για τη βελτίωση της βιωσιμότητας της επιτόπιας συσκευασίας θα πρέπει να προτιμώνται υλικά βιολογικής προέλευσης και με χαμηλή ένταση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

»Η βιώσιμη πτυχή της συσκευασίας παίζει κρίσιμο ρόλο στη διαχείριση του κύκλου ζωής ενός προϊόντος (Product Lifecycle Management - PLM). Οι αρχές της κυκλικής οικονομίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη και εισαγωγή νέων προϊόντων, έτσι ώστε να πληρούνται κριτήρια βιωσιμότητας, όπως η ανθεκτικότητα, η δυνατότητα επα-

ναχρησιμοποίησης, η δυνατότητα ανακύκλωσης και οι χαμηλές εκπομπές άνθρακα σε ό,τι αφορά τα υλικά συσκευασίας».

Παράλληλα αναφέρεται ότι «εκτός από τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, η βιώσιμη ανάπτυξη στην αλυσίδα αξίας αφορά μια ολιστική προσέγγιση με την ενσωμάτωση ενός πλαισίου βιώσιμης ανάπτυξης στις υπάρχουσες διαδικασίες, μετασχηματίζοντας το υπάρχον γραμμικό μοντέλο σε ένα νέο κυκλικό μοντέλο. Η κυκλική μεταποίηση (Circular Manufacturing) είναι η μετάβαση που πρέπει να γίνει από την κλασική μεταποίηση στη βιώσιμη μεταποίηση.

»Εστιάζει στην επιμήκυνση του χρόνου ζωής ενός προϊόντος, με την ταυτόχρονη αποτροπή υπερμετρικής κατανάλωσης και δημιουργίας απορριμμάτων. Μέσα από τη μετάβαση σε ένα κυκλικό μοντέλο, οι μεταποιητικές επιχειρήσεις θα μπορούν να βρεθούν πιο μπροστά σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης με την ενσωμάτωση κατάλληλων πρακτικών σε όλη την αλυσίδα αξίας.

»Βάσει ερευνών του Ellen MacArthur Foundation, το 45% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μπορεί να αποτραπεί μέσα από αλλαγές στις μεταποιητικές

διεργασίες και τη χρήση των προϊόντων. Πέραν της σημαντικής μείωσης των εκπομπών, η μετάβαση σε ένα κυκλικό μοντέλο παρέχει ταυτόχρονα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, καθώς οι πρακτικές του κυκλικού μοντέλου οικονομίας μπορεί να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση χρημάτων για τους πελάτες.

«Ο στόχος του κυκλικού μετασχηματισμού των μεταποιητικών διεργασιών δεν είναι μόνο η αύξηση της αποδοτικότητας των υπαρχουσών διεργασιών, αλλά ο μετασχηματισμός τους σε ένα αποδοτικό επιχειρησιακό μοντέλο. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ενσωμάτωση στον σχεδιασμό και στις μεταποιητικές διεργασίες του πλαισίου των R-strategies: Re-fuse (Αποφυγή υπέρμετρων απορριμμάτων ή μη βιώσιμων πρώτων υλών στην πηγή), Re-design (Επανασχεδιασμός), Re-duce (Μείωση κατανάλωσης πόρων και παραγωγής απορριμμάτων στην παραγωγή), Re-use (Επαναχρησιμοποίηση), Re-pair (Επισκευή), Re-furbish (Μερική ανακατασκευή), Re-manufacture (Ολική ανακατασκευή), Re-purpose (Επαναπροσδιορισμός χρήσης), Re-cycle (Ανακύκλωση), Re-cover (Ανάκτηση)».

Μάλιστα, όπως σημειώνει η μελέτη του ΣΕΒ και της ΕΥ, «η μεταποιητική βιομηχανία μπορεί να αποκομίσει σημαντικά κέρδη με τον μετασχηματισμό του υπάρχοντος μοντέλου σε κυκλικό. Από οικονομική άποψη, το κυκλικό μοντέλο μπορεί να μειώσει σημαντικά το κόστος παροχής εγγύησης, καθώς και το κόστος εξυπηρέτησης. Ταυτόχρονα, παρέχει νέες εισοδηματικές ροές μέσα από καινοτόμες, κυκλικές διεργασίες που μειώνουν

την παραγωγή απορριμμάτων, ανακυκλώνουν τις πρώτες ύλες και δημιουργούν βρόχους αξίας (value loops) καθ' όλη την παραγωγική διαδικασία».

Σύμφωνα με το Ellen McArthur Foundation, η κυκλική οικονομία μπορεί να αποφέρει καθαρή εξοικονόμηση υλικών ύψους 340-380 δισ. δολαρίων ετησίως (ή το 12%-14% του κόστους υλικών εισροών) σε επίπεδο Ε.Ε. για προϊόντα με μέσο χρόνο ζωής (medium life-span), και αυτό αφορά ένα σενάριο μεταβατικής περιόδου.

Σε σενάριο με προχωρημένη εφαρμογή κυκλικής οικονομίας, η αντίστοιχη εξοικονόμηση μπορεί

να φτάσει τα 520-640 δισ. δολάρια ετησίως (19-23% του κόστους υλικών εισροών). Όσον αφορά τα προϊόντα ταχείας κατανάλωσης (Fast Moving Consumer Goods), το πλήρες εύρος του οικονομικού οφέλους από εξοικονόμηση υλικών μπορεί να φτάσει έως και τα 700 δισ. δολάρια ετησίως (21% του κόστους υλικών εισροών) σε παγκόσμιο επίπεδο.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι αυτή η μετάβαση δεν προστατεύει μόνο από την έλλειψη πρώτων υλών και πόρων μέσα από τους βρόχους επαναχρησιμοποίησης, αναβάθμισης και ανακύκλωσης, αλλά αυξάνει και την αξία του ονόματος

(brand equity) ενός προϊόντος. Περιβαλλοντικές και κοινωνικές πτυχές που σχετίζονται με την ενσωμάτωση της βιώσιμης ανάπτυξης στη μεταποιητική διαδικασία, εκτός από το πιθανό οικονομικό όφελος του κυκλικού μοντέλου, οδηγούν και στη... βελτίωση των πράσινων «διαπιστευτηρίων».

Η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και πρώτων υλών, η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και η ελαχιστοποίηση των υλικών που καταλήγουν σε ΧΥΤΑ, σε συνδυασμό με την αυξημένη διαφάνεια για τους καταναλωτές, τελικά αυξάνουν την αφοσίωση των πελατών.

Η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και πρώτων υλών, η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και η ελαχιστοποίηση των υλικών που καταλήγουν σε ΧΥΤΑ, σε συνδυασμό με την αυξημένη διαφάνεια για τους καταναλωτές, τελικά αυξάνουν την αφοσίωση των πελατών

Η εκπαίδευση 15.000 νέων επιστημόνων ετησίως με προχωρημένες ψηφιακές δεξιότητες μπορεί να καταστήσει τη χώρα ένα περιφερειακό κέντρο αριστείας στις ψηφιακές τεχνολογίες. Αυτό προκύπτει από μελέτη της ΕΥ Ελλάδος, του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (ELTRUN) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και της Endeavor Greece, που παρουσιάστηκε στη διάρκεια συνέντευξης Τύπου την Τετάρτη 29 Μαΐου και είχε τίτλο «Mind the Gap: Γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Αγοράς Εργασίας».

Όπως αναφέρει η μελέτη, η παρούσα ζήτηση της αγοράς για εξειδικευμένα στελέχη είναι περίπου 8.000, με προοπτικές αύξησης στις 10.000 στο άμεσο μέλλον, λόγω των έργων Πληροφορικής από το Ταμείο Ανάκαμψης, της μεγάλης ζήτησης στον ιδιωτικό τομέα, της ανάπτυξης του τοπικού κλάδου ΤΠΕ και των εξειδικεύσεων startups, αλλά και της λειτουργίας τεχνολογικών κέντρων έρευνας και ανάπτυξης από μεγάλες διεθνείς εταιρείες.

Να σημειωθεί ότι με βάση την έρευνα στα ΑΕΙ λειτουργούν 36 τμήματα στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), από όπου συνήθως προέρχονται οι επιστήμονες με προχωρημένες ψηφιακές δεξιότητες. Ο αριθμός των εισακτέων (με βάση σχετική ανάλυση της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης) είναι περίπου 9.000 ετησίως, αλλά οι απόφοιτοι είναι μόλις 4.500, δηλαδή το 50% των εισακτέων. Ιδιαίτερα χαμηλός ρυθμός αποφοίτησης υπάρχει στα σχετικά τμήματα των τέως ΤΕΙ καθώς και στα Πανεπιστήμια της περιφέρειας.

Πρόσφατες αναφορές, ωστόσο, καταγράφουν ότι αρκετοί από αυτούς τους αποφοίτους έχουν ποιτικές ελλείψεις που αφορούν τις αναγκαίες τεχνολογικές γνώσεις σε γλώσσες προγραμματισμού, τεχνικές, εργαλεία και συστήματα που ζητούν οι εταιρείες, καθώς και τις απαραίτητες ποιτικές δεξιότητες για να αντεπεξέλθουν με επιτυχία στο απαιτητικό εργασιακό περιβάλλον.

Όπως αναφέρεται στη μελέτη, το αναπτυξιακό «σοκ» που χρειάζεται η χώρα μας τα επόμενα χρόνια για να επανέλθει σε μια κανονική οικονομική ισορροπία μετά την οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας, θα πρέπει να έχει βασικό στόχο τη δημιουργία μερικών εκατοντάδων χιλιάδων θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Ετσι, μπορεί να υλοποιηθεί και ο μεγάλος εθνικός στόχος της πάταξης της ανεργίας και της αντιστάθμισης των περίπου ενός εκατομμυρίου θέσεων εργασίας που χάθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης και του brain drain,

Ψηφιακή μετάβαση και σύνδεση των ΑΕΙ με την αγορά

και αφορούν νέους ανθρώπους με υψηλά γνωσιακά προσόντα ή μακροχρόνια άνεργους με περιορισμένες δεξιότητες.

Οι κλάδοι

Οι νέες ποιοτικές θέσεις εργασίας αφορούν κλάδους που έχουν προοπτική για υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, είτε λόγω των διεθνών εξελίξεων είτε των τοπικών πλεονεκτημάτων μας. Για παράδειγμα, αυτοί οι κλάδοι περιλαμβάνουν τις ψηφιακές τεχνολογίες και το ηλεκτρονικό εμπόριο, την αγροδιατροφή και την εξειδικευμένη πρωτογενή παραγωγή, τον τουρισμό υψηλής προστιθέμενης αξίας, τις μεταφορές και την εφοδιαστική αλυσίδα, με κορυφαίο τον κλάδο της ναυτιλίας, τα επώνυμα καινοτόμα καταναλωτικά προϊόντα, τα διεθνώς πιστοποιημένα βιομηχανικά προϊόντα υψηλής εξειδίκευσης, όπως το αλουμίνιο και τα φάρμακα. Αυτά τα στοιχεία δημιουργούν έναν προβληματισμό στο κατά πόσο διαθέτουμε το αναγκαίο εξειδικευμένο επιστημονικό ανθρώπινο δυναμικό για το αναπτυξιακό άλμα της χώρας.

Με βάση τη μελέτη, για να

Ενας στους δύο Ευρωπαίους εργαζόμενους έχει έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων, ένας στους τρεις εργοδότες δεν βρίσκει προσωπικό με ψηφιακές δεξιότητες, ενώ οκτώ στους δέκα CEOs ανησυχούν ότι οι ανεπαρκείς ψηφιακές δεξιότητες του προσωπικού απειλούν τη μελλοντική ανάπτυξη της εταιρείας τους

πραγματοποιηθεί το αναπτυξιακό άλμα που χρειάζεται η Ελλάδα, για να μειωθεί σημαντικά η ανεργία και να αναπληρωθεί το ένα εκατομμύριο θέσεων εργασίας που χάθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης και του brain drain, η Ελλάδα θα πρέπει να δημιουργήσει τα επόμενα χρόνια μερικές εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Οι νέες ποιοτικές θέσεις εργασίας αφορούν κλάδους όπου μπορούν να επιτευχθούν υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας, όπως η πράσινη ενέργεια, οι ψηφιακές τεχνολογίες και το ηλεκτρονικό εμπόριο, η αγροδιατροφή και η εξειδικευμένη πρωτογενής παραγωγή, ο τουρισμός υψηλής προστιθέμενης αξίας, η εφοδιαστική αλυσίδα και οι μεταφορές –ιδιαίτερα η ναυτιλία–, τα επώνυμα καινοτόμα καταναλωτικά προϊόντα, τα διεθνώς πιστοποιημένα βιομηχανικά προϊόντα υψηλής εξειδίκευσης, κ.ά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με βάση τη μελέτη στην Ευρώπη υπάρχουν τουλάχιστον ένα εκατομμύριο κενές θέσεις εργασίας ειδικών με προχωρημένες ψηφιακές δεξιότη-

τες, ενώ μόνο το 2,4% των αποφοίτων ΑΕΙ ειδικεύονται στον ευρύτερο χώρο της πληροφορικής. Δεν είναι τυχαίο ότι ένας στους δύο Ευρωπαίους εργαζόμενους έχει έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων, ένας στους τρεις εργοδότες δεν βρίσκει προσωπικό με ψηφιακές δεξιότητες, ενώ οκτώ στους δέκα CEOs ανησυχούν ότι οι ανεπαρκείς ψηφιακές δεξιότητες του προσωπικού απειλούν τη μελλοντική ανάπτυξη της εταιρείας τους.

Στον τομέα αυτόν η Ελλάδα έχει μια αρνητική πανευρωπαϊκή «πρωτιά», καθώς έχουμε το μικρότερο ποσοστό απασχολούμενων στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ICT) στο σύνολο των εργαζομένων, αφού αυτοί οι επιστήμονες στην Ελλάδα αντιπροσωπεύουν μόλις το 2,5% του συνολικού ανθρώπινου δυναμικού, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος βρίσκεται στο 4,6%.

Οι ειδικοί αναφέρουν ότι οι τρέχουσες ετήσιες ανάγκες της ελληνικής αγοράς πληροφορικής, λαμβάνοντας υπόψη και τις σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, δεν καλύπτονται από τους σχετικούς αποφοίτους των ελληνικών Πανεπιστημίων.

ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ

Ένας «πράσινος» αυτοκινητόδρομος

Πρωτοποριακά προγράμματα για την προστασία του περιβάλλοντος και την αναβάθμιση της ταξιδιωτικής εμπειρίας των χρηστών του αυτοκινητόδρομου εφαρμόζει η Ολυμπία Οδός έχοντας στρατηγικό στόχο να καταστεί «αυτοκινητόδρομος μηδενικών εκπομπών» μέχρι το 2030.

Η Ολυμπία Οδός, ως υπεύθυνος κοινωνικός εταίρος, έχει καταφέρει να ταυτίσει την ανάπτυξη της με τη βιωσιμότητα υλοποιώντας πρωτοβουλίες προστιθέμενης αξίας για το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Οι πρωτοβουλίες της Ολυμπίας Οδού ευθυγραμμίζονται με την περιβαλλοντική στρατηγική του κύριου μετόχου της, VINCI Highways, που προωθεί «πράσινες» οδικές μεταφορές σε 15 χώρες.

Οι επιπτώσεις της περιβαλλοντικής κρίσης γίνονται μέρα με τη μέρα όλο και πιο εμφανείς σε διεθνές επίπεδο, με αποτέλεσμα οι πολιτικές πράσινης ανάπτυξης να αποτελούν μονόδρομο. Ο κλάδος των αυτοκινητόδρομων, μάλιστα, είναι ένας σημαντικός παράγοντας ατμοσφαιρικής ρύπανσης και γι' αυτό η μείωση του περιβαλλοντικού αντίκτυπου έχει αναδειχτεί σε επιτακτική ανάγκη.

Γι' αυτό η Ολυμπία Οδός 15 χρόνια επενδύει σε διεθνείς πρακτικές για «έξυπνες» και βιώσιμες οδικές μεταφορές. Επίσης, προέβλεψε εγκαίρως τις σύγχρονες απαιτήσεις και δεν δίστασε να εκκινήσει πρωτοποριακές δράσεις με στόχο να ελαχιστοποιήσει την άμεση επίδραση που έχει η υποδομή στο περιβάλλον.

Έχει θέσει, δε, ως στρατηγικό στόχο, και μάλιστα πέραν των συμβατικών υποχρεώσεων, να

γίνει ένας αυτοκινητόδρομος μηδενικών εκπομπών μέχρι το 2030.

Μάλιστα ως μέρος του δικτύου της VINCI Highways, που εκτείνεται σε 3.400 χιλιόμετρα σε 15 χώρες, ο αυτοκινητόδρομος Ελευσίνα - Πάτρα - Πύργος επωφελείται από τη διεθνή τεχνογνωσία στη διαχείριση αυτοκινητόδρομων. Έχει, επίσης, μετόχους όλους τους μεγάλους κατασκευαστικούς οργανισμούς στην Ελλάδα: ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ΑΚΤΩΡ, ΑΒΑΞ και τη γερμανική HOCHTIEF.

3 βήματα για μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα

Στο φόντο αυτό, με βάση τη διοίκηση, ήδη από το 2017 η εταιρεία ξεκίνησε να εφαρμόζει τη στρατηγική της για ελαχιστοποίηση του αποτυπώματος άνθρακα. Πρώτο βήμα ήταν η αντικατάσταση των συμβατικών φωτιστικών με νέα, τεχνολογίας LED, σε 17 σήραγγες κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου, ενώ το 2019 η Ολυμπία Οδός απέκτησε πιστοποιητικά πράσινης ενέργειας για το σύνολο των αναγκών ηλεκτρικού ρεύματος του αυτοκινητόδρομου.

Σε εξέλιξη αυτή τη στιγμή είναι η δεύτερη φάση για τον μηδενισμό του ενεργειακού αποτυπώματος του έργου μέχρι το 2030. Πρόκειται για την εφαρμογή Προσαρμοστικού Φωτισμού «Adaptive Lighting» στα ανοιχτά τμήματα του αυτοκινητόδρομου. Το σύστημα προβλέπει, πέρα από την αντικατάσταση των συσκευών φωτισμού με νέες LED, την ανάπτυξη τεχνολογίας τεχνητής νοημοσύνης που θα επιτρέπει τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας, προβλέποντας το μοντέλο κυκλο-

φορίας στον αυτοκινητόδρομο.

Το επόμενο βήμα έχει ξεκινήσει και είναι η εγκατάσταση «φωτοβολταϊκών πάρκων» κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου, με την ολοκλήρωση της οποίας αναμένεται και η επίτευξη του στόχου.

Ταυτόχρονα, υλοποιούνται και άλλα έργα με σημαντικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Μία από τις πιο εντυπωσιακές πρωτοβουλίες της Ολυμπίας Οδού είναι η εφαρμογή ανοιχτόχρωμης επικάλυψης οδοστρώματος στη σήραγγα Θησέας στην Κακιά Σκάλα. Η «λευκή» ασφαλτος απαιτεί χαμηλότερο επίπεδο φωτισμού στη σήραγγα και συνεπώς μικρότερη κατανάλωση ενέργειας και εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα,

ενώ κάνει την οδήγηση πιο εύκολη και ξεκούραστη.

Ένα ακόμα επιτυχημένο πρόγραμμα «ορθής χρήσης των φυσικών πόρων» είναι το Water from the Air, με το οποίο συλλέγεται νερό από την υγρασία του αέρα, φιλτράρεται ενδελεχώς, εμπλουτίζεται και τελικά παράγει φρέσκο πόσιμο νερό για τους ταξιδιώτες. Το σύστημα έχει εγκατασταθεί σε 11 πάρκινγκ κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου από την Ελευσίνα έως την Πάτρα.

Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί στην Πατρών - Πύργου, όπως και όλες οι άλλες καινοτομίες του αυτοκινητόδρομου.

Η ηλεκτροκίνηση

Επίσης, η Ολυμπία Οδός διαθέτει ήδη σε τρία σημεία κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου ταχυφορτιστές. Αυτή την ώρα επεκτείνεται το δίκτυο των φορτιστών σε όλους τους σταθμούς εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών και στα εστιατόρια (έως τώρα βρίσκονται μόνο στα πρατήρια καυσίμων). Οι φορτιστές βρίσκονται σε Σταθμούς Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών έτσι ώστε οι οδηγοί να μπορούν να επωφεληθούν από μεγάλη γκάμα υπηρεσιών κατά τη διάρκεια του χρόνου φόρτισης.

Όπως αναφέρεται, έχουν ήδη εγκατασταθεί 24 θέσεις φόρτισης στους Σταθμούς Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών στα Μέγαρα, το Βέλο και τον Ψαθόπυργο, ενώ σύντομα θα εγκατασταθούν 40 ακόμα θέσεις σε 9 σημεία από Ελευσίνα μέχρι Πάτρα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στους ΣΕΑ Ψαθόπυργου λειτουργούν πέρα από τους κλασικούς ταχυφορτιστές DC 50kW και υπερ-ταχυφορτιστές TESLA DC 250kW.

Οι οδηγοί μπορούν, μάλιστα, να βρουν πού υπάρχουν φορτιστές ηλεκτρικών οχημάτων κατά μήκος της Ολυμπίας Οδού με μια ματιά στον Διαδραστικό Χάρτη στο www.olympiaodos.gr. Τα σημεία φόρτισης βρίσκονται στους Σταθμούς Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών (ΣΕΑ) του αυτοκινητόδρομου, ώστε να συνδυάζεται η φόρτιση με μια ευχάριστη στάση.

Παράλληλα με αυτά τα κύρια έργα για το Περιβάλλον, η Ολυμπία Οδός υλοποιεί και άλλα πρωτοποριακά προγράμματα με θετικό περιβαλλοντικό πρόσημο. Συγκεκριμένα, με βάση όσα αναφέρει η εταιρεία, μεταξύ άλλων:

■ «Η Χιλιομετρική Χρέωση, που πρώτοι και μόνοι έχουμε εφαρμόσει στην Ελλάδα από το 2021 μέσω του πομποδέκτη ΟΛΥΜΠΙΑ PASS, στηρίζεται σε τεχνολογία "ελεύθερης ροής", που συμβάλλει εκτός των άλλων και στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα των οχημάτων.

■ Επιπλέον, δοκιμάσαμε και βελτιστοποιούμε την ανοιχτόχρωμη επιστρώση οδοστρώματος στη σήραγγα «ΘΗΣΕΑΣ», που αυξάνει την αντανάκλαση του φωτός και μειώνει τα επίπεδα απαιτούμενου φωτισμού».

Τα αποτελέσματα

Βάσει, δε, μετρήσεων προέκυψε πως από το 2018 έως το 2022 η Ολυμπία Οδός μείωσε το ανθρακικό αποτύπωμα του αυτοκινητόδρομου κατά 41%. «Αυτό μας κατατάσσει αυτομάτως στην πρωτοπορία ενός μεγάλου δικτύου αυτοκινητόδρομων παγκοσμίως, αυτού της VINCI Highways. Επίσης, είμαστε η πρώτη χώρα αυτού του δικτύου που θα πιάσει τον στόχο της ανθρακοποίησης», αναφέρεται σχετικά.

Οι στόχοι για μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα μέχρι το 2025

Ο σημαντικός ρόλος της Ελλ

Ευκαιρίες για την ανάδειξη του ρόλου της χώρας στο μέτωπο της διασφάλισης επάρκειας τροφοδοσίας στον τομέα παραγωγής των κρίσιμων πρώτων υλών θέτουν εν όψει των ευρωεκλογών κορυφαίοι παράγοντες της ελληνικής οικονομίας. Χαρακτηριστικά, πριν από λίγες μέρες ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Metlen, Ευάγγελος Μυτιληναίος, στο πλαίσιο της τακτικής γενικής συνέλευσης της εταιρείας, που πραγματοποιήθηκε με κεντρικό θέμα, μεταξύ άλλων, τη μετονομασία της MYTILINEOS Energy & Metals, τόνισε ότι η εταιρεία Metlen είναι στην αιχμή της προσπάθειας για τη διασφάλιση τροφοδοσίας της Ε.Ε. με τρεις από τις χαρακτηρισμένες από την Κομισιόν ως κρίσιμες πρώτες ύλες: τον βωξίτη, το γάλλιο και την αλουμίνα, από τον κανονισμό CRITICAL RAW MATERIALS ACT.

«Αν μας συνδράμει η Κομισιόν θα το δούμε», τόνισε σημειώνοντας ότι μόνο η επένδυση στο γάλλιο είναι ύψους περίπου 350 εκατ. ευρώ. «Θα δούμε εάν ήταν για καλό που την κάναμε εδώ την επένδυση και όχι στην Αμερική», είπε «δείχνοντας» προς τις Βρυξέλλες και τη νέα ηγεσία της Ε.Ε.

Παράλληλα, σημείωσε ότι η εταιρεία έχει συστήσει ένα ερευνητικό (R&D) τμήμα «που μας βοηθά σε θέματα αποβλήτων νέων συνθετικών υλικών». «Θα πάμε σε παραγωγή με τον παραδοσιακό τρόπο, αλλά ψάχνουμε να μειώσουμε με εναλλακτικό τρόπο το κόστος παραγωγής» τόνισε ο κ. Μυτιληναίος αναφερόμενος στο σχέδιο που «τρέχει» για το γάλλιο. Να σημειωθεί ότι με βάση πληροφορίες, στα ορυχεία του βωξίτη γίνεται μια πραγματική τεχνολογική επανάσταση με αιχμή την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών εξόρυξης με χρήση των τελευταίων τεχνολογικών μεθόδων. Πάντως, η μείωση του κόστους παραγωγής θα είναι εκείνη που θα ανοίξει τον δρόμο και για την κατασκευή ημιαγωγών «made in Greece», καθώς το γάλλιο είναι η κρίσιμη πρώτη ύλη με βάση όσα ανέφερε ο κ. Μυτιληναίος.

Άλλη μια κρίσιμη πρώτη ύλη όπου εστίασε ο κ. Μυτιληναίος είναι ο βωξίτης, η παραγόμενη εξ αυτού αλουμίνα και βέβαια το αλουμίνιο, που είναι υλικό-πυλώνας για την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση. Μάλιστα, ο κ. Μυτιληναίος έκανε ιδιαίτερη αναφορά στο αλουμίνιο, τον «αγαπημένο» του κλάδο, τονίζοντας ότι θα έχει μια πολύ καλή χρονιά και θα συνεχιστεί για αρκετά μεγάλο διάστημα η άνοδος των τιμών.

Οπως εξήγησε, η τιμή του αλουμινίου

διεθνώς ανεβαίνει επειδή ήδη διαφαίνεται το πρόβλημα της έλλειψης βωξίτη, κάτι που κρύβεται πίσω από την απόφαση της –πλέον– Metlen να εξαγοράσει την Imerys και να επενδύσει στην Γκάνα. Το πρόβλημα ξεκινά από την υπερεκμετάλλευση των κοιτασμάτων της Κίνας, όπου η παραγωγή αλουμινίου εκτοξεύτηκε από 5 σε 45 εκατ. τόνους ετησίως. Οπως τόνισε, η υπερεκμετάλλευση έχει οδηγήσει σε φτωχότερη περιεκτικότητα σε αλουμίνα (της τάξης του 13%) και συνεπώς μεγαλύτερη ανάγκη για βωξίτη. Το γεγονός ότι η Κίνα εισάγει το 74% του βωξίτη που χρειάζεται από τη γεωπολιτικά ασταθέστατη αφρικανική Γουινέα, εξηγεί τη στρατηγική πίσω από την απόφαση της Metlen να «μπει» στην εξόρυξη του μεταλλεύματος στην Γκάνα.

«Ο λόγος που ανεβαίνει το αλουμίνιο αυτή τη στιγμή είναι γιατί αρχίζει να λείπει ο βωξίτης. Γι' αυτό οι κινήσεις που έκανε ο όμιλος αγοράζοντας την Imerys και η κίνηση στην Γκάνα που εξασφαλίζει 300 εκατ. τόνους βωξίτη της καλύτερης ποιότητας που υπάρχει, βάζει την εταιρεία σε ισχυρή θέση», σημείωσε ο κ. Μυτιληναίος.

«Η αλουμίνα έχει φτάσει στα 500 δολάρια από 280 πριν από έναν χρόνο, γιατί δεν έχει βωξίτη να δουλέψει. Οι ισορροπίες στα commodities δεν έχουν μεγάλες αποκλίσεις. Η προσφορά και η ζήτηση είναι οριακή και αν υπάρξει μια απόκλιση 5%, θα έχει επίπτωση στις τιμές 30%».

Παράλληλα ο κ. Μυτιληναίος υπογράμμισε ότι εάν στο αλουμίνιο ανεβαίνουν οι τιμές, όπως συμβαίνει το τελευταίο δίμηνο, «είναι λάθος

«Ο λόγος που ανεβαίνει το αλουμίνιο αυτή τη στιγμή είναι γιατί αρχίζει να λείπει ο βωξίτης. Γι' αυτό οι κινήσεις που έκανε ο όμιλος αγοράζοντας την Imerys και η κίνηση στην Γκάνα που εξασφαλίζει 300 εκατ. τόνους βωξίτη της καλύτερης ποιότητας που υπάρχει βάζουν την εταιρεία σε ισχυρή θέση», τονίζει ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Metlen, Ευάγγελος Μυτιληναίος

να λέμε ότι αυτό θα φέρει κέρδος σήμερα στην εταιρεία. Δεν πάει έτσι. Στις μεταλλευτικές εταιρείες υπάρχει μια χρονοκαυστήρηση. Μια συγκυρία σε βοηθά να κλείσεις τιμές» και κάλεσε τους μετόχους να δουν το όλο ζήτημα των τιμών του αλουμινίου στη μακρά διάρκεια.

Πάντως ο κ. Μυτιληναίος τόνισε, με αιχμή το αγαπημένο του asset, το «Αλουμίνιον της Ελλάδος», που σε μια κρίσιμη στιγμή, με μια τολμηρή απόφαση, το αγόρασε, επενδύοντας χρόνο, χρήμα και δυναμικό, αναμορφώνοντάς το και καθιστώντας έτσι τον Αγ. Νικόλαο Βοιωτίας ένα από τα μεγαλύτερα μεταλλευτικά και ενεργειακά κέντρα της Ευρώπης, ότι «θα έχει εξαιρετική χρονιά ακόμη και εάν το κλείσιμο έγινε σε άλλες τιμές».

Εάν βλέπετε καλές τιμές να χαίρεστε για την πορεία του αλουμινίου όλο το επόμενο διάστημα».

Ο ΣΜΕ

Στο μεταξύ, ανοιχτή επιστολή προς τις κυρίες και τους κυρίους υποψήφιους ευρωβουλευτές, εν όψει των εκλογών, δημοσιοποίησε ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, θέτοντας το ζήτημα της παραγωγής τόσο

Αλουμίνιο

Βωξίτης

άδας στις κρίσιμες πρώτες ύλες

πρώτων υλών όσο και μεταποίησης επί ευρωπαϊκού εδάφους.

«Η Ελληνική εξορυκτική βιομηχανία κρίνει ως καταλυτικό για το μέλλον της Ενωσης το να υπάρχει παραγωγή τόσο πρώτων υλών όσο και μεταποίηση επί ευρωπαϊκού εδάφους. Εάν κάτι τέτοιο είναι στις προτεραιότητές των πολιτικών μας, απαιτούνται ουσιαστικά βήματα για να επανακτήσουμε την ανταγωνιστικότητά μας, όπως αυτή ορίζεται από τις αγορές», αναφέρει η επιστολή.

«Παρότι φαίνεται κοινότοπο, οι επερχόμενες ευρωεκλογές είναι όντως κρίσιμες», αναφέρει ο πρόεδρος του ΣΜΕ, Κ. Γιαζιτζόγλου, επισημαίνοντας ότι το διεθνές γεωπολιτικό περιβάλλον είναι σαφώς διαφορετικό απ' ό,τι ήταν πριν από 5 ή 10 χρόνια. Οι συνεχιζόμενοι πόλεμοι στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, η ενδυνάμωση της ομάδας BRICS, η επεκτεινόμενη κλιματική κρίση καθώς και μια ενδεχόμενη αλλαγή του πολιτικού σκηνικού στις Ηνωμένες Πολιτείες αποτελούν μόνο μερικούς παράγοντες αβεβαιότητας, που απαιτούν εγρήγορση από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Παράλληλα, η αλλαγή τεχνολογικού μοντέλου στην παρα-

γωγή ενέργειας οδηγεί σε ριζικές διαφοροποιήσεις τόσο στην ποιότητα όσο και στις ποσότητες των ορυκτών πρώτων υλών που απαιτούνται για την ομαλή λειτουργία της οικονομίας.

«Η κρίσιμότητα της αυτάρκειας σε πρώτες ύλες είναι πλέον αναγνωρισμένη σε ανώτατο επίπεδο μέσα από την πρόσφατη πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τον κανονισμό CRITICAL RAW MATERIALS ACT. Παρ' όλα αυτά, τόσο ως σύνδεσμος όσο και ως μέλη της ευρωπαϊκής συνομοσπονδίας Euromines, πιστεύουμε ακράδαντα ότι θα χρειαστεί να γίνουν πάρα πολλά πράγματα ακόμη για να μη βρισκόμαστε σε πλήρη εξάρτηση από συγκεκριμένες τρίτες χώρες, οι οποίες δεν έχουν κρύψει τη διάθεσή τους να αξιοποιήσουν αυτή τη γεωπολιτική ισχύ».

Ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων πιστεύει ότι η πρωτογενής και δευτερογενής παραγωγή στην Ευρώπη είναι μη ανταγωνιστική και ως αποτέλεσμα αυτού φθίνει συνεχώς. Δεν είναι τυχαίο ότι στη διάρκεια των τελευταίων τριών δεκαετιών η παραγωγή ορυκτών πρώτων υλών στην Ευρώπη έχει μειωθεί κατά το 1/3 όταν την ίδια περίοδο οι εισαγωγές αγαθών από τρίτες χώρες έχουν τετραπλασιαστεί.

Η διασφάλιση επαρκών ποσοτήτων πρώτων υλών από μόνη της δεν αρκεί. Η ευρωπαϊκή οικονομία έχει στηριχτεί εδώ και πολλά χρόνια στη διαθεσιμότητα πληθώρας αγαθών σε πολύ χαμηλές τιμές. Μια ουσιαστική αλλαγή στο κόστος παραγωγής –λόγω του κόστους των πρώτων υλών– θα μπορούσε να έχει δραματικές

συνέπειες για τους Ευρωπαίους πολίτες.

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο Χρήστος Μπαλάσκας (Ελληνικός Χρυσός) από το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών ανέδειξε τη σημασία των κρίσιμων πρώτων υλών αλλά και τον ρόλο της Ελλάδας, όπου, όπως είπε, καταγράφεται σημαντική πρόοδος μέχρι σήμερα.

Να σημειωθεί ότι η χώρα μας, με ανεξερεύνητο ορυκτό πλούτο που αποτιμάται στα 72 δισ. ευρώ, μπορεί να γίνει ο πρωταγωνιστής των εξελίξεων στην Ευρώπη αλλά και παγκοσμίως. Βάσει της ανάπτυξης τεχνολογιών εξόρυξης και επεξεργασίας, η Ελλάδα έχει δείξει τη δυναμική της στον μεταλλευτικό τομέα εδώ και πολλά χρόνια. Ωστόσο, όπως τονίζεται, μέσα από την αξιοποίηση κρίσιμων πρώτων υλών και στρατηγικών μετάλλων έχει τη δυνατότητα να συμβάλει ακόμα περισσότερο στην οικονομική ανάπτυξη και τη διασφάλιση της ενεργειακής και ψηφιακής μετάβασης, ειδικά σε μια εποχή έντονων γεωπολιτικών προκλήσεων.

Συγκεκριμένα, οι δυσχέρειες που έχουν αναδειχτεί στην ομαλή ροή της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας κρίσιμων πρώτων υλών, εξαιτίας του πολέμου Ρωσίας - Ουκρανίας, του μαινόμενου πολέμου στο Ισραήλ αλλά και της πρόσφατης εύφλεκτης κατάστασης στη Μέση Ανατολή μετά το μαπαζ των ιρανικών επιθέσεων κατά του Ισραήλ, δεν μπορεί παρά να βάλουν την Ε.Ε. σε εντονότερες σκέψεις σχετικά με τα σημεία επαρκούς προμήθειας των κρίσιμων πρώτων υλών και ορυκτών, προκειμένου η πράσινη μετάβαση να είναι εφικτή και όχι απλά ευχολόγιο.

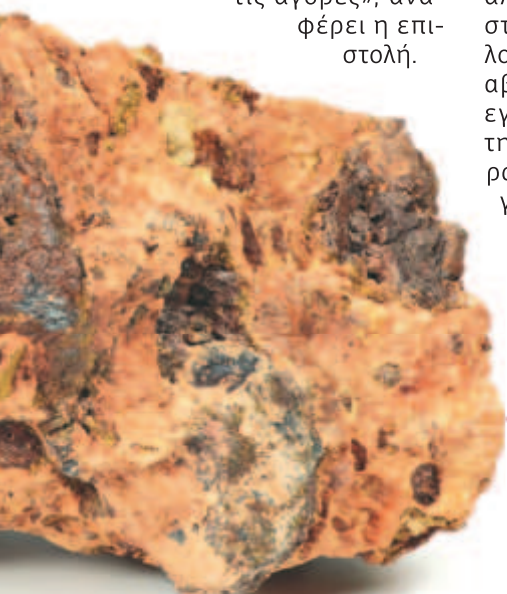
Στο πλαίσιο του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών, ο αντιπρόεδρος και γενικός δι-

ευθυντής της Eldorado Gold Ελλάδος, Χρήστος Μπαλάσκας, με τη συμμετοχή του σε δύο πάνελ συζητήσεων, αναφορικά με τη συνεισφορά του μεταλλευτικού κλάδου στην ενεργειακή μετάβαση και τον πρωτεύοντα ρόλο των κρίσιμων πρώτων υλών (Critical Raw Materials, CRMs) για την επίτευξη της μετάβασης αυτής, υπογράμμισε την επείγουσα ανάγκη της Ευρώπης να υλοποιήσει επενδύσεις στον μεταλλευτικό κλάδο, προκειμένου να διασφαλίσει μια σημαντική ποσότητα κρίσιμων μετάλλων, όπως νικέλιο, κοβάλτιο, αλουμίνιο, σπάνια γαιώδη στοιχεία και χαλκό, σε αντίθεση με ορυκτά καύσιμα, προκειμένου να ενισχύσει την ενεργειακή της αυτονομία έναντι άλλων χωρών, όπως η Κίνα και οι ΗΠΑ.

Εξάλλου, η εγκατάλειψη των ορυκτών καυσίμων και η μετακίνηση από τα ορυκτά καύσιμα σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι η σύγχρονη τάση στην Ευρώπη, παγκοσμίως αλλά και στη χώρα μας, καθώς πλέον αναγνωρίζονται εμφανικά οι επιπτώσεις των ορυκτών καυσίμων στο περιβάλλον και στην ανθρώπινη ζωή και δημιουργούνται οι συνθήκες για σταδιακή κατάργησή τους. Ενδεικτικά, σύμφωνα με έρευνα της British Medical Journal (BMJ), η ατμοσφαιρική ρύπανση εξαιτίας της χρήσης ορυκτών καυσίμων στη βιομηχανία, στην παραγωγή ηλεκτρισμού και στις μεταφορές ευθύνεται για 5,1 εκατ. θανάτους τον χρόνο.

Στο Οικονομικό Φόρουμ και στο πλαίσιο της συζήτησης για τη συνεισφορά της μεταλλευτικής βιομηχανίας στην ενεργειακή, πράσινη μετάβαση, έγινε αναφορά σε έργα που μπορούν να αλλάξουν το τοπίο στην Ευρώπη καθώς και στον κομβικό, γεωπολιτικό ρόλο της χώρας μας να συμβάλει στην ενεργειακή και ψηφιακή μετάβαση της Ευρώπης και να καλύψει το 10% των ενεργειακών αναγκών της Ε.Ε.

Όπως ανέφερε ο κ. Μπαλάσκας, η επένδυση της Ελληνικός Χρυσός στα Μεταλλεία Κασσάνδρας στη Βορειοανατολική Χαλκιδική είναι μία από τις μεγαλύτερες άμεσες ξένες επενδύσεις στη χώρα μας. Όπως επισήμανε, με την ολοκλήρωση της επένδυσης το 2025 και με συνολική διάρκεια ζωής τα 20 έτη, η χώρα μας θα παράγει χρυσό αλλά και χαλκό, μέταλλα-κλειδιά για την ενεργειακή μας μετάβαση και θα αναρριχηθεί στην τρίτη θέση σε παραγωγή χρυσού στην Ευρώπη.

Γάλιο

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι πλήρως ενσωματωμένη στη στρατηγική της «ΙΚΤΙΝΟΣ» και η ενεργή και ουσιαστική συνεισφορά της στηρίζει την ελληνική οικονομία. Θέτουμε στόχους που σχετίζονται με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Εταιρική Υπευθυνότητα, οι οποίοι είναι ενσωματωμένοι στις επιχειρηματικές μας λειτουργίες. Εφαρμόζουμε μεθόδους παραγωγής με έμφαση στην ανακύκλωση και την ελαχιστοποίηση του αποτυπώματός μας στο φυσικό περιβάλλον και επενδύουμε στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) προκειμένου να μειώσουμε τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων μας στο περιβάλλον. Παράλληλα μεριμνούμε για ένα ασφαλές και δίκαιο εργασιακό πλαίσιο και υποστηρίζουμε οικονομικά κοινωνικές δράσεις και τοπικές κοινωνίες που έχουν ανάγκη.

Η παροχή ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, απαλλαγμένου από διακρίσεις, μέσω του οποίου οι εργαζόμενοι παρακινούνται και εξελίσσονται, αποτελεί προτεραιότητά μας. Προσφέρουμε ευκαιρίες για ανάπτυξη μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που υλοποιούμε, ενώ συστατικό στοιχείο της φιλοσοφίας μας είναι να προσελκύουμε και να διατηρούμε ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό, με υψηλό αίσθημα ευθύνης, δημιουργικότητα και όραμα για το μέλλον. Σεβόμαστε και υποστηρίζουμε τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα και εφαρμόζουμε πολιτικές δίκαιης ανταμοιβής για όλους τους ανθρώπους μας, ενώ σχεδιάζουμε και υλοποιούμε δράσεις που ανταποκρίνονται στις βασικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Προτεραιότητά μας αποτελεί η συνεχής βελτίωση της περιβαλλοντικής μας επίδοσης. Επιδιώκουμε την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού μας αντικτύπου, στοχεύοντας στη μείωση των καταναλώσεων ενέργειας και στην αποδοτική διαχείριση όλων των τύπων αποβλήτων. Προς αυτή την κατεύθυνση διεξάγουμε τις επιχειρηματικές μας δραστηριότητες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και εφαρμόζουμε υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα σε όλες τις λειτουργίες και δραστηριότητές μας. Παράλληλα, φροντίζουμε για τη συνεχή εκπαίδευση και ενημέρωση των ανθρώπων μας, εδραιώνοντας στην εταιρεία μας την έννοια της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

Η «Ατζέντα 2030» του ΟΗΕ, με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), που υιοθετήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 από τα 193 κράτη-μέλη του ΟΗΕ, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, αποτελεί μία φιλόδοξη δέσμευση και έναν οδικό χάρτη για τον σύγχρονο τρόπο άσκησης της επιχειρηματικότη-

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ «ΙΚΤΙΝΟΣ»

Βιομηχανία μαρμάρου και δράσεις βιωσιμότητας

Της **ΙΟΥΛΙΑΣ ΧΑΪΔΑ***

τας. Στην «ΙΚΤΙΝΟΣ» έχουμε υιοθετήσει την ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών για το 2030, όπως αυτή εκφράζεται μέσω των Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals, SDGs). Προτεραιότητά μας αποτελεί η εκπλήρωση των στόχων που συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες και προκλήσεις του κλάδου μας.

Πώς διαχειρίζεται η «ΙΚΤΙΝΟΣ» τα απόβλητά της από τη λατομική δραστηριότητά της:

- Τα παραγόμενα στείρα υλικά της εκμετάλλευσης οδηγούνται σε συνολικά 6 σπαστήρες, που βρίσκονται στα λατομεία της εταιρείας, για την περαιτέρω θραύση τους (μείωση του όγκου τους) και τον διαχωρισμό του εδαφικού υλικού. Ακολουθώντας τα θραυσμένα στείρα υλικά (λατύπη) διατίθενται α) για την πλήρωση των κενών της εκμετάλλευσης και τη διάστρωση των εξοφλημένων βαθμίδων με πάχος 50 cm, ώστε να μπορούν να ριζώσουν καλύτερα τα φυτά β) για την κάλυψη των αναγκών οδοποιίας, τόσο εντός όσο και εκτός του λατομικού χώρου, ενώ σε πολλές των περιπτώσεων και στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας, διατίθενται δωρεάν από την εταιρεία για την ανάπλαση/διαμόρφωση των κενών εγκαταλελειμμένων λατομείων, τη χρήση τους ως υπόβαση σε αγροτικούς δρόμους ή προς αξιοποίηση για την παραγωγή λιπασμάτων λόγω της έντονης παρουσίας μαγνησίου στο κοίτασμα.

Προτεραιότητα μας αποτελεί η συνεχής βελτίωση της περιβαλλοντικής μας επίδοσης. Επιδιώκουμε την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού μας αντικτύπου, στοχεύοντας στη μείωση των καταναλώσεων ενέργειας και στην αποδοτική διαχείριση όλων των τύπων αποβλήτων

Τα υπόλοιπα πλεονάζοντα υλικά διαμορφώνονται σε βαθμίδες απόθεσης εντός του λατομικού χώρου, επιχωματώνονται και εν τέλει δεντροφυτεύονται.

- Κατά τη διαδικασία παραγωγής χρησιμοποιούνται μηχανήματα εξόρυξης και βοηθητικός εξοπλισμός που ως επί των πλείστον λειτουργούν με μηχανές εσωτερικής καύσης (πετρελαιοκινητήρες). Από τη συντήρηση των μηχανημάτων αυτών προκύπτουν απαξιωμένα ανταλλακτικά – εξαρτήματα, απόβλητα διάφορων αναλώσιμων υλικών, καθώς και ποσότητες χρησιμοποιημένων λιπαντικών ελαίων, που συλλέγονται και διαχειρίζονται με συγκεκριμένες διαδικασίες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν θα υπάρξουν οι οποιεσδήποτε δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Συγκεκριμένα, η συγκέντρωση των λιπαντικών γίνεται σε ειδικές κλειστές πλαστικές δεξαμενές χωρητικότητας 1.000 lt (IBC) και κατάλληλης χωρητικότητας μεταλλικά κλειστά βαρέλια. Ακολουθώντας οι δεξαμενές αυτές αποδίδονται σε εξειδικευμένη εταιρεία, κάτοχο πανελλήνιας άδειας συλλογής και μεταφοράς Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων (ΑΛΕ) για τη συλλογή από το λατομείο όλων των ποσοτήτων αποβλήτων ελαίων και λιπαντικών και την ανακύκλωσή τους.

- Η συγκέντρωση των αναλωσίμων υλικών συντήρησης (φίλτρα λαδιού – λοιπά φίλτρα, υλικά συσκευασίας, στουπιά κ.λπ.) γίνεται

σε ειδικούς μεταλλικούς κάδους που έχει εγκαταστήσει η εταιρεία. Ομοίως η εταιρεία έχει συνάψει σχετική σύμβαση συνεργασίας με κατάλληλα αδειοδοτημένο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, συλλέκτη – μεταφορέα για τη μεταφορά και αποκομιδή όλων των υπολοίπων ογκωδών αντικειμένων από το λατομείο στους προβλεπόμενους πιστοποιημένους χώρους

- Τα διάφορα ανταλλακτικά εξαρτήματα μηχανημάτων που αντικαθίστανται (ηλεκτρικοί συσσωρευτές, μεταλλικά εξαρτήματα κ.λπ.), συλλέγονται και ανακυκλώνονται από συμβεβλημένους αδειούχους αποδέκτες και κατά συνέπεια στο λατομείο δεν απορρίπτονται άλλα υλικά πέρα από τα υλικά εξόρυξης.

- Όσον αφορά τα αστικά λύματα που προέρχονται από το προσωπικό που εργάζεται, για τα μεν παραγόμενα υγρά απόβλητα έχουν εγκατασταθεί τουαλέτες με σύστημα αποχέτευσης σε τσιμεντένιο στεγανό βόθρο, όπου ακολουθώντας μεταφέρονται από αδειοδοτημένο συλλέκτη – μεταφορέα σε πιστοποιημένο χώρο βιολογικού καθαρισμού υγρών αστικών αποβλήτων. Τα δε στερεά αστικά απόβλητα (τρόφιμα, σακούλες κ.λπ.) συλλέγονται σε κάδους στο λατομείο και στη συνέχεια μεταφέρονται στους πλησιέστερους κάδους στερεών αστικών αποβλήτων του δήμου.

*Αναπληρώτρια διευθύνουσα σύμβουλος της «ΙΚΤΙΝΟΣ»

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΑΞΙΑ ΟΔΗΓΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Με σημαντική διεθνή παρουσία,
370 έργα σε εξέλιξη και 5.800 εργαζόμενους,
ο Όμιλος Intrakat επαναπροσδιορίζει το τοπίο
των κατασκευών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη,
παράγει αξία και συμβάλλει στη βιώσιμη
ανάπτυξη της Ελλάδας.

Με την κλιματική αλλαγή να είναι παρούσα και τις ακραίες καιρικές συνθήκες να γίνονται πιο συχνές και έντονες λόγω της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας, ο ασφαλιστικός κλάδος αντιμετωπίζει ολοένα και αυξημένο ρίσκο, αλλά ταυτόχρονα διαδραματίζει κομβικό ρόλο στο τρίπτυχο κεφάλαιο, ενέργεια και κλίμα.

Ετσι, οι ασφαλιστικές εταιρείες χρειάζεται να προσαρμόζουν τις πολιτικές τους με προσανατολισμό στο μέλλον, για να ανταποκρίνονται επιτυχώς στις αυξημένες απαιτήσεις και τις αυξημένες ζημιές που προκαλούνται από κλιματικά γεγονότα, όπως πλημμύρες, καταιγίδες, πυρκαγιές και άλλα φυσικά φαινόμενα.

Για παράδειγμα η κακοκαιρία Daniel, που χτύπησε τη χώρα μας και κυρίως την περιοχή της Θεσσαλίας τον Σεπτέμβριο του 2023, κόστισε στον ασφαλιστικό κλάδο περισσότερα από 500 εκατ. ευρώ και αναλογικά πολύ περισσότερο απ' ό,τι οι τρεις μεγάλοι σεισμοί των τελευταίων ετών.

Από το βήμα του φετινού Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών, ο διευθύνων σύμβουλος της Howden Ελλάδας & Κύπρου, Δημήτρης Τσεσμετζόγλου αναφέρθηκε στις σύγχρονες προκλήσεις της κλιματικής κρίσης σε επίπεδο ρίσκου, αλλά και τις σημαντικές ευκαιρίες που «γεννούν» για την ασφαλιστική βιομηχανία παγκοσμίως αλλά και την Ελλάδα.

Σημειώνεται ότι με επενδύσεις που ξεπερνούν σε αξία τα 17,4 δισ. ευρώ ο ασφαλιστικός κλάδος είναι ο μεγαλύτερος θεσμικός επενδυτής στη χώρα, ενώ συγκεκριμένα ο Όμιλος Howden εδώ και 3 χρόνια υλοποιεί 100 εκατ. ευρώ επενδύσεις σε επίπεδο διαμεσολάβησης, τόνισε ο κ. Τσεσμετζόγλου.

Παράλληλα όμως, ο ασφαλιστικός κλάδος έχει πρωτεύοντα ρόλο στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, καθώς προωθεί πολιτικές και πρακτικές που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την προστασία του περιβάλλοντος, είτε αυτές αφορούν ασφαλιστικά προγράμματα για την προστασία των περιβαλλοντικών πόρων, όπως προγράμματα ανανεώσιμης ενέργειας ή προϊόντα ασφάλισης για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών αερίων.

Για παράδειγμα, ο Όμιλος Howden λάνσαρε το 2023 στην αγορά του Λονδίνου το πρώτο ασφαλιστικό προϊόν για την Εθελοντική Αγορά Ανθρακα (VCM), αξίας 50 δισ. δολαρίων, σχεδιασμένο με καινοτόμο τρόπο προκειμένου να προσφέρει μεγαλύτερη ασφάλεια στους αγοραστές και τους πωλητές πιστοποιημένων πιστώσεων άνθρακα υψηλής ποιότητας και να συμβάλει στην ανάπτυξη της εθελοντικής αγοράς άνθρακα έως το 2030.

«Πυλώνας» σταθερότητας ο ασφαλιστικός κλάδος

Οι ασφαλιστικές εταιρείες χρειάζεται να προσαρμόζουν τις πολιτικές τους, με προσανατολισμό στο μέλλον, για να ανταποκρίνονται επιτυχώς στις αυξημένες απαιτήσεις και τις αυξημένες ζημιές που προκαλούνται από κλιματικά γεγονότα, όπως πλημμύρες, καταιγίδες, πυρκαγιές και άλλα φυσικά φαινόμενα

Επίσης, εξαιτίας της αύξησης της συνδεσιμότητας στο Διαδίκτυο, της εμφάνισης νέων τεχνολογιών, της ανάπτυξης της κυβερνοασφάλειας και των γενικότερων οικονομικών ή άλλων αναταραχών, οι διαδικτυακές επιθέσεις, είτε αυτές αφορούν κακόβουλους ιούς, ψεύτικα e-mail (phishing), διαδικτυακές απάτες, επιθέσεις από αρνητές υπηρεσιών (DDoS), κλοπή ταυτότητας κ.ά. καταγράφουν αύξηση παγκοσμίως, καθώς σύμφωνα με στοιχεία της Check Point Research, το 2023 χαρακτηρίστηκε από επίμονη κλιμάκωση των απειλών στον κυβερνοχώρο και ένας στους 10 οργανισμούς παγκοσμίως χτυπήθηκε από απόπειρα επίθεσης ransomware, καταγράφοντας αύξηση 33% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Όπως επισήμανε η έκθεση, το 60% των εταιρειών παγκοσμίως έχουν χτυπηθεί από κυβερνοεπιθέσεις, με δυσμενείς επιπτώσεις για τον ασφαλιστικό κλάδο σε επίπεδο ρίσκου. Συγκεκριμένα, το 2022 η μέση απαίτηση σε κάθε χτύπημα ήταν 900.000 ευρώ, ενώ το 2023 έφθασε το 1,6 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας δηλαδή αύξηση 70% τόσο σε απαιτήσεις όσο και σε αποζημιώσεις. Να σημειωθεί ότι ο Όμιλος Howden ξεπερνά τα 38 δισ. δολάρια υπό διαχείριση ασφάλιστρα, με δραστηριότητα σε περισσότερες από 50 χώρες και 16.000 εργαζόμενους διεθνώς.

Αριστερά, ο διευθύνων σύμβουλος της Howden Ελλάδας & Κύπρου, Δημήτρης Τσεσμετζόγλου

Στο μεταξύ η Howden, με ισχυρή παρουσία στη ναυτιλία ως Marine Insurance Brokers, συμμετείχε ενεργά στη Διεθνή Εκθεση των Ποσειδωνίων. Αλλωστε η ναυτιλία είναι στην αιχμή της λεγόμενης «πράσινης» μετάβασης αντιμετωπίζοντας σειρά από ρίσκα αλλά και προκλήσεις που αποτελούν «πεδία», που οδηγούν σε ενισχυμένη συνεργασία με την ασφαλιστική αγορά. «Η Howden δεσμεύεται να συνεχίσει τις επενδύσεις της στην ελληνική ναυτιλία, προσφέροντας υψηλής ποιότητας ασφαλιστικές υπηρεσίες και λύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πελατών της, συμβάλλοντας παράλλη-

λα στη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου», δήλωσε ο CEO Ελλάδας & Κύπρου, Δημήτρης Τσεσμετζόγλου, σε εκδήλωση της εταιρείας με αφορμή τα Ποσειδωνία, υπογραμμίζοντας την παρουσία τους και τη θερμή υποδοχή της Howden και στον τομέα της ναυτιλίας.

Σημειώνεται ότι το Marine Division της Howden Group διαθέτει περισσότερους από 300 επαγγελματίες στον κλάδο του marine παγκοσμίως, 40 εξειδικευμένα στελέχη διαχείρισης ζημιών, γραφεία εξυπηρέτησης σε Αθήνα, Λονδίνο, Ευρώπη, Σιγκαπούρη, Βερμούδες και Ντουμπάι.

ΟΦΕΤ

Βιώσιμη ανάπτυξη & ηθικό επιχειρείν σε μια Ελλάδα που αλλάζει

Το βιομηχανικό εργοστάσιο της UNI-PHARMA, μία state-of-the-art μονάδα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη, η οποία δημιουργήθηκε στα χρόνια της ύφεσης

κών προς το ελληνικό και κυπριακό υγειονομικό σύστημα «αποτελούν το ελάχιστο χρέος μας προς τη δημόσια υγεία και την κοινωνία», σύμφωνα με την πρόεδρο και CEO του Ομίλου, φαρμακοποιοί MSc, επίτιμη δρ Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ, γενική γραμματέα του Δ.Σ. του ΣΕΒ και πρώτη εκλεγμένη πρόεδρο του UN Global Compact Network Greece, Ιουλία Τσέτη.

Την ίδια ευαισθησία έδειξε ο ΟΦΕΤ και στους πληγέντες της Θεσσαλίας, το φθινόπωρο του 2023, από τις καταστροφικές πλημμύρες που προκάλεσαν τα ακραία καιρικά φαινόμενα.

Στηρίζοντας το δημογραφικό ζήτημα

Μέσα από τη συνεργασία με την Οργάνωση και το Πρόγραμμα BE LIVE, των γιατρών Χάρη Χηινιάδη και Βασίλη Κελλάρη, το οποίο στηρίζει υπογόνιμα ζευγάρια κάνοντας πράξη το όνειρό τους για δημιουργία οικογένειας, ο ΟΦΕΤ εκφράζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το αποτύπωμα της κοινωνικής του ευαισθησίας και προσφοράς.

Επίσης, η InterMed στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής κάλυψε πρόσφατα τα διατροφικά συμπληρώματα 30 υπογόνιμων ζευγαριών, για την προετοιμασία των κύκλων εξωσωματικής τους.

Κοντά στην επιστήμη και τη νέα γενιά

«Δεν διαλέγεις πάντα την αφετηρία της ζωής σου, αλλά μπορείς να διαλέξεις τον τερματισμό», ανέφερε emphaticά τον Σεπτέμβριο του 2023, στο φιλανθρωπικό δείπνο της Οργάνωσης Εξέλιξη Ζωής, τον οποίο στηρίζει γενναιόδωρα ο Όμιλος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη, η νεαρή Venice, η οποία βρήκε στέγη, ενδυνάμωση και σκοπό στη ζωή της, στον φορέα.

Ο φορέας αποσκοπεί στην υποστήριξη και αυτονόμηση εφήβων (16-18 ετών) και νεαρών ενηλίκων (18-25 ετών), που προέρχονται από περιβάλλοντα ιδρυματικής περίθαλψης μέσα από προγράμματα εκπαιδευτικής κατάρτισης, ψυχοκοινωνικής ενδυνάμωσης και τη συμμετοχή τους σε αθλητικές και πολιτιστικές δράσεις.

Η κυρία Ιουλία Τσέτη είναι Πρόεδρος & CEO του ΟΦΕΤ

Αλλωστε και η ΑΜΚΕ Κλέων Τσέτης, το Ιδρυμα που δημιούργησε η διοίκηση των UNIPHARMA και InterMed, στηρίζει απρόσκοπτα νέους ανθρώπους, είτε προέρχονται από το πεδίο των βιοεπιστημών είτε από το πεδίο της έρευνας είτε

από την τέχνη και τον πολιτισμό.

Αλλά δεν είναι μόνον αυτές οι δράσεις που υλοποιεί ο Όμιλος: **Καστελόριζο – Στρογγύλη.** Το ποσό των 35.000 ευρώ δώρισε πρόσφατα η Ιουλία Τσέτη για την αποπεράτωση της κατασκευής του νέου κτιρίου διαμονής του προσωπικού του Επιτηρητικού Φυλακίου της μικρονήσου Στρογγύλης. Η δωρεά πραγματοποιήθηκε στη διοίκηση Ταγμάτων Εθνοφυλακής «Διαγορίδων».

Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ

Τον Φεβρουάριο του 2022, η πρόεδρος και CEO του ΟΦΕΤ Ιουλία Τσέτη σε συνεργασία με την αντιπρόσωπο στην Ελλάδα της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ ανακοίνωσαν στοχευμένες ενέργειες, προκειμένου οι πρόσφυγες να μπορούν να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία και στην αγορά εργασίας.

Science on the Go. Το κινητό εργαστήριο επιστήμης, όπου οι επιστήμονες του Ομίλου διδάσκουν το know how σκευασμάτων (όπως δημιουργία στοματικών διαλυμάτων, συμπληρωμάτων διατροφής).

Αποστολή Ζωής. Λειτουργεί ως μοντέλο πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, με επισκέψεις σε άγονες περιοχές και συνεργασία με κατά τόπους Ιατρικούς και Οδοντιατρικούς Συλλόγους, αλλά και την Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία.

Η Green Team του ΟΦΕΤ με το σύνθημα «Save the Sea» υλοποιεί μεγάλα περιβαλλοντικά προγράμματα στα ελληνικά νησιά, μεταξύ των οποίων και στην εμβληματική Δήλο, δίνοντας «φιλί ζωής» στο περιβάλλον και το οικοσύστημα.

Συνεργάζεται επίσης με την Axion Hellas για τη στήριξη του πληθυσμού σε άγονες περιοχές σε θέματα υγείας. Ακόμη, η ομάδα αιμοδοσίας του ΟΦΕΤ Σταγόνα Ζωής πραγματοποιεί εθελοντικές αιμοδοσίες στις εγκαταστάσεις των βιομηχανιών, σε συνεργασία με το Νοσοκομείο «Αγία Ολγα».

Η Running Team του ΟΦΕΤ στηρίζει σταθερά τα τελευταία χρόνια το Αλμα Ζωής και τις γενναίες γυναίκες που παλεύουν ενάντια στον καρκίνο του μαστού.

Οι βιομηχανίες του Ομίλου UNI-PHARMA & InterMed είναι διεθνώς αναγνωρισμένες ως επίσημοι προμηθευτές των Ηνωμένων Εθνών, της UNICEF και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Τέλος, αξίζει να τονίσουμε ότι οι δύο βιομηχανίες ανακηρύχθηκαν και το 2024 για δεύτερη συνεχή χρονιά «Top Employers»-Κορυφαίοι Εργοδότες στην Ελλάδα, από τον ανεξάρτητο διεθνή οργανισμό «Top Employer».

Ομιλος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη έχει υιοθετήσει τα SDGs και τα πρότυπα βιώσιμης ανάπτυξης ως αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής του λειτουργίας.

Η διοίκηση του Ομίλου, στοχεύει να αυξήσει ακόμη περισσότερο το κοινωνικό του αποτύπωμα, μειώνοντας παράλληλα το περιβαλλοντικό και ενεργειακό αποτύπωμα, παραμένοντας προσηλωμένη στην αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση και στο ηθικό επιχειρείν.

Οι 3 πυλώνες της Στρατηγικής του ΟΦΕΤ, οι οποίες εμπεριέχουν μια ολιστική προσέγγιση της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας μέσω των ESG, αφορούν:

- Την ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
- Το ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ και το ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ και
- Την ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, μέσα από στοχευμένες δράσεις προς την κοινωνία.

Οι βιομηχανίες του Ομίλου UNI-PHARMA & InterMed είναι διεθνώς αναγνωρισμένες ως επίσημοι προμηθευτές των Ηνωμένων Εθνών, της UNICEF και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και έχουν ενταχθεί στην ηγετική ομάδα των «The 50 Most Sustainable Companies in Greece 2024», σύμφωνα με τον Δείκτη Βιώσιμης Ανάπτυξης «The ESG Index in Greece», επί τριών κριτηρίων: Περιβάλλον – Κοινωνία – Εταιρική Διακυβέρνηση (ESG).

Οι λέξεις υπευθυνότητα, αλληλεγγύη και ηθικό επιχειρείν ορίζουν τις ενέργειες και τις δράσεις του Ομίλου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη, με τις οποίες αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών ζωής και υγείας του ανθρώπου.

Δράσεις με θετικό αποτύπωμα για την κοινωνία, το περιβάλλον και την υγεία είναι μέρος της καθημερινής λειτουργίας των εταιρειών του Ομίλου, ο οποίος αποτελείται από τις φαρμακοβιομηχανίες UNI-PHARMA και InterMed, την εμπορική εταιρεία στην Κύπρο Pharmabelle και την πρότυπη βιομηχανία εκχύλισης φαρμακευτικών φυτών UniHerbo, η οποία θα λειτουργεί και ως Ινστιτούτο Μελέτης νέων επιστημόνων και φοιτητών.

Στηρίζοντας την κοινωνία & τις ευπαθείς ομάδες

Ο Όμιλος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη, στη διάρκεια της πανδημίας της COVID-19, απέδειξε περίτρανα ότι δεν κάμπτεται από τα δύσκολα και τα επείγοντα. Οι τέσσερις μεγάλες δωρεές του Unikinon (χλωροκίνη) και των αντισηπτι-

Το υδρογόνο αποτελεί μια από τις εναλλακτικές «ενεργειακές οδούς» που εξετάζει η Ε.Ε. στο πλαίσιο της προσπάθειας απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και διασφάλισης ενεργειακής αυτονομίας. Αλλωστε, με δεδομένο ότι το υδρογόνο παράγεται με ηλεκτρόλυση, που ναι μεν απαιτεί ενέργεια, αλλά βασίζεται στο νερό, που υπάρχει παντού, δίνει τη δυνατότητα σε κάθε κοινότητα, σε κάθε περιοχή, να ελπίζει ότι μπορεί να διασφαλίσει, χωρίς εξαρτήσεις, το ενεργειακό του μέλλον. Κι αν η ενέργεια, αυτή που χρησιμοποιείται για την ηλεκτρόλυση προέρχεται από ΑΠΕ, τότε το υδρογόνο γίνεται «πράσινο» και βέβαια συμβάλλει ενεργά στο πρασίνισμα της οικονομίας. Ολα αυτά, βέβαια, με την προϋπόθεση να προχωρήσει η τεχνολογία για το υδρογόνο, να υπάρξει ζήτηση αλλά και να συντρέξουν και άλλες παράλληλες προϋποθέσεις.

Ειδικότερα, όπως ανέφεραν στελέχη της Motor Oil και της Hellenic Hydrogen, σε σχετική παρουσίαση των πλάνων υδρογόνου του Ομίλου πριν από λίγες μέρες, προσώρας, υπάρχουν κάποιες δυσκολίες στην ανάπτυξη της εν λόγω τεχνολογίας, ωστόσο ήδη ο Όμιλος σε συνεργασία με τη ΔΕΗ «τρέχει» σχετικά επενδυτικά σχέδια, μέσω της κοινοπραξίας Hellenic Hydrogen.

Συγκεκριμένα, όπως ανέφερε ο Κωνσταντίνος Χατζηφώτης, διευθυντής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Motor Oil, αλλά και ο Δημήτρης Τριανταφυλλόπουλος διευθύνων σύμβουλος της Hellenic Hydrogen, η ανάπτυξη του υδρογόνου εξαρτάται, πέρα από τις γεωπολιτικές αναταραχές, σε ένα μεγάλο ποσοστό και από το πλάνο ενισχύσεων που θα προτάξει η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και τα κράτη-μέλη για τις επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας και της ενεργειακής μετάβασης, όπως και από τα σχετικά χρονοδιαγράμματα. «Χωρίς επιδοτήσεις, χωρίς κίνητρα, αυτές οι επενδύσεις δεν μπορούν να γίνουν και ειδικά στη χώρα μας, δεδομένου ότι δεν έχουμε ακόμα αγορά υδρογόνου. Είναι διαφορετικό να παράγεις ενέργεια στη Γερμανία και να μπορείς να τη στείλεις με αγωγούς στην Ολλανδία, στο Βέλγιο, στη Γαλλία», ανέφεραν με αφορμή τη συζήτηση για το υδρογόνο αρμόδιες πηγές που τονίζαν ότι πολλά εξαρτώνται και από τον «χρονικό συσχετισμό».

Εως το 2030 αποδεικτικά χρήσης πράσινης ενέργειας για την παραγωγή υδρογόνου θα απαιτούνται ανά μήνα. Αρα, ο παραγωγός υδρογόνου θα πρέπει στην εκκαθάριση του μήνα να αποδεικνύει ότι οι μεταβατώρες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν πράσινες. Ομως η Ε.Ε. ορίζει ότι μετά το 2030 η απόδειξη θα

ΥΔΡΟΓΟΝΟ

Οι προκλήσεις ανάπτυξης μιας νέας ενεργειακής τεχνολογίας

πρέπει να γίνεται ανά ώρα, γεγονός που δημιουργεί προβλήματα καθώς προσθέτει δύο φορές περισσότερη ανάγκη για ΑΠΕ απ' ό,τι χρειάζεται η ηλεκτροδότηση. Ωστόσο, σε περίπτωση που το ενεργειακό μείγμα μιας χώρας περιλαμβάνει «πράσινη» ενέργεια άνω του 90%, τότε δεν θα χρειάζονται πιστοποιητικά, γεγονός που μέχρι στιγμής φαίνεται ότι θα ευνοεί τη Δανία, την Ελλάδα (μετά το 2033) και την Ισπανία.

Αλλη μία παράμετρος που κρίνει την ανάπτυξη της αγοράς, πέρα από τη ζήτηση, είναι και η προθυμία των διαχειριστών δικτύων φυσικού αερίου να ετοιμάζουν τους αγωγούς, να δεχτούν, εναλλακτικά, τα εν λόγω καύσιμα. Οπως, χαρακτηριστικά, αναφέρουν πηγές με γνώση, θα πρέπει να αυξηθούν οι όγκοι υδρογόνου που δέχονται οι αγωγοί του ΔΕΣΦΑ τουλάχιστον έως 10%, διαφορετικά δεν μπορεί να ξεκινήσει η αγορά υδρογόνου. Σήμερα μπορούν να δεχθούν μόνο 2%, γεγονός που σημαίνει ότι μπορούν να δεχτούν 70 MW με 80 MW ισχύος από ηλεκτρόλυση.

Στο μεταξύ, επενδύσεις κλίμακας για την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, ύψους 4 δισ. ευρώ, αναπτύσσει ο όμιλος Motor Oil (ΜΟΗ). Στο πλαίσιο, δε,

Επενδύσεις κλίμακας για την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, ύψους 4 δισ. ευρώ, αναπτύσσει ο όμιλος Motor Oil. Στο πλαίσιο, δε, αυτό ο Όμιλος προχωρά στην υλοποίηση της στρατηγικής του για το υδρογόνο, μέσω της ανάπτυξης του mega project «Blue Med» των 350 εκατ. ευρώ και της συμμετοχής του στο κοινοπρακτικό σχήμα της Hellenic Hydrogen

αυτό ο Όμιλος προχωρά σταθερά στην υλοποίηση της στρατηγικής του για το υδρογόνο, μέσω της ανάπτυξης του mega project «Blue Med» των 350 εκατ. ευρώ και της συμμετοχής του στο κοινοπρακτικό σχήμα της Hellenic Hydrogen (51% ΜΟΗ – 49% ΔΕΗ).

Η Hellenic Hydrogen

Η Hellenic Hydrogen Α.Ε. είναι μια νεοσύστατη εταιρεία που δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη και υλοποίηση έργων παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου. Η εταιρεία ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2023 και αποτελεί στρατηγική κοινοπραξία δύο μεγάλων ενεργειακών ομίλων: της Motor Oil και της ΔΕΗ. Στόχος της εταιρείας είναι, μέσα από την ανάπτυξη των έργων της, να συνεισφέρει καθοριστικά στη βιώσιμη ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας και να πρωτοστατήσει στη δημιουργία της οικονομίας υδρογόνου, η οποία και θα μετατρέψει τη χώρα σε έναν σημαντικό ενεργειακό κόμβο της ευρύτερης περιοχής.

Η Hellenic Hydrogen δραστηριοποιείται στην παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου μέσω ηλεκτρόλυσης νερού. Ανανεώσιμο υδρογόνο είναι το υδρογόνο που παράγεται από την ηλεκτρόλυση του νερού (σε μια ηλεκτρολυτική κυψέλη, που τροφοδοτείται με ηλεκτρική ενέργεια), με χρήση ηλεκτρικής ενέργειας που

προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, κατά τον πλήρη κύκλο ζωής της παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου, είναι σχεδόν μηδενικές.

Το έργο North-1 αναμένεται να αποτελέσει εφαλτήριο για την έναρξη της παραγωγικής δραστηριότητας της Hellenic Hydrogen. Το εν λόγω έργο περιλαμβάνει την ανάπτυξη Μονάδας Ηλεκτρόλυσης 50-100 MW (με ικανότητα ανάπτυξης 200 MW) σε μια παροπλισμένη λιγνιτική μονάδα παραγωγής ενέργειας στην περιοχή της Δ. Μακεδονίας. Ετσι, μέσω της αξιοποίησης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, στόχος του έργου είναι η αξιοποίηση των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων του Μετόχου στην περιοχή και η δημιουργία συνεργειών με υφιστάμενες και μελλοντικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με το υδρογόνο, στην περιοχή. Μάλιστα, το έργο North-1 θα αποτελεί την πρώτη εμπορική μονάδα παραγωγής υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και από τις πρώτες μονάδες τέτοιου κλίμακας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

To Blue Med

Επίσης, το Blue Med είναι ένα ολοκληρωμένο επενδυτικό σχέδιο μεγάλης κλίμακας, για την ανάπτυξη ενός βιομηχανικού οικοσυστήματος παραγωγής, μεταφοράς και διάθεσης ανανεώσιμου και εξαιρετικά χαμηλού ανθρακικού αποτυπώματος υδρογόνου. Το οικοσύστημα αυτό ενσωματώνεται σε ένα κλιμακούμενο και ευέλικτο δίκτυο προμήθειας που θα παρέχει υδρογόνο με ασφάλεια και αξιοπιστία τους τελικούς καταναλωτές εντός και εκτός της χώρας.

Ο απώτερος σκοπός του προγράμματος Blue Med είναι να επιτευχθούν η ανάπτυξη της αγοράς υδρογόνου και η διείσδυση σε νέες εφαρμογές, μέσω συνεργασιών, εξασφαλίζοντας, με αυτόν τον τρόπο, την ανταγωνιστικότητα του τελικού προϊόντος, τόσο μέσω καινοτομιών σε όλη την αλυσίδα αξίας όσο και μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Η υλοποίηση του Blue Med πραγματοποιείται μέσα από τα ακόλουθα εμβληματικά ενωσιακά χρηματοδοτικά προγράμματα, όπως και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων: EPHYRA (Horizon Europe – Clean Hydrogen Europe), TRIERES (Horizon Europe – Clean Hydrogen Europe), IRIS (European Innovation Fund), REA, REAH2 (Connecting Europe Facility – Transport).

Κεντρικό σημείο αναφοράς είναι το έργο EPHYRA που θα επιδείξει μια καινοτόμο εγκατάσταση παραγωγής υδρογόνου (30 MW) από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε βιομηχανική κλίμακα, με τη χρήση μεγάλης κλίμακας τεχνολογίας ηλεκτρόλυσης, η οποία θα ενσωματωθεί στις βιομηχανικές λειτουργίες του διυλιστηρίου της Motor Oil.

Βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων

ΑΡΧΕΙΟ ΕΥΔΑΠ - ΜΟΡΙΟΣ

ΑΡΧΕΙΟ ΕΥΔΑΠ - ΕΥΗΝΟΣ

Ο βασικός άξονας Βιώσιμης Ανάπτυξης της ΕΥΔΑΠ είναι η βιώσιμη διαχείριση του υδρολογικού κύκλου και η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Εταιρείας. Η ορθολογική αξιοποίηση και εκμετάλλευση των φυσικών πόρων χωρίς επιβάρυνση του περιβάλλοντος, αλλά με ταυτόχρονη φροντίδα και προστασία του, είναι μέρος της εταιρικής ευθύνης και ζωτικός παράγοντας ανάπτυξης για την Εταιρεία.

Η διαχείριση των **Ταμιευτήρων** γίνεται με βασικό στόχο την ποσοτική και ποιοτική βιωσιμότητα του πόρου. Το ακατέργαστο νερό προέρχεται από επιφανειακούς υδάτινους πόρους των λεκανών απορροής Μαραθώνα, Υλίκης, Μόρνου και Ευήνου, καθώς και υπόγειους εφεδρικούς υδατικούς πόρους που δύναται να αξιοποιηθούν με τη λειτουργία υδρογεωτρήσεων, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των υπόγειων πόρων και την πολιτική χρήσης τους.

Η ΕΥΔΑΠ διασφαλίζει την προστασία των Ταμιευτήρων με την τήρηση αυστηρής νομοθεσίας για την «*προστασία των νερών που χρησιμοποιούνται για την ύδρευση της περιοχής Πρωτευούσης από ρυπάνσεις και μολύνσεις*», καθώς και με δειγματοληπτικές μετρήσεις ως προς την ποιότητα του νερού των Ταμιευτήρων.

Με γνώμονα τη βιωσιμότητα του πόρου αλλά και την κάλυψη των αναγκών υδροδότησης, η ΕΥΔΑΠ διαχειρίζεται τη ζήτηση του νερού αναπτύσσοντας προγράμματα μείωσης των διαρροών (διαχείριση πίεσης, άμεση αποκατάσταση βλαβών κ.ά.). Στο πλαίσιο του μετασχηματισμού και με στόχο τον εκσυγχρονισμό και τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης δικτύου, η Εταιρεία βρίσκεται στη διαδικασία ανάπτυξης «**Εξυπνου Δικτύου**». Το «**έξυπνο δίκτυο**» ρυθμίζει και ελέγχει την παραγωγή και τη διανομή του πόρου και στοχεύει στην έξυπνη διασύνδεση καταναλωτών και παραγωγής με απώτερο στόχο ένα οικονομικότερο και ασφαλέστερο δίκτυο με μειωμένες απώλειες, διασφαλίζοντας έτσι τη βιώσιμη διαχείρισή του.

Ταυτόχρονα, η **επαναχρησιμοποίηση** και η **ανακύκλωση** του νερού αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη δυναμική στη Βιώσιμη Ανάπτυξη των πόλεων, αναδεικνύοντας τον κεντρικό ρόλο του νερού μέσα από το τρίπτυχο Νερό - Ενέργεια - Υλη στο οποίο εστιάζει η κυκλική οικονομία.

Η ΕΥΔΑΠ υλοποιεί ερευνητικά προγράμματα που στοχεύουν στην αποκεντρωμένη επαναχρη-

σιμοποίηση με την αξιοποίηση υγρών λυμάτων κατευθειάν από το δίκτυο αποχέτευσης, μέσω της τεχνικής εξόρυξης αποχέτευσης (**Sewer Mining**). Η τεχνολογία sewer mining αποτελεί ουσιαστικά μια κινητή μονάδα επεξεργασίας λυμάτων, που μπορεί να εξαγάγει τα λύματα από τους τοπικούς υπονόμους και να τα επεξεργαστεί άμεσα, παρέχο-

ντας νερό έτοιμο προς χρήση στο σημείο της ζήτησης, ακόμη και σε πυκνά αστικά περιβάλλοντα.

Η ΕΥΔΑΠ πρωτοπορεί στην Ελλάδα και είναι υπεύθυνη για τη λειτουργία **δύο Πρότυπων Μονάδων Παραγωγής Νερού Επαναχρησιμοποίησης**, εφαρμόζοντας τις νέες τεχνολογίες καθαρισμού και παραγωγής επαναχρησιμοποιούμενου νερού.

Η πρώτη Μονάδα λειτουργεί από το 2016, βρίσκεται στις εγκαταστάσεις της Εταιρείας (ΚΕΡΕΦΥΤ) στη Μεταμόρφωση Αττικής, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος DESSIN. Το ανακυκλωμένο νερό που παράγει χρησιμοποιείται για την άρδευση του περιβάλλοντα χώρου.

Η δεύτερη Μονάδα βρίσκεται

στο Φυτόριο του Δήμου Αθηναίων, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος NEXT-GE. Το ανακυκλωμένο νερό που παράγει χρησιμοποιείται για την άρδευση εκτάσεων καλλωπιστικών φυτών στις εγκαταστάσεις του δήμου στο Γουδί.

Τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη της τεχνολογίας Sewer Mining είναι αξιοσημείωτα, καθώς μέσω αυτής επιτυγχάνεται:

- **Μείωση** στις ποσότητες των επεξεργασμένων απορροών που διατίθενται στους υδάτινους αποδέκτες, με παράλληλη μείωση του κόστους μεταφοράς των λυμάτων.

- **Μείωση** της ζήτησης νερού από τους επιφανειακούς και υπόγειους υδροφορείς και κατά συνέπεια διατήρηση των αποθεμάτων τους.

- **Δυνατότητα** εμπλουτισμού των υπόγειων υδροφορέων.

- **Δυνατότητα** δημιουργίας και συντήρησης περιοχών αστικού πράσινου, χωρίς κατανάλωση πόσιμου νερού για την άρδυσή τους.

- **Επαναχρησιμοποίηση** της παραγόμενης ιλύος με τη μέθοδο της κομποστοποίησης και ανάκτηση θερμικής ενέργειας με χρήση για την επιτάχυνση της διεργασίας παραγωγής λιπάσματος.

- **Αύξηση** της αστικής ανθεκτικότητας των δήμων και των ιδιωτών του Λεκανοπεδίου της Αττικής απέναντι στην κλιματική αλλαγή και, ταυτόχρονα, δημιουργία νέων σημείων δροσιάς μέσα από την ανάπλαση των πάρκων.

- **Εναισθητοποίηση** των πολιτών σε πράσινες λύσεις.

Μετά την επιτυχημένη ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος INTCATCH, η ΕΥΔΑΠ έχει στη διάθεσή της δύο αυτόνομα ρομποτικά σκάφη τα οποία ενισχύουν το υφιστάμενο πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας της ποιότητας των υδάτων. Με τη χρήση των ρομποτικών σκαφών, ο έλεγχος της ποιότητας του Ταμιευτήρα είναι πιο ολοκληρωμένο, καθώς, σε ένδειξη πιθανής ρύπανσης από ανθρωπογενείς δραστηριότητες ή και φυσικές διεργασίες, τα σκάφη μπορούν σε ελάχιστο χρόνο να δράσουν σε όλη την έκταση εντοπίζοντας έγκαιρα το σημείο εισροής του ρυπαντή.

Στρατηγικός στόχος της ΕΥΔΑΠ είναι η συνέχιση παροχής υπηρεσιών για την προστασία των επιφανειακών υδάτων και την ολοκληρωμένη διαχείριση και αειφόρο ανάπτυξη των υδατικών πόρων.

Η Κοινωνική Γεωργία ως όχημα επανένταξης ομάδων στην ύπαιθρο

Η αναγκαιότητα για βιώσιμη ανάπτυξη και επανόρθωση του φυσικού περιβάλλοντος δεν αποτελεί αφηρημένη συζήτηση. Η κλιματική αλλαγή, η ταχεία αύξηση του πληθυσμού και η επιβάρυνση ή ακόμα και η καταστροφή πολλών οικοσυστημάτων είναι πλέον δεδομένες και δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού.

Οι προβλέψεις για το 2050 εκτιμούν ανάγκη αύξησης της παραγόμενης τροφής παγκοσμίως κατά 70%, την ίδια στιγμή που η καλλιεργήσιμη γη θα έχει αυξηθεί μόλις 10% και το 95% των εδαφών θα είναι υποβαθμισμένο. Επιβάλλεται εμφατικά, επομένως, να παράγουμε περισσότερη και ποιοτικότερη τροφή με λιγότερους πόρους και σε ένα μεταβαλλόμενο κλιματικά περιβάλλον. Γεγονός που υπογραμμίζει την αναγκαιότητα να στηρίξουμε ουσιαστικά την επιβίωση και την ευημερία των κοινοτήτων και του ανθρώπινου δυναμικού της υπαίθρου.

Οι σύνθετες αυτές προκλήσεις χρειάζονται αντίστοιχα ένα μεγάλο εύρος πολιτικών και μέτρων που θα αφορούν κάθε σημείο της αλυσίδας παραγωγής. Μια προσέγγιση που σταδιακά φαίνεται να συγκεντρώνει ενδιαφέρον αφορά την «Κοινωνική Γεωργία» (Social Farming) και τον ρόλο που μπορεί να παίξει, επιφέροντας θετικό αντίκτυπο στο σύστημα παραγωγής τροφίμου, στην κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων, αλλά και στην κοινωνική συνοχή της υπαίθρου. Ας δούμε όμως τι ακριβώς είναι η Κοινωνική Γεωργία σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή:

«Η Κοινωνική Γεωργία υιοθετεί μια πολυλειτουργική άποψη της γεωργίας που συνδυάζει τη γεωργία με τις κοινωνικές υπηρεσίες/φροντίδα υγείας σε τοπικό επίπεδο. Μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνίας και της αλληλεγγύης. Παρ' όλο που η Κοινωνική Γεωργία περιλαμβάνει ένα πολύ ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, έχει πάντα δύο κοινά στοιχεία: α) οι δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα σε αγρόκτημα ή λαχανόκηπο, και β) απευθύνονται σε άτομα που -είτε προσωρινά είτε μόνιμα- έχουν συγκεκριμένες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών αναγκών».

Ουσιαστικά, η Κοινωνική Γεωργία αφορά ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που αξιοποιούν γεωργικούς πόρους προκειμένου να προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες. Απώτερος στόχος είναι οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν γνώσεις, να ενδυναμωθούν, να αναπτύξουν το δυναμικό τους και να στηρίξουν την ευημερία τους.

Επομένως, η Κοινωνική Γεωργία έχει μεν ουσιαστικό κοινωνικό αντίκτυπο υποστηρίζοντας την ένταξη ή επανένταξη ατόμων, αλλά παράλληλα τα εμπλέκει σε ουσιαστικές αγροτικές παραγωγικές διαδικασίες. Συντελεί δηλαδή στην ενεργοποίηση ενός πληθυσμού -που διαφορετικά θα έμενε αδρανής- στην αγροτική παραγωγή, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη λειτουργία της αλυσίδας της αγροδιατροφής και στην επισιτιστική επάρκεια της οικονομίας. Επιπλέον, έχει ενδιαφέρον να σημειώσουμε ότι συχνά η Κοινωνική Γεωργία συνδυάζεται με πρακτικές βιολογικής και αναγεννητικής καλλιέργειας, πολυλαπασιάζοντας με αυτόν τον τρόπο τα οφέλη της αξιοποίησής της.

Ειδικά για την Ελλάδα, η Κοινωνική Γεωργία μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά και στη βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου καθώς τα άτομα που εκπαιδεύονται και επανεντάσσονται, λόγω των δεξιοτήτων που θα έχουν αποκτήσει είναι πιθανό να προτιμήσουν να εγκατασταθούν στην περιφέρεια όπου θα μπορούν να απασχοληθούν.

Ένα καλό παράδειγμα πρωτοβουλίας προς αυτή την κατεύθυνση είναι το εγχείρημα «Social

Της **ΕΦΗΣ ΛΑΖΑΡΙΟΥ***

Η Κοινωνική Γεωργία μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά και στη βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου καθώς τα άτομα που εκπαιδεύονται και επανεντάσσονται, λόγω των δεξιοτήτων που θα έχουν αποκτήσει είναι πιθανό να προτιμήσουν να εγκατασταθούν στην περιφέρεια όπου θα μπορούν να απασχοληθούν

Farming 3600» που υλοποιείται από τον οργανισμό Νέα Γεωργία Νέα Γενιά με χρηματοδότηση και υποστήριξη του CITI Foundation, σε άμεση συνεργασία με τη γενική γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και τη συνδρομή της ActionAid και της Πύλης Ελευθερίας.

Το «Social Farming 3600» είναι ένα πολυεπίπεδο, πρακτικό, διετές πρόγραμμα που στόχο έχει τον μετασχηματισμό της αγροτικής παραγωγής στα αγροτικά καταστήματα κράτησης στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τη βιώσιμη παραγωγή και διάθεση τροφίμων σε σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας μας, την κατάρτιση των κρατουμένων και τη δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης στον γεωργικό κλάδο, τη βελτιστοποίηση της ελαιοκομίας και της καλλιέργειας φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών καθώς και την αναβάθμιση των γνώσεων του γεωτεχνικού προσωπικού των σωφρονιστικών καταστημάτων. Επιπλέον, το πρόγραμμα περιλαμβάνει ανάπτυξη ήπιων δεξιοτήτων και δεξιοτήτων επαγγελματικής ένταξης και επανένταξης και ψυχοκοινωνική εκπαίδευση.

Μέσω της πρωτοβουλίας αναμένεται να αυξηθεί η απόδοση των αγροτικών εκτάσεων των αγροτικών σωφρονιστικών καταστημάτων με επακόλουθο τη στήριξη της επισιτιστικής αυτάρκειας τόσο των ιδίων των σωφρονιστικών καταστημάτων όσο και των ιδρυμάτων κοινωνικής πρόνοιας τα οποία τρο-

φοδοτούν με την παραγωγή τους. Επιπρόσθετα, μέσω της κοινωνικής επανένταξης των κρατουμένων θα ενισχυθεί το κατάρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό συνολικά στον κλάδο της αγροδιατροφής.

Αφετηρία για την πρωτοβουλία «Social Farming 3600» υπήρξε η προηγούμενη συνεργασία του οργανισμού Νέα Γεωργία Νέα Γενιά με το Αγροτικό Σωφρονιστικό Κατάστημα Αγιάς Χανίων. Μέσω αυτής αναπτύχθηκε το 2023 το πρώτο επώνυμο, συσκευασμένο προϊόν Κοινωνικής Γεωργίας του συγκεκριμένου σωφρονιστικού καταστήματος με την επωνυμία «Ομάδι», δηλαδή «μαζί, σαν ομάδα». Πρόκειται για βιολογική ρίγανη υψηλής ποιότητας και πιστοποιημένου ενδημικού γενετικού υλικού με υψηλή περιεκτικότητα σε αιθέρια έλαια. Το παράδειγμα του «Social Farming 3600» μπορεί να αποτελέσει πρότυπο και για άλλες ανάλογες πρωτοβουλίες, προκειμένου να στηρίξουμε τον κλάδο της αγροδιατροφής με κατάρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό που θα μπορεί να ενταχθεί δημιουργικά στο κοινωνικό σύνολο, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής.

Ο οργανισμός Νέα Γεωργία Νέα Γενιά ιδρύθηκε με πρωτοβουλία και δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) στο πλαίσιο του προγράμματος Επανεκκίνηση & Ενίσχυση των Νέων, το 2018, με επικεφαλής το Πανεπιστήμιο Rutgers, σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και την Αμερικανική Γεωργική Σχολή. Τον Οκτώβριο του 2020, εξελίχθηκε σε αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με έδρα την Ελλάδα, επεκτείνοντας τις δραστηριότητές του και το δίκτυο συνεργατών του, διατηρώντας παράλληλα τη στενή συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Rutgers ως στρατηγικό και τεχνικό σύμβουλο. Η συμβολή και υποστήριξη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) ως ιδρυτικού δωρητή του οργανισμού υπήρξε καταλυτική στα πρώτα βήματα του οργανισμού και συνεχίζει να είναι μέχρι σήμερα. Ο οργανισμός, στα πέντε χρόνια της δράσης του, έχει ωφελήσει πάνω από 30.000 νέες και νέους, υλοποιώντας προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυσης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας σε όλη την Ελλάδα.

*Διευθύνουσα σύμβουλος, Νέα Γεωργία Νέα Γενιά

Netcompany

Dedicated to responsible digitization

Η υπεύθυνη στάση προς το κοινωνικό σύνολο και η έμπρακτη στήριξη της κοινωνίας μέσα από πρωτοβουλίες και δράσεις που συμβάλλουν στην κοινωνική πρόοδο, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της εταιρικής μας κουλτούρας.

Χρησιμοποιούμε την Πληροφορική και την Τεχνολογία για να αναπτύξουμε καινοτόμες ψηφιακές λύσεις, με γνώμονα τη δημιουργία βιώσιμων κοινωνιών.

www.netcompany.com

 [netcompany-intrasoft-sa](#)

 [netcompanyintrasoft](#)

 [netcompany_intrasoft](#)

PANTEBOY AYTO TO KALOKAIPI STΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ «MANDRAKIA ARTIS 2024»

Ο πολιτισμός «πιάνει»... Μήλο

Μοχλός αειφόρου ανάπτυξης για το νησί της Μήλου που τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει «κύμα» τουρισμού αποτελεί το φεστιβάλ «MANDRAKIA ARTIS 2024». Μετά την περσινή του επιτυχία επανέρχεται και φέτος με νέες προτάσεις για όλους, για να δώσει «άνεμο» πολιτισμού στο ηφαιστειακό νησί με τις μοναδικές ομορφιές.

Να σημειωθεί ότι ο Πολιτιστικός - Εξωραϊστικός Σύλλογος Μανδρακίων Μήλου, από την ίδρυσή του, τον Αύγουστο του 1989, διοργανώνει και προσφέρει στο κοινό κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που αποβλέπουν στην αλληλεγγύη και ψυχαγωγία των μελών και των κατοίκων της περιοχής, στη σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των κατοίκων του οικισμού, προσφέροντας παράλληλα γνώση για την παράδοση και τον πολιτισμό στους επισκέπτες του νησιού.

Το φεστιβάλ «MANDRAKIA ARTIS 2024» θα πραγματοποιηθεί από τις 15/6/2024 έως τις 7/9/2024 και θα έχει πολυθεματικό και υπερτοπικό χαρακτήρα. Με αφετηρία την τέχνη της μουσικής και του κινηματογράφου και με προσανατολισμό στη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία και τον πολιτιστικό τουρισμό το φεστιβάλ «MANDRAKIA ARTIS 2024» ανοίγει τη βεντάλια των εκδηλώσεων και απευθύνεται σε όλους.

Ραντεβού αυτό το καλοκαίρι στο μοναδικό σκηνικό των Μανδρακίων, σε ένα ακρωτήριο στο βορινό τμήμα της Μήλου, στο ηφαιστειογενές περιβάλλον με τους εντυπωσιακούς φυσικούς βραχώδεις σχηματισμούς.

Αναλυτικά οι προγραμματισμένες δράσεις του φεστιβάλ:

Σάββατο - 15/6/2024

Η μεγάλη ερμηνεύτρια Τάνια Τσανακλίδου γιορτάζοντας μαζί μας τα 50 χρόνια καριέρας της θα μας τιμήσει ανοίγοντας όχι μόνο το φεστιβάλ «MANDRAKIA ARTIS 2024» με μια μοναδική συναυλία στο λιμανάκι του οικισμού, αλλά και τις καλοκαιρινές της συναυλίες για το 2024, οι οποίες θα είναι λίγες και προσεκτικά επιλεγμένες. Ενα ευρύ ρεπερτόριο από μια σπουδαία καλλιτέχνη για πρώτη φορά στα Μανδράκια της Μήλου και μάλιστα σε έναν ιδιαίτερο χώρο που αποθεώνει τη λυρικότητα της ερμηνεύτριας.

Παρασκευή - 21/6/2024

Πρόκειται για ένα εφαρμοσμέ-

νο εργαστήριο μουσειοσκευής για παιδιά, όπου οι νεαροί φίλοι του φεστιβάλ θα έχουν την ευκαιρία να εντρυφήσουν στην αξία της σωστής και ισορροπημένης διατροφής, δίνοντας έμφαση στη μεσογειακή διατροφή, για την οποία φημίζεται η χώρα μας, και όπου με σύγχρονα εκπαιδευτικά μέσα θα διδαχθούν για την αξία της πρώτης ύλης και των τοπικών προϊόντων και τους κινδύνους των υπερ-επεξεργασμένων προϊόντων της σύγχρονης αγοράς τροφίμων, τονίζοντας ότι η αρχή της βιωσιμότητας επιτάσσει την επιστροφή σε ένα πιο απλό και φυσικό μοντέλο διατροφής, παρόμοιο με αυτό των αρχαίων Ελλήνων.

Παρασκευή - 21/6/2024

Φιλοδοξώντας ο οικισμός μας να αναδειχθεί σε χώρο κινηματογραφικών προβολών και πολυμε-

σικών παραστάσεων, εντάξαμε και φέτος στο πολυθεματικό μας φεστιβάλ την προβολή της πολυβραβευμένης κινηματογραφικής ταινίας της Pixar με τίτλο «Inside out» και στα ελληνικά «Τα μυαλά που κουβαλάς». Πρόκειται για μια ταινία για όλη την οικογένεια, γεμάτη με δράση, περιπέτεια και φαντασία και κυρίως πολλά συναισθήματα!

Σάββατο - 22/6/2024

Στο πλαίσιο της συναυλίας μας «Δρόμοι Παράλληλοι», το tango και το ρεμπέτικο παρουσιάζονται, πρωτίστως ως περιθωριακές μουσικές που κατά καιρούς άνησαν στην παρανομία ή λογοκρίθηκαν, μουσικές που εξέφρασαν το λαϊκό γίνεσθαι μιας δύσκολης καθημερινότητας των μεταναστών και προσφύγων στα λιμάνια του Πειραιά και του Μπουένος Αϊρες στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Αυτό

το πάντρεμα των δύο ειδών θα παρουσιαστεί στους θεατές από καλλιτέχνες που θα δοκιμάσουν μεταξύ των κλασικών εκτελέσεων και διασκευές ρεμπέτικων κομματιών σε tango ρυθμούς.

Σάββατο - 13/7/2024

Η εκδήλωση αυτή του «MANDRAKIA ARTIS 2024» είναι αφιερωμένη στη μουσική του Θάνου Μικρούτσικου που ταξιδεύει στο νησί μας, για μια συναυλία με τραγούδια από την πλούσια πορεία του με τους Ρίτα Αντωνοπούλου και Κώστα Θωμαΐδη. Ο ακροατής στο λιμανάκι του οικισμού δίπλα στο θαλάσσιο στοιχείο καλείται να βυθιστεί στις μνήμες της ατομικής και συλλογικής μας ιστορίας, οι οποίες σφραγίστηκαν με το έργο του Θάνου Μικρούτσικου. Με τις μελωδίες του θα ξαναζήσουμε τις χαρές και τις λύπες, θα θυμηθούμε τα όνειρα και τα

σχέδιά μας, θα πορευτούμε στην καθημερινότητά μας!

Παρασκευή - 2/8/2024

Επόμενη στάση, μια συναρπαστική βραδιά υπό τους ήχους της jazz μουσικής. Πορτάζοντας την πλούσια κληρονομιά της jazz, οι επισκέπτες θα συμμετέχουν σε μια μουσική εξερεύνηση στη διεθνή μουσική γλώσσα, εκεί που η αμερικανική jazz συνομιλεί με τη λατίν και την ευρωπαϊκή jazz. Εκεί που το κοντραμπάσο του Χρυσόστομου Μπουκάλη συναντά τα ασπρόμαυρα πλήκτρα του Περικλή Μπισκίνη υπό τους ήχους της τρομπέτας του Δημήτρη Παπαδοπούλου και τα κρουστά του Κώστα Σπυράτου, για να πλαισιώσουν τις μελωδικές και εκφραστικές ερμηνείες της Ξένιας Γαργάλη στο παραμυθένιο σκηνικό του οικισμού των Μανδρακίων της Μήλου.

Σάββατο - 17/8/2024

Στο πλαίσιο των πολιτιστικών εκδηλώσεων, ο σύλλογος φιλοδοξεί και φέτος να φέρει κοντά τον σύγχρονο πολιτισμό με την πολιτιστική μας παράδοση και κληρονομιά. Στο πνεύμα αυτό θα διοργανώσει και μια βραδιά αφιερωμένη στην παραδοσιακή μηλέικη μουσική και κουζίνα. Τα «Μανδράκια της Παράδοσης Σήμερα» θα πραγματοποιηθούν στην πλατεία του οικισμού, δίπλα στην εκκλησία, με τη συμμετοχή μουσικών και της ομάδας παραδοσιακών χορών της Μήλου με ένα ρεπερτόριο διευρυμένο, αποτελούμενο από γνωστά παραδοσιακά τραγούδια με συμμετοχή της χορευτικής ομάδας του νησιού,

καταλήγοντας και συνταιριάζοντάς τα με πιο σύγχρονους ήχους και ακούσματα και πειραγμένες μαγειρικές συνθέσεις.

Κυριακή - 25/8/2024

Εξέχουσα θέση στο πρόγραμμα της διοργάνωσης έχει η προβολή της διεθνώς αναγνωρισμένης κινηματογραφικής ταινίας «Οι Κολυμβητριες» («The Swimmers»). Πρόκειται για μια ταινία που απέσπασε πολύ θετικά σχόλια από το κοινό και τους κριτικούς, έχει βραβευτεί με το βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας στην κατηγορία των Ταινιών Φαντασίας στα βρετανικά βραβεία BAFTA το 2023, ενώ την ίδια χρονιά προτάθηκε και για το βραβείο Καλύτερης Βρετανικής Ταινίας της Χρονιάς. Με κεντρικό θέμα την ευρύτερη ανθρωπιστική κρίση που συντελείται εντός και εκτός των ευρωπαϊκών συνόρων, η ταινία απευθύνεται σε άτομα όλων των ηλικιών επιχειρώντας να ευαισθητοποιήσει ως προς τις

δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στην προσπάθειά τους για επιβίωση. Πρόκειται για μια προβολή με έντονα κοινωνικά μηνύματα που κανείς δεν πρέπει να χάσει.

Παρασκευή - 30/8/2024

Πόσο πιο ταιριαστός τρόπος για να αποχαιρετήσουμε το καλοκαίρι που αποχωρεί, από τη συναυλία της Ξένιας Γαργάλη, η οποία με την εξαιρετική μπάντα της στήνει ένα καλοκαιρινό πάρτι στο ειδυλλιακό τοπίο των Μανδρακίων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τραγούδια Ελλήνων συνθετών και στιχουργών προορισμένα να μας ξεσηκώσουν και να μας κάνουν να λικνιστούμε σε ξέφρενους ρυθμούς. Τραγούδια γνωστά και αγαπημένα, ευφάνταστες διασκευές και διαλεγμένα ένα προς ένα με σκοπό να γίνουμε όλοι μια παρέα, να τραγουδήσουμε και να χορέψουμε όλοι μαζί μέχρι το πρωί!

Εφαρμοσμένο εικαστικό εργαστήριο για παιδιά

Παρασκευή - 6/9/2024

Πρόκειται για ένα εφαρμοσμένο εικαστικό εργαστήριο για παιδιά, το οποίο απευθύνεται σε παιδιά Δημοτικού και Γυμνασίου των ντόπιων και των επισκεπτών του οικισμού, τα οποία με τη βοήθεια των εκπαιδευτών θα αναδείξουν την ομορφιά της τέχνης με «απορρίμματα» που θεωρούνται από ορισμένους μη αξιοποιήσιμα, δημιουργώντας τα δικά τους έργα τέχνης.

Παρασκευή - 6/9/2024

Το φετινό φεστιβάλ «MANDRAKIA ARTIS 2024» εντάσσει στις εκδηλώσεις του άλλη μία κινηματογραφική προβολή με τίτλο «Ημέρα του Ναι». Μια μαμά και ένας μπαμπάς που συνήθως λένε όχι, αποφασίζουν να πουν ΝΑΙ στα πιο τρελά αιτήματα των τριών παιδιών τους, όπου για 24 ώρες αυτά θέτουν ελεύθερα τους κανόνες. Αποτέλεσμα: μια ξέφρενη περιπέτεια στο Λος Αντζελες σε μια μέρα γεμάτη διασκέδαση.

Σάββατο - 7/9/2024

Τελευταία μουσική δράση του πολυθεματικού μας φεστιβάλ είναι μια μουσική βραδιά γεμάτη ρομαντισμό και χρώματα. Με συνθέσεις ρομαντικής περιόδου, tangos, κινηματογραφική μουσική, τραγούδια από τη διεθνή μουσική σκηνή, έντεχνο ελληνικό, ρετρό και ρεμπέτικο τραγούδι με τους Δέσποινα Στεφανίδη και Διονύση Πυλαρινό καλωσορίζουμε το φθινόπωρο που έρχεται γοργά.

ΟΙ «ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ»

Ενας σημαντικός θεσμός για την πράσινη ανάπτυξη

Το «Ιδρυμα Γεώργιος Μ. Μίχαλος - Αειφορία της Νισύρου» έχει καθιερώσει από το 2021 τους «Διαλόγους της Νισύρου - Bridging the East Med», ένα φόρουμ που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στην ακριτική Νίσυρο – ένα μικρό νησί-ηφαίστειο στην άγονη γραμμή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Πρόκειται για έναν θεσμό ο οποίος τροφοδοτεί σταθερά τον δημόσιο διάλογο για ζητήματα γεωπολιτικής της Ανατολικής Μεσογείου, ενέργειας και ασφάλειας, περιβάλλοντος, κλιματικής αλλαγής, πολιτιστικής κληρονομιάς, βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης και νησιωτικότητας.

Ως ομιλητές στους «Διαλόγους» συμμετέχουν εκπρόσωποι του πολιτικού κόσμου και της κοινωνίας των πολιτών, διπλωμάτες, ακαδημαϊκοί, τεχνοκράτες, επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη υψηλού κύρους από την Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς επίσης έμπειροι δημοσιογράφοι με πολυετή παρουσία σε πανελλαδικά και ξένα μέσα. Τα τελευταία χρόνια, έχει αναδειχθεί, δε, σε ένα μεγάλης σημασίας γεγονός, το οποίο προσελκύει κάθε χρόνο πλήθος επισκεπτών (υψηλούς προσκεκλημένους και ομιλητές από την Ελλάδα, την Ευρώπη, τις ΗΠΑ και την περιοχή της Ανατ. Μεσογείου), συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην ενίσχυση και την εξωστρέφεια της ακριτικής Νισύρου.

Οι «Διάλογοι» προωθούν ιδέες και λύσεις σε θέματα γεωπολιτικής, ενέργειας, βιώσιμης ανάπτυξης, νησιωτικότητας, με κεντρικό άξονα την προστασία και ανάδειξη της φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς των ακριτικών περιοχών. Μάλιστα, το μέγρο διεξαγωγής των «Διαλόγων» –και ειδικότερα ο κρατήρας «Στέφανος»– δεν είναι ένας τυπικός χώρος συζητήσεων, αλλά προσφέρει μια μοναδική βιωματική εμπειρία καθώς συμμετέχο-

ντες και επισκέπτες έρχονται σε επαφή με τη μοναδική ενέργεια, τη φύση και την ιστορία αυτού του μοναδικού ηφαιστείου. Π' αυτό άλλωστε, ο θεσμός θεωρείται κορυφαίο παράδειγμα συνεδριακού τουρισμού.

Φέτος οι «Διάλογοι της Νισύρου» θα πραγματοποιηθούν από τις 4 έως τις 7 Ιουλίου, με κεντρικό θέμα «Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειος: γεωπολιτική, ενέργεια, νησιωτικότητα». Το φόρουμ θα καλύψει τέσσερις θεματικές ενότητες:

- 1 Γεωπολιτικές εξελίξεις** στην Ανατολική Μεσόγειο και ενεργειακή ασφάλεια
- 2 Κλιματική αλλαγή:** βιωσιμότητα των νησιών και της παράκτιας Ελλάδας
- 3 GR-eco και smart islands:** παραδείγματα και προοπτικές
- 4 Τουρισμός και υπερτουρισμός:** όρια, διαχείριση και οικοτουρισμός

Το Ιδρυμα Γεώργιος Μ. Μίχαλος

Αξίζει να σημειωθεί ότι το «Ιδρυμα Γεώργιος Μ. Μίχαλος - Αειφορία της Νισύρου» ΑΜΚΕ επιδιώκει μέσω στρατηγικών συνεργασιών να αναδεικνύει και να προστατεύει τα ιδιαίτερα και μοναδικά χαρακτηριστικά των απομακρυσμένων περιοχών της Ελλάδας, νησιωτικών και ορεινών, οι οποίες «καλούνται να επιβιώσουν» σε μια εποχή που οι συνθήκες μεταβάλλονται με συνεχείς αλληλουχίες κρίσεων. Συμπράττοντας με εγνωσμένους φορείς, όπως το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ο ΟΦΥ-ΠΕΚΑ κ.ά., από τους χώρους της επιστήμης, της εκπαίδευσης και της κοινωνίας των πολιτών, σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις που έχουν στόχο την προώθηση βιώσιμων προτάσεων και λύσεων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της τοπικής ανάπτυξης με σεβασμό στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νησιωτικότητας και της ορεινότη-

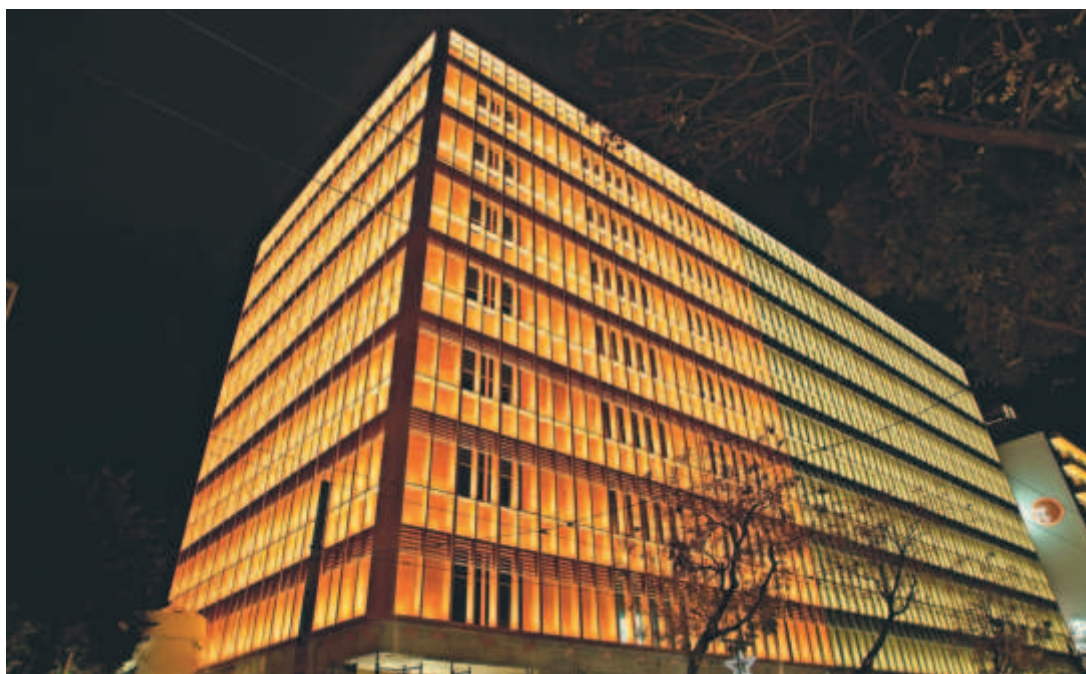
τας, σε διασύνδεση πάντα με την ευημερία των κατοίκων.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Ιδρυμα και ο ΣΠΑΥ έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους για τη δημιουργία Νησιωτικών και Διανησιωτικών Δικτύων Μονοπατιών, με μνημόνιο συνεργασίας το οποίο συνυπέγραψαν οι φορείς, στο περιθώριο των «Διαλόγων της Νισύρου 2023». Εχοντας κύριο στόχο την προστασία των ελληνικών δασών και της χλωρίδας τους, οι δύο φορείς προχώρησαν σε εθελοντική δράση καθαρισμού και φροντίδας στον Υμηττό (το πρώτο «Βουνό Μηδενικών Αποβλήτων» της χώρας) και δημιούργησαν το Μονοπάτι των «Διαλόγων της Νισύρου - Ιδρυμα Γεώργιος Μ. Μίχαλος», το οποίο αποτελεί τμήμα της της Zero Plastic Διαδρομής στον Υμηττό. Συμβολικά το Μονοπάτι έχει μήκος 300 μέτρα, όση είναι και η διάμετρος του κρατήρα «Στέφανος» στον οποίο διεξάγονται οι «Διάλογοι της Νισύρου».

Οι δύο φορείς, μάλιστα, διοργανώνουν την Παρασκευή 14 Ιουνίου και ώρα 10.00 π.μ. εκδήλωση στην οποία θα παρουσιαστεί «Το Μονοπάτι των "Διαλόγων της Νισύρου" - Ιδρυμα Γεώργιος Μ. Μίχαλος». Κατ' αυτόν τον τρόπο, στέλνουν από κοινού ένα ουσιαστικό μήνυμα ευαισθητοποίησης για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάγκη αποκατάστασης των οικοσυστημάτων, στα οποία ζούμε, κινούμαστε και απολαμβάνουμε τις ομορφιές τους καθημερινά.

Με γνώμονα τη διαφύλαξη αλλά και την ανάδειξη των σημείων πρασίνου με απaráμιλλη ομορφιά και υψηλή ιστορική αξία, αντίστοιχες δράσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τον καθαρισμό και τη φροντίδα μονοπατιών, θα ακολουθήσουν σε απομακρυσμένα νησιά, με την πρώτη να πραγματοποιείται στη Νίσυρο, κατά τη διάρκεια των «Διαλόγων της Νισύρου 2024».

Η πράσινη δόμηση είναι μια σημαντική τάση στον κατασκευαστικό κλάδο. Τα βιοκλιματικά κτίρια οδηγούν σε κατασκευαστικές τεχνικές και απόκτηση υλικών που εξελίσσονται με τρόπο που μειώνει τα απόβλητα, την κατανάλωση ενέργειας και την αναποτελεσματικότητα στα εργοτάξια. Εξ ορισμού, τα πράσινα κτίρια έχουν σχεδιαστεί για να μειώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις της κατασκευής και λειτουργίας τους στο περιβάλλον. Το κίνημα αυτό έχει αποκτήσει δυναμική τα τελευταία χρόνια, καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι συνειδητοποιούν την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος.

Αναμφίβολα, τα οφέλη του πράσινου κτιρίου είναι πολλά, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας και των λογαριασμών κοινής ωφέλειας. Επιπλέον, η ζωή ή η εργασία σε ένα βιώσιμο κτίριο παρέχει όχι μόνο οικονομικά πλεονεκτήματα, αλλά δημιουργεί και ένα υγιές περιβάλλον για τις μελλοντικές γενιές. Ειδικότερα, όταν κατασκευάζεται ένα βιώσιμο έργο συμβάλλει στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, ενώ παράλληλα δημιουργεί θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον. Κανείς ωστόσο δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι η χρήση οικολογικών τεχνικών δόμησης απαιτεί μεγαλύτερη επένδυση εκ των προτέρων, με την πάροδο του χρόνου όμως εξοικονομούνται χρήματα χάρη στο μειωμένο κόστος ενέργειας και συντήρησης.

Ενδεικτικά θα έλεγα ότι το κόστος κατασκευής είναι υψηλότερο από 2-10%, κάτι που εξαρτάται από το επίπεδο πιστοποίησης που λάβει ένα κτίριο. Μακροπρόθεσμα όμως ο ιδιώτης/επενδυτής θα βγει ωφελημένος τόσο από την ποιότητα του περιβάλλοντος, εσωτερικού αέρα όσο και από την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς το κόστος λειτουργίας και συντήρησης είναι χαμηλότερο από 5 έως 8% ενδεχομένως και περισσότερο. Την ίδια στιγμή, η αξία

Οι βιώσιμες κατασκευές είναι το μέλλον

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΒΛΑΣΕΡΟΥ***

Ο σχεδιασμός βιώσιμων κτιρίων μειώνει τις βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον, τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά την κατασκευή. Η μείωση του οικολογικού αποτυπώματος ενός κτιρίου μάς βοηθά να προστατεύσουμε τον πλανήτη και να διατηρήσουμε τους φυσικούς πόρους του για τις μελλοντικές γενιές

του κτιρίου είναι υψηλότερη. Μπορεί να φτάσει έως και 10%, κάτι που το καθιστά εξαιρετική επένδυση για το παρόν και το μέλλον.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να επιτύχει κάποιος μια βιώσιμη πράσινη κατασκευή, μερικές από τις πιο δημοφιλείς προβλεπόμενες τάσεις πράσινων κτιρίων για το 2024 είναι οι εξής:

1 Κτίρια με καθαρό μηδενικό αποτύπωμα: Ένα κτίριο με καθαρό μηδενικό αποτύπωμα παράγει τόση ενέργεια όση καταναλώνει κατά τη διάρκεια ενός έτους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με μια ποικιλία μέσων, συμπεριλαμβανομένων των ηλιακών συλλεκτών, των ανεμογεννητριών και των γεωθερμικών συστημάτων. Η κατασκευή ενός τέτοιου έργου κτιρίου συνήθως λαμβάνει υπόψη ολόκληρο τον κύκλο ζωής του - από την προμήθεια υλικών και την κατασκευή έως τη συνεχή χρήση ενέργειας και τη διαχείριση απορριμμάτων.

2 Αειφόρα υλικά: Μια άλλη δημοφιλής τάση πράσινων κτιρίων είναι η χρήση βιώσιμων υλικών. Πρόκειται για υλικά που προέρχονται από ανανεώσιμες ή ανακυκλωμένες πηγές. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι το μπαμπού, το μαλλί και ο φελλός. Τα αειφόρα υλικά είναι συχνά πιο ανθεκτικά και απαιτούν λιγότερη συντήρηση από τα παραδοσιακά υλικά, πράγμα που σημαίνει ότι μπορούν να εξοικονομήσουν χρήματα μακροπρόθεσμα.

3 Πράσινες στέγες: Οι στέγες αυτής της μορφής καλύπτονται εν μέρει ή εξ ολοκλήρου με βλάστηση και είναι μία από τις πιο καινοτόμες και βιώσιμες κατασκευαστικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται σήμερα. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν

σε νέα ή υπάρχοντα κτίρια και διατίθενται σε διάφορα σχήματα, μεγέθη και χρώματα. Παράλληλα, μπορούν να φυτευτούν με μια ποικιλία βλάστησης, συμπεριλαμβανομένης αυτής των χόρτων, των θάμνων και των δέντρων.

4 Βιοκλιματική αρχιτεκτονική: Η συγκεκριμένη μορφή αρχιτεκτονικής αφορά στο σχεδιασμό κτιρίων και χώρων (εσωτερικών και υπαίθριων) με βάση το τοπικό κλίμα, με σκοπό την εξασφάλιση συνθηκών θερμικής και οπτικής άνεσης, αξιοποιώντας την ηλιακή ενέργεια και άλλες περιβαλλοντικές πηγές, αλλά και τα φυσικά φαινόμενα του κλίματος. Βασικά στοιχεία του βιοκλιματικού σχεδιασμού αποτελούν τα παθητικά συστήματα που ενσωματώνονται στα κτίρια με στόχο την αξιοποίηση των περιβαλλοντικών πηγών (π.χ. ήλιο, αέρα, βλάστηση, νερό, έδαφος, ουρανό) για θέρμανση, ψύξη και φωτισμό των κτιρίων.

Ο σχεδιασμός βιώσιμων κτιρίων μειώνει τις βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον, τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά την κατασκευή. Η μείωση του οικολογικού αποτυπώματος ενός κτιρίου μάς βοηθά να προστατεύσουμε τον πλανήτη και να διατηρήσουμε τους φυσικούς πόρους του για τις μελλοντικές γενιές.

Το «πράσινο» αποτύπωμα της VITAE

Η VITAE ακολουθώντας τις τάσεις της εποχής και αναγνωρίζοντας την ανάγκη για έργα με χαμηλό ενεργειακό αποτύπωμα, κινείται προς την κατεύθυνση αυτή. Την επόμενη τριετία θα επικεντρωθεί στη βιώσιμη ανάπτυξη, έχοντας προτεραιότητα την κατασκευή πράσινων κτιρίων. Η

πολυετής εμπειρία στην κατασκευή μεγάλων έργων όπως τα Mox Athens City, Spaces Office Athens (Σόλωνος), MINION, που έχουν λάβει πιστοποίηση LEED, επιτρέπει στην εταιρεία να παραδίδει άρτια έργα μεγάλης κλίμακας με πράσινο προσανατολισμό (LEED, BREEAM), καλύπτοντας το σύνολο των αναγκών των πελατών της, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται: πολυεθνικές, ελληνικές εταιρείες, φορείς και οργανισμοί. Παράλληλα, η VITAE κάνει δυναμική είσοδο στην οικιστική αγορά, μέσω της θυγατρικής της Vita Estate Development, ξεκινώντας με την κατασκευή 2 πολυκατοικιών στα νότια προάστια. Την ίδια στιγμή στις προτεραιότητες της εταιρείας παραμένουν η εκπαίδευση, η υγεία και η ευημερία των εργαζομένων της. Στο πλαίσιο της στρατηγικής θα επιλεγούν δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη βιωσιμότητα.

Η VITAE ιδρύθηκε το 2009 από τον Βασίλη Βλασερό. Πεδία δραστηριοποίησής της αποτελούν η ανάπτυξη ακίνητης περιουσίας (Real Estate Development), καθώς και η διαχείριση ακινήτων (Property Management), μέσω της θυγατρικής της εταιρείας Vita Estate development. Ειδικότερα η VITAE προσφέρει εξειδικευμένες υπηρεσίες και ευέλικτες λύσεις ανακατασκευής, ανακαίνισης και τροποποίησης κτιρίων, γραφείων, ξενοδοχείων, καταστημάτων και άλλων επαγγελματικών χώρων (fit-out works), αναλαμβάνοντας την παράδοση σύνθετων και ταχείας υλοποίησης έργων.

* CEO της VITAE

ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ PAROSTEC ΚΑΙ EHRET+KLEIN

«Πράσινα» κτίρια στην Αθήνα

Στόχος με βάση τις δύο πλευρές είναι έργα με «σφραγίδα» βιωσιμότητας και η επίτευξη αριστείας σε όλα τα επίπεδα, με κτίρια που θα δίνουν τόνο για την πράσινη μετάβαση αλλά και τον μετασχηματισμό του αστικού ιστού. Σήμα για ισχυρή παρουσία στη διαδικασία του αστικού μετασχηματισμού της Αθήνας, με έμφαση σε νέα πράσινα κτίρια και σε επενδύσεις που δίνουν στίγμα βιωσιμότητας, δίνει η συμμαχία της ελληνικής κατασκευαστικής με αφετηρία την PAROSTEC και της γερμανικής εταιρείας ανάπτυξης ακινήτων Ehret+Klein.

Μάλιστα οι δύο εταίροι με ένα σημαντικό πλάνο έργων στην Αθήνα, τόσο μαζί (το κτίριο του πρώην ΔΟΛ, όπου θα εγκατασταθεί η ΔΕΗ, κατοικίες στην Εκάλη κ.ά.) όσο και καθένας ξεχωριστά (συγκρότημα γραφείων στον Αλιμο κ.ά.), αλλά και στόχους ανάπτυξης σε περιοχές όπως το κέντρο ή ο Πειραιάς γιόρτασαν την επίσημη έναρξη λειτουργίας των νέων τους γραφείων στο κέντρο της Αθήνας, στη Χρήστου Λαδά 1, πριν από λίγο καιρό, στις 25 Ιανουαρίου. Πρόκειται για έναν υπερσύγχρονο χώρο εργασίας υψηλής αισθητικής, με επίκεντρο τη βιωσιμότητα, που σηματοδοτεί τη σύμπραξη των δύο εταιρειών σε έργα μεγάλης κλίμακας, οι οποίες μοιράζονται κοινή φιλοσοφία, όραμα και αξίες.

Όπως αναφέρεται, ο βασικός στόχος του συγκεκριμένου έργου, πλην της προφανούς στέγασης των γραφείων και της λειτουργικότητας του χώρου, ήταν να αποδοθούν ο χαρακτήρας και η ποιότητα εργασιών της PAROSTEC και της Ehret+Klein, καθώς και η επίτευξη της ομαδικότητας και η διαρκής αλληλεπίδραση των εργαζομένων. Η ανακατασκευή των νέων γραφείων 200 τ.μ., που διακρίνονται για τον βιομηχανικό χαρακτήρα και τον μίνιμαλ σχεδιασμό τους, ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2023 και η μετάβαση στις καινούργιες εγκαταστάσεις πραγματοποιήθηκε πριν από το τέλος του προηγούμενου έτους. Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός πραγματοποιήθηκε από τους DECA architecture με στόχο την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας συνθηκών εργασίας.

Ο σύγχρονος εργασιακός χώρος βρίσκεται στον 8ο όροφο του κτιρίου και διαθέτει ενιαίο χώρο γραφείων, ένα κλειστό meeting room με ηχομονωτικό σύστημα, 2 call booths με ξύλινη ηχοαπορροφητική επένδυση για ιδιωτικότητα, reception, κουζίνα και lounge με θέα στην Ακρόπολη. Στη διακόσμηση έχουν χρησιμοποιηθεί βιώσιμα υλικά, όπως το ξύλο, και έχει αποφευχθεί το πλαστικό. Στα sustainable στοιχεία εντάσσονται, επίσης η σταθερή θερμοκρασία για εξοικονόμηση ενέργειας, το σύστημα αερισμού για φρέσκο αέρα, τα ειδικά κουφώματα για τη διατήρηση της θερμοκρασίας, τα μεγάλα παράθυρα με φυσικό φως καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας και οι λευκές συσκευές υψηλής ενεργειακής κλάσης. Το άρτιο αποτέλεσμα ολοκληρώθηκε με έργα τέχνης, επώνυμα έπιπλα και αντικείμενα σύγχρονου σχεδιασμού, ώστε να επιτευχθεί ένα ολοκληρωμένο αισθητικό και προς χρήση αποτέλεσμα.

Με αφορμή την εκδήλωση και την παρουσία τους στην Ελλάδα, οι Michael Ehret και Stefan Klein, διευθύνοντες σύμβουλοι της Ehret+Klein Greece, δήλωσαν σχετικά: «Πιστεύοντας ακράδαντα στη δυναμική των πόλεων, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με την πρόκληση του αστικού μετασχηματισμού της Αθήνας, η οποία αντικατοπτρίζεται ιδιαίτερα και στο υπερσύγχρονο γραφείο, όπου βρίσκονται οι εγκαταστάσεις μας, με στόχο να προσφέρουμε ένα ανθρωποκεντρικό περιβάλλον όσον αφορά τη συνεργασία, την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και στο υψηλό κλίμα έμπνευσης για τους εργαζομένους

Τα νέα τους γραφεία στο κέντρο της Αθήνας, στη Χρήστου Λαδά

Στόχος των δύο εταιρειών είναι η κατασκευή έργων με «σφραγίδα» βιωσιμότητας και η επίτευξη αριστείας σε όλα τα επίπεδα, με κτίρια που θα δίνουν τόνο για την πράσινη μετάβαση αλλά και τον μετασχηματισμό του αστικού ιστού

μας. Η συνέργειά μας με την PAROSTEC κινείται προς αυτή την κατεύθυνση και σκιαγραφεί το πάθος και των δύο μερών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την επίτευξη αριστείας σε όλα τα επίπεδα.

Αναφερόμενοι στη συνέργεια με τη γερμανική εταιρεία και στα νέα τους γραφεία οι Γιώργος Καγγέλης και Γιώργος Οικονομόπουλος, co-founders της PAROSTEC, δήλωσαν: «Είμαστε πολύ περήφανοι τόσο για τη σύμπραξή μας με την Ehret+Klein όσο και για το νέο μας γραφείο στην Αθήνα, που αποπνέει το πνεύμα και τον δυναμισμό της PAROSTEC και φιλοδοξούμε να βελτιώσει σημαντικά τις καθημερινές μας λειτουργίες. Ειδικότερα, αντανακλά τη συνεχή επιθυμία μας για πρόοδο και αριστεία. Ωστόσο, πέρα από την υψηλή αισθητική, ο ανακαινισμένος χώρος, που υπηρετεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, εξυπηρετεί επαρκώς όλες τις ανάγκες των εργαζομένων, συμβάλλοντας στην άμεση και ποιοτική επίτευξη των επαγγελματικών μας στόχων. Στόχος ήταν να δημιουργήσουμε ένα σύγχρονο και φιλόξενο εργασιακό περιβάλλον που ευνοεί την ομαδικότητα, την παραγωγικότητα και την καινοτομία. Ο νέος χώρος καταδεικνύει τη δέσμευσή μας για βιώσιμη ανάπτυξη, αποτελώντας ένα σύμβολο της αδιάλειπτης αφοσίωσής μας στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών στον κατασκευαστικό κλάδο».

Η PAROSTEC

ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ΟΤΙ η ελληνική κατασκευαστική εταιρεία PAROSTEC (www.parostec.gr) πρωταγωνιστεί στις Κυκλάδες από το 1990, έχοντας κατασκευάσει περισσότερες από 160 πολυτελείς βίλες και ξενοδοχεία υψηλών προδιαγραφών στην Πάρο και στην Αντίπαρο. Όπως αναφέρει η διοίκησή της, η εταιρεία αναλαμβάνει απαιτητικά έργα σε οποιαδήποτε κλίμακα, που απαιτούν βαθιά κατανόηση σχεδιασμού, αισθητικής και δεξιοτεχνίας. Την τελευταία δεκαετία, τη διοίκηση έχουν αναλάβει ο Γιώργος Οικονομόπουλος και ο Γιώργος Καγγέλης, που αποτελούν τη 2η γενιά της οικογενειακής επιχείρησης.

Η PAROSTEC διαθέτει γραφεία σε Πάρο, Αντίπαρο και Αθήνα και ο αριθμός των εργαζομένων ξεπερνά τα 45 άτομα. Στο πελατολόγιό της συμπεριλαμβάνονται εφοπλιστές, CEOs πολυεθνικών και αστέρες του Hollywood από τη Γαλλία, την Αγγλία, την Ελβετία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, το Ισραήλ και την Ελλάδα. Έχει συνεργαστεί με τα πιο σημαντικά αρχιτεκτονικά γραφεία της Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού: DECA architecture, Nikos Valsamakis, 4K Architects/Decavalas, Agiostratidis, Rizos Architects, BLOCK722 Architects+, Tessera Architects, Ese Studio, ISV Architects, Studio Seilern Architects, Tala Mikdashī κ.ά. Στους στρατηγικούς στόχους της εταιρείας, τα επόμενα χρόνια, είναι η κατασκευή περισσότερων κτιρίων με χαμηλό ενεργειακό αποτύπωμα και η επέκτασή της εκτός συνόρων.

Η Ehret+Klein

ΜΕ ΒΑΣΗ τα όσα αναφέρει η διοίκηση, η Ehret+Klein είναι γερμανική εταιρεία ανάπτυξης ακινήτων της οποίας η αποστολή είναι να σχεδιάζει και να διαχειρίζεται καινοτόμους αστικούς χώρους διαβίωσης με αξία στον χρόνο. Ιδρύθηκε το 2006 από τους Michael Ehret και Stefan Klein, με το χαρτοφυλάκιο της εταιρείας να επικεντρώνεται σε ακίνητα μικτής χρήσης, συμπεριλαμβανομένων οικιστικών και εμπορικών χώρων, γραφείων, ξενοδοχείων και ιατρικών κέντρων. Κυριάρχωντας στην γερμανική αγορά ακινήτων, η e+k επέκτεινε πρόσφατα τις δραστηριότητές της και στην Ελλάδα -με την ίδρυση της Ehret+Klein Greece το 2021- όπου η βιωσιμότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εταιρικής στρατηγικής. Η εταιρεία εστιάζει σε έργα ανάπτυξης μικτής χρήσης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και οικιστικά έργα στα νησιά των Κυκλάδων.

Ενα ψηφιακό ταξίδι στην Ελληνική Επανάσταση στην Πελοπόννησο

Σημαντική συμβολή στη γνώση της Ιστορίας αποτελεί μια νέα μόνιμη έκθεση με θέμα την Ελληνική Επανάσταση στην Πελοπόννησο, που δημιούργησαν το Ιδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου και η ΤΕΜΕΣ Α.Ε. -φορέας ανάπτυξης της Costa Navarino- σε συνεργασία με το Ιδρυμα Ευγενίδου. Η έκθεση «Ταξίδι προς την ελευθερία, 1821» θα φιλοξενηθεί μόνιμα σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στο Πολεμικό Μουσείο.

Όπως αναφέρθηκε πριν από λίγες μέρες σε ειδική εκδήλωση, η συνεργασία των φορέων αποτελεί συνέχεια των δράσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, οι οποίες και ολοκληρώνονται με τη δημιουργία της μόνιμης έκθεσης. Η έκθεση φωτίζει τον ρόλο της Πελοποννήσου κατά τη διάρκεια της Επανάστασης, καθώς και στη Ναυμαχία του Ναβαρίνου. Συνδυά-

ζοντας τη χρήση διαδραστικής τεχνολογίας για την αναπαράσταση ιστορικών πληροφοριών, η έκθεση

απευθύνεται σε επισκέπτες όλων των ηλικιών, παρουσιάζοντας με εκπαιδευτικό και ταυτόχρονα βιω-

ματικό χαρακτήρα ένα από τα σημαντικότερα κεφάλαια της σύγχρονης ελληνικής Ιστορίας.

Η έκθεση περιλαμβάνει έργα και ψηφιακά εκθέματα τρισδιάστατης απεικόνισης του προγράμματος «ΜΟΡΙΑΣ '21» -της πρωτοβουλίας του Ιδρύματος Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου και της ΤΕΜΕΣ Α.Ε., καθώς και του έργου ΝΑΥΣ του Ιδρύματος Ευγενίδου- για την ανάδειξη και υλικοτεχνική τεκμηρίωση της ελληνικής ναυπηγικής παράδοσης και ναυτικής ιστορίας μέσω ψηφιακών & VR εκθεμάτων, καθώς και 3D εκτυπώσεων, για τη Ναυμαχία του Ναβαρίνου. Τα εκθέματα παρουσιάστηκαν επίσης στην έκθεση «Τρέξε επάνω στα κύματα της φοβεράς θάλασσας». Ο αγώνας του 1821 στη θάλασσα».

Επιπλέον, στην έκθεση φιλοξενηθεί πρωτότυπο περιεχόμενο από τις συλλογές της Costa Navarino και των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Τα εκθέματα δίνουν την ευκαιρία στους επισκέπτες να ζήσουν τις σημαντικές στιγμές της Ελληνικής Επανάστασης, αλλά και να κατανοήσουν τον καθοριστικό

PeopleCert: Υποτροφίες σε νέους με καταγω

Με την πνευματική κληρονομιά των αξιόλογων Κωνσταντινουπολιτών Δασκάλων ως έμπνευση και σεβασμό στις ελληνικές ρίζες και την Ομογένεια, η PeopleCert, παγκόσμιος ηγέτης στον χώρο των πιστοποιήσεων επαγγελματικών και γλωσσικών δεξιοτήτων, υλοποίησε για δεύτερη συνεχή χρονιά το Πρόγραμμα Υποτροφιών «Τιμώντας τους Κωνσταντινουπολίτες Δασκάλους μας» απονέμοντας έξι υποτροφίες και τιμητικές διακρίσεις σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες με καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη.

Μια πρωτοβουλία που αποτελεί προσωπικό όραμα του ιδρυτή και προέδρου της PeopleCert, Βύρωνα Νικολαΐδη -που έλκει την καταγωγή του από την Πόλη- και εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο πολύπλευρων δράσεων της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της εταιρείας για τη στήριξη των Ελλήνων της Πόλης.

Η απονομή των υποτροφιών έγινε μέσα σε έντονο

συγκινητικό κλίμα στην Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή στο Φανάρι, ένα ιστορικό σχολείο, σύμβολο της ελληνικής εκπαίδευσης που διδάσκει αδιάλειπτα την ελληνική γλώσσα. Την ειδική τελετή τίμησε με την παρουσία του η Α.Θ. Παναγιώτης του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίος, ενώ παρευρέθηκαν μέλη της Ιεράς Συνόδου, πλήθος ακαδημαϊκών, πρέσβεις και άλλες επιφανείς προσωπικότητες, καθώς και οι περσινοί βραβευθέντες υπότροφοι.

«Η σημερινή εκδήλωση είναι μια εορτή της παιδείας», επισήμανε κατά την ομιλία του ο Πατριάρχης λέγοντας με έμφαση: «Έχει ισχυρό συμβολισμό το γεγονός ότι η τελετή αυτή πραγματοποιείται στην ιστορική Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή. Σε αυτήν χρεωστούμε, μεταξύ άλλων πολλών, την αναζωογόνηση της παιδείας μας μετά την Αλωση. Η ελληνική αρχαιότητα όριζε την παιδεία ως "περιαγωγήν" της ψυχής προς το αγαθό (Πλάτων, Πολιτεία), ως αναφορά όχι σε αυτό που

είναι, αλλά σε ό,τι οφείλει να είναι ο άνθρωπος. Και αυτό το "δέον" περιελάμβανε και συνεχίζει και σήμερα να εμπεριέχει γνώση επιστημονική αλλά και αξίες που συγκροτούν τον "ανθρωπισμό" του ανθρώπου. Γνωρίζουμε σήμερα ότι πιο εύκολη είναι η απόκτηση επιστημονικών γνώσεων παρά η ηθική και πνευματική καλλιέργεια και μόρφωση. Υπάρχει ο Einstein της φυσικής, αλλά όχι της ελευθερίας και της ευθύνης!».

Ο κ. Νικολαΐδης δεν έκρυψε τη χαρά του για το υψηλό επίπεδο σπουδών των υποψηφίων και κυρίως για την επιθυμία τους να στηρίξουν με την παρουσία και το έργο τους ενεργά την Ομογένεια. «Ο σπόρος που σπείραμε πέρυσι άνθισε», είπε χαρακτηριστικά. Απευθυνόμενος δε προς τους νέους επιστήμονες υπογράμμισε:

«Η βράβευσή σας δεν συνιστά μόνο μια οικονομική ενίσχυση, αλλά αντιπροσωπεύει μια ηθική αναγνώριση και επιβράβευση. Εσείς είστε ο κινητήριος μοχλός, η μαγιά για την αναβίωση της Ρωμιοσύνης στην Πόλη. Η PeopleCert

ρόλο που έπαιξε η Πελοπόννησος στην έκβασή της.

Η συνεργασία των δύο ιδρυμάτων, της ΤΕΜΕΣ Α.Ε. και του Πολεμικού Μουσείου, αναδεικνύει την αξία των συνεργειών και έρχεται να ενισχύσει τον κοινό στόχο, να φέρουμε την Ιστορία μας πιο κοντά στο παρόν και ιδιαίτερα στους νέους.

Ο πρόεδρος του Πολεμικού Μουσείου, αντιπτεράρχος (Ι) Κωνσταντίνος Καραμεσίνης, δήλωσε σχετικά: «Με ιδιαίτερη χαρά ανακοινώνω τη νέα δράση που θα πραγματοποιηθεί στον μόνιμο εκθεσιακό χώρο του Πολεμικού Μουσείου, η οποία θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, την ΤΕΜΕΣ Α.Ε. και το Ίδρυμα Ευγενίδου. Πρόκειται για ένα νέο θεματικό δωμάτιο, στο οποίο θα προβάλλονται, με σύγχρονα μέσα, ψηφιακά εκθέματα σχετικά με τα γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης στην περιοχή της Πελοποννήσου. Έχει σχεδιαστεί πληρώντας κάθε επιστημονικό κριτήριο, ενώ ο προσανατολισμός της έκθεσης είναι καθαρά εκπαιδευτικός, διακρινόμενος για τη διαδραστικότητα και την πρωτοτυπία του. Είναι βέβαιο ότι οι χιλιάδες μαθητές, αλλά και οι επισκέπτες όλων των ηλικιών που έρχονται στο μουσείο

Συνδυάζοντας τη χρήση διαδραστικής τεχνολογίας για την αναπαράσταση ιστορικών πληροφοριών, η έκθεση «Ταξίδι προς την ελευθερία, 1821», που φιλοξενείται στο Πολεμικό Μουσείο, παρουσιάζει με εκπαιδευτικό και βιωματικό χαρακτήρα ένα από τα σημαντικότερα κεφάλαια της σύγχρονης ελληνικής Ιστορίας

κάθε χρόνο, θα γνωρίσουν πτυχές του 1821, μια κομβική στιγμή στην Ιστορία του Ελληνισμού, υπό μία νέα οπτική και θα αντιληφθούν τις διαχρονικές αξίες και οικουμενικές που συμβολίζει, όπως η ελευθερία και η δημοκρατία».

Ο πρόεδρος του Ίδρυματος Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου και της ΤΕΜΕΣ Α.Ε., Αχιλλέας Β. Κωνσταντακόπουλος, δήλωσε σχετικά: «Η νέα μόνιμη έκθεση ολοκληρώνει μια διαδρομή που ξεκινήσαμε το 2020 με αφορμή τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, με όραμα να συμβάλουμε ώστε η Ιστορία μας, όχι μόνο να μην ξεχνιέται, αλλά να αποτελεί το ισχυρότερο μάθημα για να χτίσουμε ένα καλύτερο μέλλον για τις επόμενες γενεές. Συμβάλλουμε ώστε όλοι οι Έλληνες να μάθουν και να αγαπήσουν την Ιστορία μας. Είναι μεγάλη μας τιμή και χαρά να συνεργαζόμαστε με το Πολεμικό Μουσείο και το Ίδρυμα Ευγενίδου σε μια διαδραστική εμπειρία που κάνει τους επισκέπτες μέρος της Ιστορίας μας».

Ο πρόεδρος του Ίδρυματος Ευγενίδου, Λεωνίδα Δημητριάδης-Ευγενίδης, σημείωσε πως «η ολοκλήρωση των εκδηλώσεων για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση ενισχύει ακόμα περισσότερο την ανάγκη ώστε τα συμπεράσματα αλλά και οι νέες

γνώσεις που ήρθαν στο φως από την ολοκληρωμένη προσπάθεια βαθύτερης μελέτης και κριτικής εξέτασης των γεγονότων που συνδέθηκαν με την εθνεγερσία και την πορεία προς την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους να συνεχίζουν να αποτελούν κτήμα της κοινωνίας. Το «Ταξίδι προς την ελευθερία, 1821» δεν είναι μια δράση που απλώς προκύπτει από τον εποπτεϊακό χαρακτήρα της Επανάστασης, αλλά μια πρωτοβουλία που επιβάλλεται για την κατανόηση των θεμελίων της σύγχρονης Ελλάδας. Είναι μεγάλη μας χαρά που το έργο ΝΑΥΣ αναλαμβάνει να τεκμηριώσει και να αναδείξει με τη βοήθεια τεχνολογιών αιχμής και εντυπωσιακών διαδραστικών ψηφιακών «εμπειριών» τη ναυτική ιστορία, όπως η Ναυμαχία του Ναβαρίνου, που αποτελεί την κορύφωση των πολεμικών επιχειρήσεων στη θάλασσα κατά την Ελληνική Επανάσταση και καθόρισε την έκβαση του Αγώνα υπέρ των Ελλήνων».

Το σενάριο της έκθεσης υπογράφει η δρ Σοφία Χανδακά, τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό του χώρου που θα φιλοξενήσει την έκθεση στο Πολεμικό Μουσείο το γραφείο Architectonofilia, την επιμέλεια της ψηφιακής εμπειρίας έχει η εταιρεία Cage, ενώ τον γραφιστικό σχεδιασμό και την επιμέλεια ανέλαβε το γραφείο Enarte.

Η ιστορία της ελληνικής διατροφής

ΣΤΗΝ TOURS της Γαλλίας θα διεξαχθεί, στην αρχή του καλοκαιριού, διεθνές επιστημονικό συνέδριο που οργανώνεται από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ιστορίας και Πολιτισμών της Διατροφής, με τη στήριξη του πανεπιστημίου της πόλης. Οι εργασίες θα πραγματοποιηθούν στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου της Tours.

Στόχος του συνεδρίου είναι να συμβάλει στην πλήρη αναγνώριση των Σπουδών της Διατροφής (Food Studies) ως αυτόνομου επιστημονικού πεδίου και να στηρίξει την ανάπτυξη της έρευνας σε αυτό το πεδίο. Πρόκειται για μια συνάντηση που γίνεται σε ετήσια βάση και προσελκύει ειδικούς επιστήμονες και ερευνητές, ιστορικούς, ανθρωπολόγους, κοινωνιολόγους αλλά και ευρύ κοινό. Στη φετινή εκδήλωση υπάρχει ένα πανόραμα θεματικών προς συζήτηση, από τα οικονομικά της διατροφής, κοινωνιολογικές προσεγγίσεις, ζητήματα εθνικής κουζίνας, ζητήματα φύλου και ρόλων, εθνικά κινήματα και μαγειρική κ.λπ. Πάνω από 150 επιστήμονες από όλο τον κόσμο θα συζητήσουν τα πορίσματα των ερευνών τους σε έναν ιστορικό χώρο, στη Villa Rabelais.

Η Ελλάδα συμμετέχει για πρώτη φορά στο συγκεκριμένο συνέδριο με στρογγυλή τράπεζα, την οποία οργάνωσε η Κωνσταντίνα Μπαλαφούτη, MA in Food Studies. Τη συγκεκριμένη συνεδρία συντονίζει η ιστορικός της διατροφής Antonella Campanini, καθηγήτρια και υπεύθυνη Μεταπτυχιακού Κύκλου Σπουδών στην Ιστορία και στον Πολιτισμό της Διατροφής στο Πανεπιστήμιο της Bologna.

Το θέμα της ελληνικής συνεδρίας συνδυάζει τα αρχαιακά ευρήματα με την ιστορία και τον πολιτισμό της διατροφής: «Ιχνηλατώντας την ελληνική γαστρονομική ιστορία: ένα χειρόγραφο από την παραμονή του Αγώνα της Ανεξαρτησίας κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και το πρώτο βιβλίο μαγειρικής που εκδόθηκε στο ελεύθερο ελληνικό κράτος το 1828». Η ιδιοτυπία της συνεδρίας έγκειται στο ότι έχει αποκλειστικό θέμα τα δύο πρώτα ελληνικά συνταγολόγια της νεότερης ιστορίας της Ελλάδας, τα οποία έχουν εντοπιστεί και μελετώνται.

Για το θέμα θα μιλήσουν: ο παλαιογράφος Αγαμέμνονας Τσελίκας, τέως διευθυντής του Παλαιογραφικού Αρχείου του ΜΙΕΤ, πρόεδρος του Μεσογειακού Ινστιτούτου Ερευνών Παλαιογραφίας Βιβλιολογίας και Ιστορίας των Κειμένων – ΑΡΕΘΑΣ, με αντικείμενο «Ενα μοναδικό χειρόγραφο ελληνικής μαγειρικής του τέλους του 18ου αιώνα» και η ερευνήτρια Κωνσταντίνα Μπαλαφούτη, ειδικός στην ιστορία και στον πολιτισμό της διατροφής, με αντικείμενο «Το πρώτο ελληνικό βιβλίο μαγειρικής: θεωρήσεις για την κουζίνα και την εθνική ταυτότητα μετά την ταυτοποίηση του ιταλικού προτύπου».

Το 9ο Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας και Πολιτισμών της Διατροφής θα διεξαχθεί στην Tours την περίοδο 5-7 Ιουνίου 2024.

γή από την Κωνσταντινούπολη

Η PeopleCert, παγκόσμιος ηγέτης στον χώρο των πιστοποιήσεων επαγγελματικών και γλωσσικών δεξιοτήτων, υλοποίησε για δεύτερη συνεχή χρονιά το πρόγραμμα υποτροφιών «Τιμώντας τους Κωνσταντινουπολίτες Δασκάλους μας»

πιστή στη δέσμευσή της θα στέκεται δίπλα στη νέα γενιά η οποία αποτελεί το μέλλον της Ρωμιουσύνης. Για μας είναι υποχρέωση, είναι χρέος τιμής να στηρίξουμε τους νέους, να δημιουργήσουμε δυνατότητες επιστροφής τους στην Πόλη, να μην αφήσουμε τη φλόγα της Ρωμιουσύνης να σβήσει. Η ελληνική κοινότητα της Κωνσταντινουπόλεως διαχρονικά επένδυε στο μέλλον της, τιμώντας το παρελθόν της. Με το πρόγραμμα υποτροφιών βάζουμε κι εμείς το δικό μας λιθαράκι, συνεχίζοντας ταπεινά αυτή την παράδοση» τόνισε ο πρόεδρος και ιδρυτής της εταιρείας.

Ο διευθυντής της Μεγάλης του Γένους Σχολής, Δημήτρης Ζώτος, αναφέρθηκε στην ιστορικότητα του σχολείου που «κράτησε ψηλά το φως της γνώσης, της νεοελληνικής παιδείας, που διαμόρφωσε τις αξίες του νεοελληνικού γένους με πίστη στον Θεό, που ανέδειξε σημαντικές προσωπικότητες της Εκκλησίας, της Πολιτικής, των Γραμμάτων και των Τεχνών». «Σήμερα γράφουμε μια ωραία σελίδα στην

ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης της Πόλης, καθώς και στη σελίδα του σχολείου», είπε ο κ. Ζώτος και πρόσθεσε:

«Αποτελεί εξαιρετική τιμή για το σχολείο μας να ανοίγουμε τις πύλες μας σε μια σημαντική εκδήλωση του Βύρωνα Νικολαΐδη, ενός μεγάλου ευεργέτη στην πλέον μικρή Ομογένεια της Πόλης. Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο κ. Νικολαΐδης εγγράφεται σιγά σιγά στη συλλογική μνήμη των Ρωμιών ως ο οραματιστής προστάτης του ρωμαϊκού πολιτισμού σε δύσκολους καιρούς».

Το ειδικό βραβείο «Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος» που έχει θεσπιστεί προς τιμήν του Πατριάρχη απονεμήθηκε από τον ίδιο στους εκδότες τριών εφημερίδων της Πόλης για τη σημαντική, αδιάλειπτη προσφορά τους στην ενημέρωση και τον Ελληνισμό της Πόλης. Με τη συνεχή παροχή ενημέρωσης συνδέουν τη μικρή κοινότητα που έχει απομείνει στην Πόλη με την ευρύτερη οικογένεια των Κωνσταντινουπολιτών που ζουν στην Ελλάδα και

σε άλλες χώρες. Πρόκειται για τους εκδότες Μιχάλη Βασιλειάδη («Απογευματινή», εκδίδεται εδώ και 100 χρόνια), Πέπη Τσουκάτου («Πολίτης») και Ανδρέα Ρομποπούλου («Ηχώ»). Με το βραβείο αναγνωρίζεται η συμβολή τους στην διαφύλαξη της παράδοσης και η μεγάλη τους αφοσίωση, καθώς συνεχίζουν παρά τις όποιες δυσκολίες να εκπέμπουν μηνύματα ισχυρής παρουσίας, διαλόγου και αλληλεγγύης.

Ο πρόεδρος της επιτροπής, καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών Γ. Δουκίδης αναφέρθηκε στη συνέχεια στο υψηλό επίπεδο των βραβευθέντων, στην έρευνά τους σε κρίσιμα επιστημονικά πεδία, αλλά και στο ήθος τους. Οι υποτροφίες στους νέους επιστήμονες προσφέρθηκαν στη μνήμη των διαπρεπών καθηγητών της Πόλης, Βασίλη Κασαπίδη (καθηγητής Χημείας), Δημήτρη Παντελάρα (καθηγητής Βιολογίας-Γεωλογίας) και Αρίστης Κιματζή (καθηγήτρια Μαθηματικών) οι οποίοι υπήρξαν υπόδειγμα συνέπειας και παιδαγωγικής αφοσίωσης.

Να στηρίζεις
είναι Πειραιώς.

Στην Πειραιώς στηρίζουμε
τη βιωσιμότητα της κοινωνίας
και του περιβάλλοντος.

/// Piraeus

piraeusbank.gr